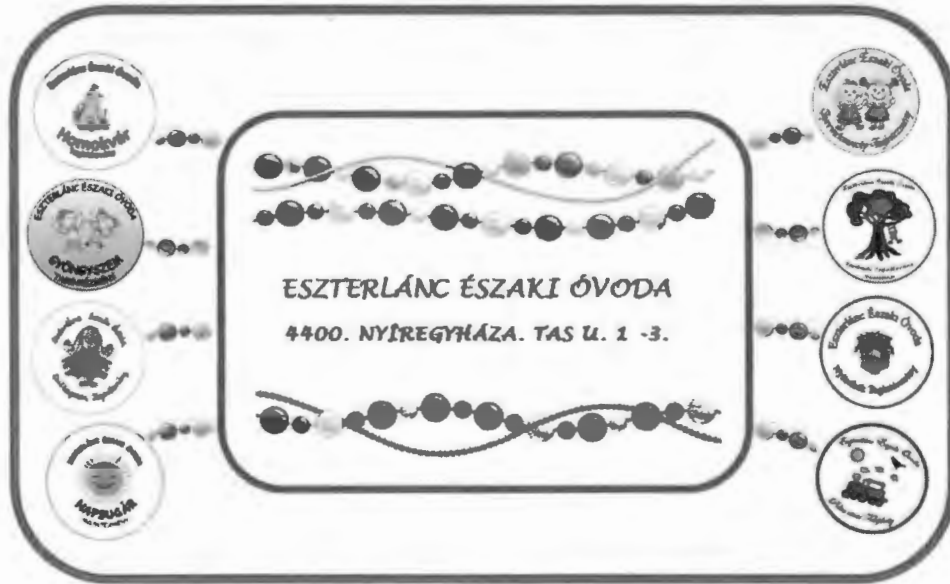

1. számú melléklet a Köznevelési, Kulturális és Ifjúsági Bizottság/2025. (VI.24.) számú határozatához

OM azonosító: 033092

ESZTERLÁNC ÉSZAKI ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

NYÍREGYHÁZA

2025.

TARTALOMJEGYZÉK

1. LEGITIMÁCIÓS ELŐLAP	2
2. INTÉZMÉNYI ADATOK	5
3. BEVEZETŐ	8
4. HELYZETKÉP AZ INTÉZMÉNYRŐL	10
4.1. Az óvodák rövid bemutatása.....	10
4.2. Személyi feltételek.....	14
4.3. Tárgyi feltételek	16
5. AZ INTÉZMÉNY ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI.....	17
5.1. Mozgás – érzelem – közösség – erkölcs – környezet – esély	17
5.2. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek.....	18
6. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP	20
7. A KOMPLEX PREVENCIÓS ÓVODAI PROGRAM CÉLJAI ÉS JELLEMZŐI.....	24
8. AZ INTÉZMÉNY PEDAGÓGIAI DOKUMENTUMAI ÉS AZOK TARTALMA.....	31
9.1. Az egészséges életmód alakítása	32
9.1.1. Gondozás	34
9.1.2. Testápolás	36
9.1.3. Öltözködés	36
9.1.4. Étkezés	37
9.1.5. Mozgás.....	38
9.1.6. Pihenés, alvás.....	40
9.1.7. Egészség védelme, edzése, óvása, megőrzése, biztonságos környezet.....	40
9.1.8. Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás	42
9.1.9. Az óvodai élet megszervezése	43
9.1.10. Heti rend	44
9.1.11. Nyári terv	45
9.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	46
9.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	51
10. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	57
10.1. Játék	57
10.2. Verselés, mesélés	61
10.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	65
10.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	68
10.5. Mindennapos mozgás.....	72
10.6. A külső világ tevékeny megismerése.....	75
10.7. Munka jellegű tevékenységek.....	83

10.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	86
11. AZ INTÉZMÉNY KAPCSOLATRENDSZERE	90
11.1. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái	90
11.2. Intézményen belüli kapcsolattartás	95
11.3. Intézményen kívüli kapcsolattartás.....	97
11.3.1. Bölcsőde – intézmény kapcsolata	97
11.3.2. Iskolák – intézmény kapcsolata	97
11.3.3. Egyéb kapcsolatok	99
12. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE	101
12.1. A diabéteszes gyermekek ellátásának feladatai	101
12.2. Anafilaxia esetén a gyermek ellátása, szükséges teendők	102
12.3. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek	103
12.4. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	109
12.5. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése.....	113
12.5.1. Sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése	113
12.5.1.1. A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülésspecifikus fejlesztésének elvei.....	116
12.5.1.2. Látássérült gyermek	118
12.5.1.3. Hallássérült gyermek	120
12.5.1.4. Beszéd fogyatékos gyermek	122
12.5.1.5. Autizmus spektrum zavarral élő gyermek	123
12.5.1.6. A fejlődés egyéb pszichés zavarával.....	124
12.6. Gyógy pedagógus általános feladatai.....	127
12.7. Óvodapszichológusi feladatok ellátása	127
12.8. Az óvodai konduktor feladatai.....	129
12.9. A kiemelten tehetséges gyermekek fejlesztése	131
13. PEDAGÓGIAI MUNKA TERVEZÉSE, MÉRÉSE, ÉRTÉKELÉSE.....	133
13.1. Felvételi és mulasztási napló	133
13.2. Csoportnapló.....	134
13.3. A gyermekek fejlődésének nyomon követése.....	136
13.4. A csoport fejlődésének értékelése.....	139
14. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	141
15. AZ INTÉZMÉNYEK SAJÁTOSSÁGAI	145
16. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	177
17. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK	178

2. INTÉZMÉNYI ADATOK

Az intézmény neve: **Eszterlanc Északi Óvoda**

Címe: **4400 Nyíregyháza, Tas u. 1-3.**

Tel: 06-42 / 512-910

06-42 / 512-951

Intézményigazgató: **Szikszainé Kiss Edit**

Intézményigazgató-helyettesek:

Feketéné Nagy Julianna

Kelemenné Maklári Gyöngyi

Fazekas Hajnalka

E-mail: eszterlanceszakiovoda@gmail.com

www.eszterlanceszakiovi.hu

Az intézmény fenntartója: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata

Tagintézmények, Telephely neve, címe, igazgatója

Posta utcai Telephely	4481 Nyíregyháza, Posta u. 2.
Nyitnikék Tagintézmény	4481 Nyíregyháza, Kertész u. 15.
Kerekerdő Tagintézmény	4400 Nyíregyháza, Sóstói u. 31.
Napsugár Tagintézmény	4400 Nyíregyháza, Stadion u. 32/a
Gyermekmosoly Tagintézmény	4400 Nyíregyháza, Május 1. tér 3.
Homokvár Tagintézmény	4400 Nyíregyháza, Homok sor 15.
Gyöngyszem Tagintézmény	4400 Nyíregyháza, Krúdy Gy. u. 27.
Csillagszem Tagintézmény	4432 Nyíregyháza, Kollégium u. 50-54.

Eszterlanc Északi Óvoda Pedagógiai Programja 2025.

Intézmény alapadatai, elérhetősége

	SZÉKHELY, TELEPHELY	TAGINTÉZMÉNY	ELÉRHETŐSÉGEK	csoportok száma	alapító okirat szerinti maximális gyermeklétszám
1.	Eszterlanc Északi Óvoda Székhely		Tel.: 42/512-951 Tel: 42/512-910 e-mail: eszterlanceszakiovoda@gmail.com	6	180
2.	Eszterlanc Északi Óvoda Posta utcai Telephelye		Tel.: 42/ 512-902 e-mail: allomasutiovi@netra.hu	2	40
3.		Eszterlanc Északi Óvoda Nytitnikék Tagintézmény	Tel.: 42/ 512-904 e-mail: nyitnikék@netra.hu	5	150
4.		Eszterlanc Északi Óvoda Kerekerdő Tagintézmény	Tel.: 42/ 512-903 e-mail: kerekerdotagovi@gmail.com	5	150
5.		Eszterlanc Északi Óvoda Napsugár Tagintézmény	Tel.: 42/ 512-905 e-mail: napsugartagovi@gmail.com	4	120
6.		Eszterlanc Északi Óvoda Gyermekmosoly Tagintézmény	Tel.: 42/ 512-901 e-mail: etelkoziovi@gmail.com	3	90
7.		Eszterlanc Északi Óvoda Homokvár Tagintézmény	Tel.: 42/ 512-906 e-mail: ferenc.ovoda@gmail.com	5	140
8.		Eszterlanc Északi Óvoda Gyöngyszem Tagintézmény	Tel.: 42/ 512-907 e-mail: krudy.ovi@gmail.com	6	180
9.		Eszterlanc Északi Óvoda Csillagszem Tagintézmény	Tel.: 42/ 512-908 e-mail: kollegiumutiovi@gmail.com	4	120

JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII.30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- 229/2012. (VIII.28.) Korm. Rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermek védelemről és gyámügyi igazgatásról
- 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 15/2013. (II.26. EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról

A pedagógiai program tartalmát befolyásoló helyi dokumentumok:

- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Nevelőtestületi határozatok

Az intézmény jogállására, tevékenységére vonatkozó rendelkezéseket az **ALAPÍTÓ OKIRAT** tartalmazza. Az Intézmény hatályos Alapító okirata megtalálható az Intézmény honlapján. www.eszterlanceszakiovi.hu

A Pedagógiai program hatályba lépése

- A Pedagógiai programot a 2011. évi CXC. törvény 25.§ értelmében, az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el, és a fenntartó hagyja jóvá.
- Határozatlan időre szól.
- Ezzel egy időben hatályát veszti a 2024. május 06.-án, jóváhagyott Pedagógiai program.
- Jelen Pedagógiai program egy példányát, az intézmények nevelői szobájában el kell helyezni.

3. BEVEZETŐ

Az Eszterlanc Északi Óvodához tartozó 9 intézményben a **Komplex prevenciós óvodai program** alapján, az óvodák egyéni arculatának megőrzésével folyik a nevelő-fejlesztő munka. Pedagógusaink fogékonyak az új értékekre és megpróbálnak megfelelni a mindenkori társadalmi elvárásoknak. Munkánk során célunk, hogy a hozzánk járó gyermekek nyugodt, szeretetteljes, családi légkörben nevelkedjenek.

Alapvető szempontjaink az elfogadás, a kivárás, valamint az egyéni sajátosságok és különbségek, az egyéni fejlődési tempó figyelembevétele. Meghatározónak tartjuk az óvodapedagógus modellszerepét, ezért nélkülözhetetlen, hogy minden itt dolgozó azonosulni tudjon pedagógiai koncepciónkkal, hogy ne csak szavaival, de magatartásával is követendő példát nyújtson a rábízott gyermekeknek. Szorosan együttműködünk a családokkal, megismerve igényeiket, elvárásaikat, egyenrangú nevelőtársi viszonyt, jó partnerkapcsolatot alakítunk ki.

Olyan óvodai nevelést biztosítunk, ahol

- a ránk bízott gyermekeket befogadó és elfogadó szellemben neveljük, hogy mindennapjaikat kiegyensúlyozottan, vidáman, otthonosan töltsék az óvodánkban,
- a kölcsönös szeretet, az egymás tiszteletben tartása, és elfogadása a közösségi szokások és szabályok, betartása biztosítja az óvoda nyugodt légkörét,
- az óvoda nyitottságával, rugalmasságával képes a társadalmi környezet változó igényeihez alkalmazkodni, a belső értéke megtartásával,
- kiemelten kezeljük a gyermekek saját egészségükhöz és a természeti környezethez való viszonyának pozitív alakítását,
- a gyermekeket a játékon – mint a gyermek alapvető tevékenységén – keresztül, differenciáltan, az egyéni képességeket maximálisan figyelembe véve fejlesztjük,
- az integrált óvodai nevelést valamennyi pedagógus felvállalja, külső szakemberek segítségével,
- a nemzetiséghez tartozó gyermekeket magyar nyelven neveljük, tiszteletben tartva kultúrájukat és elfogadva identitásukat,
- a lemorzsolódás szempontjából veszélyeztetett csoportok tanulási sikerességét elősegítjük
- az esélyegyenlőségben. a hátránykompenzációban, a prevencióban, a segíteni és tenni akarás, a támogatás jellemzi munkánkat,

Ennek érdekében

- A gyermekekkel, szülőkkel együtt szeretnénk megélni a mindennapok élményeit, elfogadva, hogy a gyermek elsődleges nevelője a család.
- Tiszteletben tartjuk a szülői igényeket, érdemi tájékoztatást adunk gyermekeik egyéni fejlődéséről.
- Az óvodai hagyományainkat ápoljuk, a fejlődést segítő törekvésekre nyitottak vagyunk.
- A gyermekek nevelésében résztvevők az irányvonalakban megegyeznek, munkájukat koordinálják.
- Törekszünk arra, hogy az integráció az egész óvoda szellemiségét áthassa.
- Biztosítjuk a nevelést segítő feltételeket, a folyamatos korszerűsítést.
- Az óvodapedagógusok innovatív, kompetencia alapú módszerek alkalmazását, a pedagógiai kultúrájuk fejlesztését gyakorolják.
- Törekszünk az esélyegyenlőségi terv céljainak maradéktalan végrehajtására.
- Együttműködünk más nevelési-oktatási, kulturális és egyéb intézményekkel. Helyi, területi és regionális ágazatközi együttműködések kialakítását, működtetését, fenntartását szorgalmazzuk.
- Minden gyermeket önálló individumként nevelünk, a gyermeki jogokat tiszteletben tartjuk.
- Kiemelten kezeljük az esélyegyenlőségi, gyermekvédelmi feladatainkat, törekszünk a prevencióra.

A nevelőtestületünk törekszik, az általunk képviselt értékeket közvetíteni pedagógiai programunk megvalósításával.

4. HELYZETKÉP AZ INTÉZMÉNYRŐL

4.1. Az óvodák rövid bemutatása

Eszterlanc Északi Óvoda Székhely

Székhely intézményünk, egy oktatási centrum részeként 6 csoporttal működik, három általános iskola, gimnázium és egy bölcsőde szomszédságában, a Jóságvárosban.

A csoportszobák világosak, esztétikusak, az óvodapedagógusok kreativitását, kez ügyességét dicsérik az évszaknak megfelelő dekorációk. A pavilonokban két csoportnak van egy közös öltözője, a mosdó helyiségeket is közösen használják.

Ütécscillapítóval ellátott mozgásfejlesztő fajtékok biztosítják a gyermekek szabadidős tevékenységének hasznos eltöltését. Az óvoda 2019-ben egy minden igényt kielégítő tornateremmel bővült, amely a gyermekek mozgásfejlesztését, rendezvények, bemutatók, közös ünneplések helyszínét biztosítja.

A gazdasági egységben történik valamennyi nyíregyházi óvoda gazdasági, pénzügyi feladatainak ellátása.

Az óvoda főző konyhával rendelkezi, biztosított az ételallergiás gyerekek étkeztetése is.

Eszterlanc Északi Óvoda Posta utcai Telephelye

A két csoportos óvoda Nyíregyháza peremkerületén, Sóstóhegyen található, mely eredetileg nem óvodai célra épült, többszöri átalakítással nyerte el jelenlegi formáját. A vasút közelségét egy hosszan elnyúló zöldövezettel ellátott előkerttel-, játszótérrel korrigálták. Az óvoda területén EU-s szabványnak megfelelő modern játszóudvart alakítottak ki.

A gyerekeknek a szabadidős tevékenység hasznos eltöltését a fák által hűs árnyékát adó udvar, homokozó és egyéb más ütécscillapítóval ellátott mozgásfejlesztő játékok biztosítják. A csoportszobák arculatát az együtt dolgozó óvodapedagógusok formálták. 2023-ban az óvoda tornaszobája teljes felújításon esett át. 2024-ben az óvoda csoportszobái megújultak, új padlóburkolatot kapott, az épület belső falai friss festést, illetve a teljes bútorzat cseréje megtörtént, ami a mai modern elvárásoknak megfelelő.

Eszterlanc Északi Óvoda Nyitnikék Tagintézménye

Az óvoda 5 csoportban Sóstóhegy kertvárosi jellegű, családi házas beépítésű lakók gyermekeit fogadja. Az óvoda 2013-ban egy minden igényt kielégítő újabb csoportszobával, kiszolgáló helyiségekkel és tornaszobával gazdagodott. A csoportszobák tágasak, világosak, bútorzatuk megfelel az óvodás korosztály igényeinek. Az aula óvodai rendezvények, ünnepek színhelye.

Az udvar tágas, jó alapot kínál a szabad levegőn tartózkodáshoz, mozgáshoz, játékhoz. A változatos talaj módot ad rollerozásra, biciklizésre, labdázásra, homokozásra, futkározásra. A különféle beépített játékszerek segítik a mozgásfejlesztést, ugyanakkor a nyugodt elfoglaltság, a csendes játék feltételei is biztosítva vannak.

A városhoz tartozás, Sóstó közelsége és a kertvárosi környezet együttesen kínálják a gazdag élményszerzés feltételeit.

Eszterlanc Északi Óvoda Kerekerdő Tagintézménye

Tagintézményünk a 2023/24-es nevelési évtől 5 csoportos óvodaként funkcionál, ebből egy csoport az 1970-ben lakóházból átalakított földszintes épületben működik, a többi 4 csoport pedig az 1980-ban óvodai célra épült kétszintes részben. Az óvoda belső helyiségei tágasak, világosak, esztétikusan berendezettek.

Az óvoda dombra épült, lépcsőzetes, teraszos megoldással lett kialakítva. Az udvar zöld környezete, mozgástere, a gyermekbarát udvari játékok jól szolgálják a szabadban tartózkodás sokszínű tevékenységeit. Paraszt udvarunkon kemencés sütőde található, mely a gyermek és családbarát programjainkat szolgálja.

Tagintézményünkben a Komplex Prevenció Óvodai Program mellett az „Így tedd rá!” népi játékos program is működik.

A komplex megismertetés és tapasztalatszerzés során a gyermekközpontú mozgásfejlesztés elsődlegességét hangsúlyozzuk, melyek kapcsolódnak a jeles napokhoz is. Gyermkeinket megismertetjük a népi hagyományok, népszokások felelevenítésével, ápolásával. Célunk a néphagyományok élményszerű közvetítése, és a nemzeti identitástudat erősítése. Hagyományörző életmódunk szervesen kapcsolódik az ének zene, énekes játék, gyermektánc terén végzett fejlesztő tevékenységeinkkel, melyet az „Így tedd rá!” népi játékokra épülő énekes-táncos mozgásfejlesztő programmal valósítunk meg.

A két program ötvözése mellett különböző szülői igényeken alapuló képességfejlesztő foglalkozásokat is tartunk.

Eszterlanc Északi Óvoda Napsugár Tagintézménye

A 4 csoportos óvoda Nyíregyháza északi részén található egy lakótelep közepén. Közvetlen szomszédságában van az Apáczai Csere János Gyakorló Általános Iskola, a Micimackó Bölcsőde, valamint a városi Stadion és a Sóstói erdő. Az óvoda épülete több mint 50 éves, 2014-ben felújításra került, új nyílászárók kerültek beépítésre, külső arculata megszépült.

Az óvoda belső helyiségei tágasak, világosak, esztétikusak, a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálják. Minden csoportszobához külön öltöző és külön mosdóhelyiség tartozik. Az udvar gazdag növényzettel övezett egészséges, barátságos, rendezett környezetet biztosít gyermekeinknek, ahol a mozgásigény kielégítését a változatos mozgásfejlesztő eszközök és műfüves focipálya biztosítja.

Eszterlanc Északi Óvoda Gyerme mosoly Tagintézménye

Az Eszterlanc Északi Óvoda Gyerme mosoly Tagintézmény a Jóságvárosban lakótelepi környezetben található. Az óvoda három csoporttal működik, kedvező elhelyezkedésű, a parkokkal övezett ligetes udvar, távol az autók zajától biztosítja a gyermekek számára barátságos, tiszta és biztonságos környezetet. Az óvoda épülete néhány éve energetikai és esztétikai felújításon esett át. A homlokzatszigetelésnek és a nyílászárócseréknek köszönhetően külsőleg is megszépült, belső helyiségei tágasak, világosak, esztétikusak, harmóniát sugároznak, a gyermekek kényelmét, biztonságát szolgálják. A csoportszobából kialakított tornaszoba elősegíti a gyermekek mindennapos mozgásigényének kielégítését. A pedagógusi munkánkról elmondható, hogy fogékonyak vagyunk az új értékekre és megpróbálunk megfelelni a mindenkori társadalmi elvárásoknak. Munkánk során célunk, hogy a hozzánk járó gyermekek nyugodt, szeretetteljes, családi légkörben nevelkedjenek. Alapvető szempontjaink az elfogadás, a kivárá s, valamint az egyéni sajátosságok és különbségek, az egyéni fejlődési tempó figyelembevétele. Szorosan együttműködünk a családokkal, megismerve igényeiket, elvárásaikat, egyenrangú nevelőtársi viszonyt, jó partnerkapcsolatot alakítunk ki.

Eszterlanc Északi Óvoda Homokvár Tagintézménye

A Homokvár óvoda 1973-ban épült 2 szintes lapos tetős épület. 2018 nyarán teljes körű felújításnak köszönhetően kívül-belül megújult. Lakótelepi lakások által körülve tt, zajtól, füsttől védett helyen, jól felszerelt és jó műszaki állapotban lévő óvoda.

Földszintjén kettő, emeleten három csoportszobával, a hozzájuk tartozó modern kiszolgáló helyiségekkel, külön foglalkoztató helyiségekkel és egy mozgásfejlesztő játékokkal jól felszerelt, tágas, világos tornaszobával rendelkezik. A gyermekek játszóudvara sövény sorral van elválasztva, csoportonként jól elkülönült, de mégis átlátható, megfelelő méretű a gyermekek számára, a mozgásfejlődés elősegítésére és mozgásigény kielégítésére. Kültéri rendezvények lebonyolítására, nagyobb teret igénylő sportrendezvények megvalósításra egy zöld gyepel borított, nagy területű kerthelyiség áll rendelkezésre.

Az épület akadálymentesítése biztosított, a mozgásban korlátozottak számára, az udvaron a fából készült, többfunkciós mozgásfejlesztő eszközök, a faburkolattal rendelkező homokozók, a gazdag növénykultúra, - fák, bokrok, sövények, virágok - esztétikus környezetével hozzájárulnak a kellemes közérzet kialakulásához, fenntartásához.

Eszterlanc Északi Óvoda Gyöngyszem Tagintézménye

Az óvoda épülete 1980-ban épült, lapos tetős, egy szintes épület, mely 3 pavilonból áll. Az intézmény elhelyezkedését tekintve jól megközelíthető, védett lakótelepi övezetben található, zajtól, forgalomtól védett. Közvetlen szomszédságában található a Babaház Bölcsőde, az Arany János Általános Iskola és Kollégium, Zelk Zoltán Általános Angol- Német Kéttannyelvű Tagintézménye, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Nyíregyházi Tagintézménye és a Lippai János Mezőgazdasági Technikum és Szakképző Iskola. Az egyes pavilonokban 2-2 csoport kap helyet, összesen 6 csoportszoba került kialakításra. Minden csoport külön öltözővel és mosdóval rendelkezik.

Eszterlanc Északi Óvoda Csillagszem Tagintézménye

Az Eszterlanc Északi Óvoda, Csillagszem Tagintézménye Nyírszőlős településrész központjában található. Az óvoda 120 férőhelyes, 4 csoportban 8 óvodapedagógus, valamint 4 dajka néni gondoskodik a gyermekek neveléséről, az óvodában dolgozó alkalmazottak hozzájárulnak az intézmény zökkenőmentes és eredményes működéséhez.

Az óvoda épületét 2001-ben adták át, mely megjelenésében, felszereltségében minden igényt kielégít. A város, ezen településrészének központjában található az Arany János Gimnázium és Általános Iskola Szőlőskerti Angol Kéttannyelvű Tagintézmény és a Szőlőszem Bölcsőde; mindkét intézménnyel nagyon jó kapcsolatot tudunk kialakítani.

Az intézmény esztétikus, hangulatos külsővel rendelkezik, felépítése modern, akadálymentes. Tágas udvarrészrel rendelkezik, ahol a gyerekek ki tudják elégíteni mozgásigényeiket. Az udvaron különböző mozgásfejlesztő fajtékok találhatóak. A csoportszobák berendezése esztétikus, vidám hangulatú, valamint gyermekbarát, a különböző típusú játékokhoz, megfelelő arányban van elosztva a játéktér.

Az Eszterlanc Északi Óvoda 9 feladatellátási hellyel működik, ahol 39 csoportban gondoskodunk a gyermekek óvodai ellátásáról.

4.2. Személyi feltételek

Dolgozóink jelenlegi létszáma: 148 fő

Intézmény	Óvoda- pedagógus	Dajka	Óvodatitkár	Ped. assz.	Gazdasági	Udvaros	Össz.
Eszterlanc Északi Óvoda (Székhely)	13 1 pszichológus	6	2	2	6	1	31
Posta utcai Telephely	4	2				0,5	6,5
Nyitnikék Tagintézmény	10	5	1	1		0,5	17,5
Kerekerdő Tagintézmény	10	5		2		0,5	17,5
Napsugár Tagintézmény	8 1 konduktor	4		2		0,5	15,5
Gyermekmosoly Tagintézmény	6 1 gyógypedagógus	3		1		0,5	11,5
Homokvár Tagintézmény	8	4		1		0,5	13,5
Gyöngyszem Tagintézmény	12	6		2		0,5	20,5
Csillagszem Tagintézmény	8	4		2		0,5	14,5
Összesen:	82	39	3	13	6	5	148

Munkaköri beosztás szerinti megoszlás az óvodapedagógusok körében

Óvodapedagógus		79fő
ebből: -	Intézményigazgató	1 fő
-	Intézményigazgató-helyettes	3 fő
-	Tagintézmény-igazgató	7 fő
-	Feladattal megbízott	1 fő

Óvodapedagógusok fokozatba sorolása:

Végzettség, képesítés	82 Fő			
Óvodapedagógus, pszichológus, gyógypedagógus, konduktor				
	Mester	Ped II.	Ped I.	Gyakornok
	3	26	50	3

Óvodapedagógusaink az alábbi diplomákkal, szakvizsgákkal rendelkeznek:

végzettség, képesítés	fő
Óvodapedagógus	79
tanító	6
Óvodapszichológus	1
Gyógypedagógus	2
Konduktor	1
szakvizsgák:	
☐ közoktatás-vezetői	14
☐ drámapedagógus	3
☐ tanulási zavarok preventív pedagógusa	4
☐ egészségfejlesztő, mentálhigiénikus	1
☐ vezető óvodapedagógus	1
☐ fejlesztő pedagógus	3
☐ tanügy-igazgatás	1
☐ preventív és differenciáló nevelés	1
☐ család és gyermekvédelem	1
☐ preventív és korrektív pedagógiai pszichológia ismeretkör	1
☐ nyelv és beszédfejlesztés	1
☐ Fejlesztő és differenciáló pedagógus	1
☐ Kommunikáció- és beszédfejlesztő pedagógus	1
☐ Gyakorlatvezető mentorpedagógus	3
☐ Köznevelési és családjogi szakpedagógus	1
☐ Tanulási zavarok felismerése és kezelése	1

Nevelőtestületünk szakmailag jól felkészült, munkánkat nagyfokú hivatástudat, az új iránti fogékonyság, a minőségre való törekvés és a nagyfokú gyermekszeretet jellemzi.

Szakmai tudásunkat, elméleti ismereteinket folyamatos önképzéssel, igényesen megválasztott továbbképzési lehetőségekkel fejlesztjük. A csoportok életébe beépülnek azok a sajátosságok,

melyek az óvónők plusz képzéseinek birtokában a gyermekek speciális fejlesztésére irányulnak, ezáltal színesebbé, változatosabbá téve óvodáink arculatát.

Óvodapedagógusaink figyelembe veszik a gyermekek egyéni képességét, tehetségét, fejlődési ütemét, szociokulturális háttérét, segítve a tehetség kibontakoztatását, a hátrányos helyzetűek felzárkóztatását, a szükségletek és jogok tiszteletben tartása mellett.

A szakmai innovációs munkát évente **10 munkaközösség** segíti, amely a fejlesztendő területeken történő munkavégzés színvonalának, hatékonyságának növelése érdekében jönnek létre. Az általuk szervezett képzések, gyakorlati bemutatók, feltáró, elemző munkák hozzájárulnak szakmai fejlődésünkhöz, pedagógiai programunk specialitásainak (egészségmegőrzés, környezetvédelem, hagyományápolás, néptánc) eredményesebb megvalósításához, az intézményi arculat fejlődéséhez.

A nevelőmunkát **szakképzett dajkáink** segítik, akik az óvodapedagógusokkal összhangban végzik a gondozási feladatok eredményesebb megvalósítását és biztosítják a tiszta, rendezett, esztétikus környezetet.

Rendszeres tájékoztatást kapnak nevelési elveinkről, nevelőmunkánkból adódó feladatainkról, a kialakítandó szokás és szabályrendszeréről. Elvárásunknak megfelelően példaértékű kommunikációval, viselkedéssel és szerető gondoskodással segítik a gyermekek személyiségéhez igazodó szükségletek kielégítését.

Az óvodában dolgozó **nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő**, alkalmazottak mind hozzájárulnak intézményünk zökkenőmentes és eredményes működéséhez.

Mindenki a maga munkaterületén, munkaköri leírásában meghatározottak szerint látja el a munkáját. Közvetett módon ők is hatnak a gyermekekre, számukra is elvárás a mintaként követhető kulturált magatartás. Ez magában foglalja a megjelenést, a kommunikációt, az emberi kapcsolatokat egyaránt.

Fontos részükről is a segítőkészség, az elfogadás, a türelem és a megértés megnyilvánulása.

Az **udvari munkák** elvégzésére 5 fő áll rendelkezésünkre, akik közül néhányan 2 óvoda területét is ellátják. Lehetőségeinkhez mértén olyan karbantartók alkalmazását szorgalmazzuk, akik egyéb szakipari munkák elvégzését is megoldják.

4.3. Tárgyi feltételek

9 óvodai épületben, 39 csoportban, 9 tornaszobában folyik intézményünk nevelőmunkája. Épületeink nagy része szépen felújított, megfelelő komforttal, infrastruktúrával rendelkezik.

Az óvodák állagmegóvására nagy figyelmet fordítunk, kisebb felújításokra költségvetési keretünkben, pályázatokból, támogatók felkérésével biztosítunk anyagi fedezetet.

Az épületekhez tartozó **udvarok** elegendő teret biztosítanak a gyermekek mindennapi mozgásigényének kielégítésére.

Környezetünket változatos növényvilág jellemzi, ahol a hűs árnyat adó fák, az örökzöldek, cserjék, sziklakertek és a folyamatosan nyíló virágok üde látványt nyújtanak. A gyermekek biztonsága érdekében az udvari mozgásfejlesztő fajták karbantartása, felújítása, bővítése, szükség esetén cseréje folyamatosan történik.

A **csoporszobák berendezése**, bútorzata esztétikus, dekoratív, jól segíti a gyermeki tevékenységeket. A bútorokhoz jól harmonizáló kiegészítők (szőnyegek, függönyök, dekorációk) tartoznak, melyek színvilágukkal barátságos, vidám környezetet tükröznek.

5. AZ INTÉZMÉNY ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI

5.1. Mozgás – érzelem – közösség – erkölcs – környezet – esély

- Globálisan véve a társadalmi elvárásoknak megfelelően alapelvünk, hogy olyan **viselkedési jellemzőket és ismereteket alapozunk gyermekeinkben**, amelyek – a demokratikus jogállamban – biztosítják a későbbi stabil, egészséges életvezetést, a mindenkor társadalmi elvárásokhoz történő alkalmazkodás képességét, az egész életen át tartó tanulás igényének kialakítását.
- Fontosnak tarjuk azon **kompetenciák** (ismeretek, attitűdök, képességek- és készségek) **alapozását**, amely az információs társadalom által megkívánt személyiségjegyek kialakítását segítik, többek között a kommunikációs készség fejlesztését, a gyors problémafelismerő és döntési képesség alapozását, a konfliktusok kezelésének képességét.
- Nevelőmunkánk **meghatározó tevékenysége a szabad játék**, mint a gyermek alapvető, elemi pszichikus szükséglete.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek integrálásával **esélyegyenlőségük biztosítása**.
- Minden gyermek egyformán **magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben** részesüljön, meglévő hátrányai csökkenjenek.
- Gyermekközpontú, befogadó pedagógiánk által **a különbözőségeket elfogadására nevelés**, a személyiség szocializációjának megalapozása a családdal együtt.
- **Nemzeti értékeink megismerése**, megbecsülése, ápolása.
- Mivel nagy szeretettel fogadjuk óvodáinkban, a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit is ezért feladatuk, lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét. /363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet/

- Az óvodai alapfeladatok-, tevékenységek - intézményünkben **azonos és állandó értékrend** alapján valósulnak meg. A közös szakmai értékrenden felül értékes pedagógiai tartalmak, nevelési gyakorlatok gazdagítják az egyes óvodák nevelési minőségét.

5.2. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

- Óvodáink tevékenységrendszer és tárgyi környezete lehetővé teszi a gyermekek **egészséges életmódra nevelését és környezettudatos magatartásuk megalapozását.**
- Kiemelt figyelmet fordítunk az életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához;(ONOAP)
- Kiemelten kezeljük, és ezért olyan **modernizációs elemeket építünk programunkba,** melyek pozitív irányba alakítják gyermekeink saját egészségükhöz és a természeti környezethez való viszonyát, törekedve a különböző szociális, kulturális esetlegesen nyelvi hátrányok ellensúlyozására.
- Az **egészségvédő, egészségfejlesztő nevelés** funkcióját minden gyermekkel kapcsolatosan egyedi jellegűnek tekintjük.
- Egészségnevelésünk során **hangsúlyozott a testi egészség** (gondozás, edzés, mozgásfejlesztés), a **lelki egészség** (értelmi fejlesztés, érzelmi biztonság nyújtása, képességfejlesztés) és a **szociális kapcsolatok harmóniája** (közösségi élet segítése,)
- Pedagógiai munkánk során kiemelt az **ökológiai szemléletmód alakítása,** a vidék élővilágának és épített környezeti értékeinek felfedeztetése, megismertetése és annak megóvására nevelés, mely lehetővé teszi, hogy környezetükben jól tájékozódó, azt védő, a szépre fogékony, lakhelyükhöz kötődő gyermekeket neveljünk.
- A természet- és a környezetvédelem fontosságának megismertetése komplex cselekvés útján felfedező jellegű játékos programok által valósul meg a napi gyakorlatban.

Célok

- Az egészséges életmód, rekreáció (életmódkultúra) alapozása.
- Mozgásos (speciális, sokmozgásos) tevékenységek megismertetése, megszerettetése a mindennapokban, a nap bármely szakában.
- Pozitív személyiségjegyek alakítása, szokás és normarendszer megalapozása - érzelmi-, erkölcsi-, közösségi nevelés hatékonyságának növelése.
- A környezeti- és művészeti értékek, szépségek felfedeztetése, ápolása.
- Természet- és környezetvédelem, környezettudatos magatartás kialakítása.

- A különbözőség tolerálása, elfogadtatása - inkluzív pedagógiai szemlélet erősítése.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek alkalmazkodó képességének, önállóságának fejlesztése
- Az óvoda-iskola közötti átmenet könnyítése.
- Hagyományainkra, tapasztalatinkra és az óvodánk pedagógiai programjára építve – kialakítani és fejleszteni gyermekeinkben az örök emberi erkölcsi értékeket:
 - az egyén tiszteletét
 - a humánus gondolkodást
 - a közösség iránti felelősségvállalást
 - az empátiát
- Mindazoknak az alapvető képességeknek a fejlesztése, melyek a békés úton való konfliktusrendezést, a békés egymás mellett élést segítik.
- A gyermekek felelősségérzetének fejlesztése önmaguk, szűkebb és tágabb környezetük, nemzetünk és hazánk iránt.

Az óvodapedagógus feladata:

- Az egészséges életmód korszerű értelmezésével a gyermekek testi- lelki és értelmi képességeinek fejlesztése. A fejlesztéshez esztétikus, rendezett, balesetmentes és célirányos környezet kialakítása, amely a gyermek számára impulzusokat ad a tevékenykedésre.
- Hazájukat elhagyni kényszerülő gyermekek számára, lehetőséget teremtünk ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.
- A mentális és pszichés fejlesztés érdekében az érzelmi biztonság megteremtése.
- Az életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz.
- A gyermekek érdeklődésére-, aktivizálására-, egyéni sajátosságaira-, fejlődési ütemére épülő ismeretnyújtás, készség-, képességfejlesztés, attitűdalakítás.
- A gyermekek társaikkal és a felnőttekkel való együttműködés során sajátítsák el az együttélés szokásait, tanuljanak meg figyelni, alkalmazkodni, együtt érezni egymással, miközben tolerálják egymás másságát.
- Az iskolai élet kezdésére megfelelő biológiai, szociális és pszichikus érettség kialakítása, sokszínű változatos, cselekedtető, játékos elemeket tartalmazó tevékenységek felkínálásával:
 - **auditív információk** feldolgozása, keresztcsatornák fejlesztése (vizuális – tapintásos, vizuális – auditív, vizuális – kinezetikus, auditív – taktilis, interperszonális működés, szem – kéz, szem – láb koordináció),

- **szociális érettség:** érzelmi, akarati élet formálása, magatartás-, viselkedéskultúra, társas kapcsolatok fejlesztése, felnőttekhez és a tanuláshoz való pozitív viszony alakítása, teljesítményen keresztül történő „én érvényesítés”, önállóság fejlesztése, a feladattudat-, feladattartás-, önálló helyzetmegoldásokra való képesség kialakítása,
 - **pszichikus érettség:** beszédkésztség, figyelem, emlékezet, gondolkodás, kreatív képzelet életkornak megfelelő fejlesztése.
 - a lemorzsolódás szempontjából veszélyeztetettséget növelő tényezők azonosítása, célzott és személyre szabott beavatkozások megvalósítása.
- Egyéni fejlesztési tervet készít valamennyi tanköteles korú gyermek esetében, amely tartalmazza a fejlesztési célokat, az elérendő kompetenciákat az alkalmazott módszereket és értékelési szempontokat, ezeket a terveket félévente frissíti, aktualizálja a gyermek fejlődési üteméhez igazítva.

6. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

Gyermekkép

Derűs, kiegyensúlyozott, önmaguk lehetőségeihez mérten, optimálisan fejlődő gyermekek, akik:

- érzelmileg gazdagok, boldogok,
- saját egészségüket értéknek tekintők,
- szülőföldhöz-, városunkhoz kötődők,
- a környezetükben jól tájékozódók- és azt óvók,
- szépre fogékonyak,
- önállóak,
- megfelelő önismerettel és önértékelő képességgel rendelkezők,
- nyitottak, érdeklődők,
- együttműködők,
- másokat elfogadók,
- kreatívak,
- képesek a liberalizmus és az értelmes fegyelem egyensúlyának normái között élni.

Óvodakép

- Intézményünk a családi nevelés kiegészítője, a család véleményét figyelembevevő, együttnevelő.
- Intézményünkben a család és az óvodapedagógus kapcsolatára a nevelőtársi viszony a jellemző, nálunk érték az egyén, óvodáinkba a gyermek könnyen beilleszkedik.
- Az általunk használt személyiségfejlesztő funkciók érvényesítésével az alkalmazott pedagógiai intézkedéseinket az életkori és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem illetve nevelési igény figyelembe vételével a gyermekek személyiségéhez, egyéni képességeihez igazítjuk.
- Óvodáink légköre szeretetteljes, gondoskodó, érzelmi biztonságot nyújtó, óvó-védő, feltétel nélkül elfogadó, hagyományokat ápoló, értékeket közvetítő- és teremtő.
- Intézményünk óvodái a helyes életritmus kialakításával megteremtik a feltételeket, a nyugodt, harmonikus, sokoldalú személyiségfejlődésre, a gyermeki személyiség kibontakoztatására, önismeretük, együttműködésük, akaratuk fejlesztésére, a helyes énkép-, önértékelés-, életvitel kialakítására.
- Nevelőközösségünket a sokoldalúság, a kompetens együttműködés, a kezdeményezőkézség, az egységes nevelésfilozófiára való törekvés jellemzi, segíti az integrált és differenciált nevelést, az esélyegyenlőség biztosítását, hátrányok kompenzálását, és a tehetséggondozást.
- A nevelés - fejlesztés során a gyermekek egyéni érési üteméhez igazodunk.
- Óvodáink közvetetten segítik a szocializációt és az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését, a szabad játék túlsúlyának érvényesítése mellett.
- Tevékenységrendszerünk a személyi és tárgyi környezet segítségével, a bizalom légkörének megteremtésével is hozzájárul a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulásához és formálásához.

Pedagóguskép

Programunk olyan pedagógust kíván, aki

- biztosítja minden gyermek számára, a gyermeki jogok érvényesítését,
- szem előtt tartja az intézményben már kialakított, meglévő, értékeink, hagyományaink megőrzését, bővítését, az intézmény népszerűsítését,
- inkluzív szemlélettel alakítja csoportjában a különbözőséget elfogadó viselkedést és magatartást, különös figyelemmel a tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátiás készségek alakítására,

- elkötelezett a pedagógiai programunkban megfogalmazott küldetés, értékrend, minőségi munkavégzés iránt, személyes példát mutat azok betartásában, képes a szakmai megújulásra,
- változatos módszerek és digitális eszközök, anyagok alkalmazásával biztosítja a gyermekek készségeinek és képességeinek kibontakoztatását egyén érési ütemük figyelembe vételével,
- élmény gazdag, derűs, csoport illetve óvodai légkört teremt, ahol biztosítja a gyerekek egyéni és közösségi sajátosságai alapján nevelési célkitűzéseink feltételeit, a tapasztalatszerzés komplex módját,
- felkészült a különböző szociokulturális háttérrel rendelkező családok gyermekeinek fogadása, segítve őket a beilleszkedésben, kultúrájuk és identitásuk megtartásában
- figyel a különleges bánásmódot igénylő gyerekek tudatos, igényeikhez igazodó fejlesztésére, inkluzív pedagógiai szemlélet kialakítására,
- természetet szerető és védő személyiség, és a szakmai, lélektani, természetvédelmi ismeretekben való jártasság, módszertani kultúra jellemzi,
- odafigyel a partnereink igényeire, tartalmaz kapcsolatot tud kialakítani közvetlen partnereinkkel – elsősorban a szülőkkel – egyéni megbízatásai alapján közvetett partnereinkkel,
- a családokkal való együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatot
- az intézmény érdekében önként vállalja és végzi a feladatokat, megbízatásokat, a kreatív,- alkotójellegű munkát, amelyben egyenrangú motiváció az egyénisége és az intézmény szükséglete,
- a jó klímájú csapatmunkáért mindent megtesz, képességeihez mértén motiválható a jó színvonalú minőségi munkavégzésre, a tartalmas együttműködésre, kiegyensúlyozott munkakapcsolatokra törekszik,
- emberi kapcsolataiban, beszédstílusában, megnyilvánulásaiban minta a gyermek és a szülő számára,
- igényli a szakmai fejlődést, pedagógiai optimizmus jellemzi,
- a gondozás folyamatában is nevel, együttműködve munkatársaival, segítve a gyermeki önállóságra nevelést,
- segíti az iskolai közösségbe való beilleszkedéshez szükséges személyiségvonások fejlődését, az átmenetet,
- használja a modern információfeldolgozási eszközöket, példát mutat az infokommunikációs eszközök óvodai alkalmazására,

- olyan támogató tanulási környezetet alakít ki, amelyben minden feltétel adott ahhoz, hogy a gyermekek tanulási képességeik optimálisan fejlődhessenek.

Szülőkép

Programunk olyan szülőt kíván, aki

- támogató partner és azonosulni tud pedagógiai programunk tartalmával,
- gyermekközpontú szemlélettel rendelkezik, minden döntésében a gyermek érdekeit helyezi előtérbe, mégis következetes
- nyitott az óvoda felé, az óvodai és családi élet összhangjának megteremtésével,
- őszinte bizalomra épülő, együttműködő kapcsolatot képes kialakítani a csoportban dolgozó óvodapedagógusokkal és más, nevelőmunkát segítő szakemberekkel.
- tiszteletben tartja az óvoda dolgozóinak kompetenciáját, a szülők különbözőségét,
- minden megnyilvánulásában pozitívan hat a gyermeki viselkedésre, magatartásra.

A székhely, a tagintézmények és a telephely nevelési gyakorlatának speciális alapelvei

Óvoda	Az óvoda egyéni arculata
Székhely	Játékos mozgásos tevékenységekkel az egészséges testi fejlődés elősegítése. Pozitív érzelmi kötődés kialakítása a természet megértésére, szeretetére, védelmére.
Csillagszem Tagintézmény	Vállalják a természet közeli életmód hagyományainak átadását és a természetes, harmonikus viselkedés alapozását gyermekközeli, cselekvésre készítő, pozitív érzelmekre ható ingerek, élmények biztosításával.
Gyermekmosoly Tagintézmény	Az ünnepnapokhoz tartozó jeles napok színvonalas felelevenítésével, a hagyományápolás , a népi gyermekjátékok, népi kismesterségek megismerésével a magyarságtudat erősítése.
Gyöngyszem Tagintézmény	Változatos tevékenységi formák biztosításával, tudatos környezetalakítással, a szabad mozgástevékenység , a természetes mozgáskedv és mozgásigény kielégítése, érzelmi biztonságot nyújtó légkörben, az egyes gyermek képességeinek figyelembe vételével.
Homokvár Tagintézmény	Az egészséges életvitel megalapozása érdekében a gyermekek mozgásigényének változatos módon történő biztosítása, az egészséges táplálkozással kapcsolatos szokások, ismeretek alakítása.
Kerekerdő Tagintézmény	Komplex megismertetés és tapasztalatszerzés során a gyermekközpontú, népi játékokra épülő énekes, táncos mozgásfejlesztés elsődlegességét hangsúlyozzuk, melyek kapcsolódnak a jeles napokhoz is. Célunk a néphagyományok élményszerű közvetítése, és a nemzeti identitástudat erősítése. Ehhez kapcsolódik az „Így tedd rá!” mozgásfejlesztő program helyi sajátosságokra történő alkalmazása.

Napsugár Tagintézmény	Nyugodt, otthonos, gyermekközpontú légkörben, a hagyományok, szokások és szabályok kialakításával a mozgás és környezeti nevelés hangsúlyozása.
Nyitnikék Tagintézmény	A hagyományok és környezetvédelmi jeles napok domináns megjelenítésével, a helyi sajátosságok beépítése. Ezen nevelési évtől egyéni arculatunkat gazdagítja minden olyan újszerű lehetőség a hagyományőrzésben, kulturális értékeink átörökítésében, amely a hazafiságra nevelésben fontos szerepet tölt be.
Posta utcai Telephely	Kiegyensúlyozott, derűs, a környezet szépségére, értékére figyelő, kommunikálni tudó és szerető gyermekek nevelése.

7. A KOMPLEX PREVENCIÓS ÓVODAI PROGRAM CÉLJAI ÉS JELLEMZŐI

Célja:

- A gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének (érési jellemzőik) szem előtt tartásával, a prevenció, a korai fejlődés tudatos támogatása.
- Az egészséges, harmonikus személyiségfejlesztés, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális és értelmi érettség kialakítása.
- Az iskolai potenciális tanulási nehézségek megelőzése, az óvodai nevelési feltételek sajátos megszervezése.

Jellemzői:

A program készítője Porkolábné Dr. Balogh Katalin egyetemi docens, pedagógiai szakpszichológus, aki 15 éves kutatói és óvodai gyakorlati munka eredményei és tapasztalatai alapján írta meg szakmailag minősített programját. A szakanyag szervesen illeszkedik a hazai közoktatást megújító törekvésekhez, és megőrzi a hazai óvodapedagógiai hagyományok szakmai értékeit.

Megítélése szerint az intézményes nevelés alapvető feladata a **kultúra átadása- közvetítése** az életkori sajátosságokhoz optimálisan illeszkedő nevelési módszerekkel oly módon, hogy abban az **örök emberi értékek** saját nemzeti kultúránk színeivel gazdagodjanak. Meggyőződése, hogy a **prevencióra, a korai fejlődés tudatos támogatására** szükség van.

Nevelési céljainak megvalósításában alapvetően támaszkodik az óvodás gyermekek természetes megnyilvánulási formáira, **a mozgásra és a játékra**, mint a fejlődést meghatározó tényezőkre.

Fő feladatai:

1. A harmonikus személyiségfejlesztés – testi, szociális, értelmi
2. Az iskolai potenciális tanulási zavarok megelőzése – prevenciója
3. A művészet eszközeinek felhasználása, a kreatív, érzelemgazdag gyermeki személyiség kibontakoztatásához, az óvodai élet gazdagításához.

Az általunk adaptált Komplex Prevenció Óvodai Program tartalma és feladatai

- **Az egészséges, harmonikus személyiségfejlesztés, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális és értelmi érettség kialakítása.**
- Alapvető feladat az **interperszonális kapcsolatok új formáinak alakítása**, mely egyaránt értendő a gyermek-gyermek kapcsolatra, hogy értelmes kooperációra alkalmassá váljanak. Ehhez szükséges a kapcsolat érzelmi igényének és a kapcsolatfelvétel képességének folyamatos fejlesztése, elsősorban az óvodapedagógus modellhatása és a szoktatás révén.
- **Az énkép – önismeret - önértékelés fejlesztése**, a gyermek természetes megnyilvánulásaira és a teljesítményére adott konkrét és pozitív megerősítések által. Ennek eredményeként képesek felmérni saját helyzetüket a csoportban, képesek az önálló helyzetmegoldásokra (autonómok), hatékonyak (kompetensnek) érzik, észlelik magukat, így önérvényesítésük szociálisan, elfogadható módon, teljesítményen keresztül történik.
- **Új attitűdök, értékek, normák kialakítása**
Alapvető, hogy a gyermekek megismerjék és gyakorolják a társas együttélés, önérvényesítés alapvető szabályait:
 - egymásra figyelés, együttérzés, egymáshoz alkalmazkodás, egymás segítése,
 - a nevelési helyzetekben az összpontosításra, erőfeszítésekre való képesség mellett a jó megoldásra ösztönző belső igény, belső motiváció, (igénynívó) alakítása, a jól elvégzett „feladat” utáni megelégedettség, mint jutalom - értékének alakítása,
 - az érzelmi átélés, az érzelmek felismerésének és saját érzelmeik pontos kifejezésének alakítása, az érzelmek feletti - életkorban elvárható kontroll erősítése.
- **Az erkölcsi értékek alakítása**, a szociális erkölcsi normák felfogásán, beépülésén keresztül
 - a jó-rossz felismerése, az őszinteség, igazmondás, igazságosság, felelősségvállalás, a

gyengébb védelme, segítése - saját élethelyzeteikben való megtapasztalása, érzelmi átélése mellett - megfelelő értelmezéssel párosulva, s a nevelő személyes példáján keresztül.

• **Az értelmi nevelés feladatai**

A kultúraátadás hatásrendszerében az óvodai nevelési módszerek segítségével a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek a rendszerezése, célirányos bővítése oly módon, hogy ezen keresztül fejlődjenek megismerő kognitív képességei:

- egyre pontosabb, valóságghú észlelés,
- figyelemösszpontosításra való képesség,
- valósághoz közelítő képzeleti működés,
- reprodukív emlékezet,
- problémamegoldó és kreatív gondolkodás,
- az alakuló fogalmi gondolkodás.

• **A testi nevelés és feladatai**

A testi nevelés átfogó tevékenység és feladatrendszerét elsősorban a gondozás és a mozgás által kívánjuk megvalósítani. E két tevékenység az egész óvodai életet átszövi. A gondozás elsősorban az óvodapedagógus feladata. Folyamatos odafigyelésével biztosítja a gyermekek komfortérzetét. A gyermek jó közérzete adhat alapot az összes óvodai tevékenységhez. A gyermek legalapvetőbb, természetes megnyilvánulási formája a mozgás is csak akkor lehet fejlesztő hatású, ha azt a gyermek kellemes, nyugodt, biztonságos környezetben, jó közérzettel, örömmel végzi.

Ezért a testi nevelésben fő feladatunk:

- sokirányú gondozási tevékenységgel a gyermek komfortérzetének biztosítása, a gyermek ezirányú igényeinek felkeltése, jó szokások kialakítása,
- a természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgás megszerettetése,
- rendszeres mozgással egészséges életvitel kialakítása, - testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése.

Az iskolai, potenciális tanulási nehézségek megelőzése, az óvodai nevelési feltételek sajátos megszervezésével

A fejlesztés alapja

A tanulási képességeket meghatározó struktúrák fejlesztésénél több elméleti megfontolásból is a mozgásra alapozunk.

- A 3-7 éves korosztály alapvető, legtermészetesebb megnyilvánulási formája, önérvényesítési módja a **mozgás**.

- A mozgásos tapasztalatokból gyökerezethetőek az **értelmi műveletek**, - egyben az önmagunkról kialakított **testséma** is.
- A **mozgás, a finommotorika** célzott fejlesztésén keresztül több struktúrát is kedvezően befolyásolhatunk, így a **testséma, a lateralitás, a testdimenziók, a térpercepció** alakulását is.

A mozgás szocializációs hatása az alábbi területeken igazolható:

- A sikeresen elvégzett mozgásos feladat növeli a hatékonyság (kompetencia) érzését, a mozgás feletti kontroll, az énkontroll funkciókat erősíti, a mozgásos feladatok kivitelezésére fordított összpontosítás a figyelemkoncentrációt, a kitartást, az erőfeszítésekre való képességet fokozza.
- A mozgásos feladatok elvégzésére adott konkrét visszajelzés a gyermek számára felfogható értékelés énképének alakulásához.
- A társakkal végzett együttmozgás konkrét tapasztalatokat hordoz a gyermek én határainak - a mások észlelésének megtanulásához -, végső soron a kooperáció kialakulásához.
- Az enyhébb idegéletteni ártalmak, díszfunkciók rendezésében is a mozgás lehet a kiindulás és adekvát eszköz.
- A gazdag mozgásos tapasztalat a nyelvi szimbolikus leképzéssel segíti a konkrét cselekvéses tapasztalatok beépülését, az absztrakt struktúrák gazdagodását.

A fejlesztőprogram alkalmazásának alapelvei

- szervesen illeszkedjen a pedagógiai programba,
- messzemenően építsen a gyermek érzelmi - belső motivációjára,
- lehetőség szerint kapcsolódjon a gyermek spontán tevékenységéhez,
- az óvodai nevelés egész időtartamára elosztott, folyamatos - következetes alkalmazást igényel,
- az óvoda egész napos életrendjének minden mozzanatához kapcsolható legyen,
- alapvető követelmény a gyermek jó közérzetének biztosítása, ezért a fáradás jeleit észlelve - módszerváltás, vagy teljes elhagyása az ésszerű.

Fejlesztőprogram

Mozgásfejlesztés – tervezetten, szabadidőben, csoportszobában és udvaron egyaránt,

Nagymozgások fejlesztése: célzott testmozgásokkal, amelyeknél a mozgások tempója, ritmusa, iránya változik. Járás, futás, ugrás, csúszás-kúszás, mászás különböző tempóban.

Egyensúlygyakorlatok: állás, egyensúlyozó járás, kúszás, Body Roll hengergyakorlatok, forgások, fordulatok során.

Szem-kéz koordináció fejlesztése: babzsákkal, karikával, labdával végezhető gyakorlatok során. **Szem-láb koordináció fejlesztése:** ugrókötéllel, karikával, labdával, ugróiskolával, függeszkedéssel.

Finommotorika fejlesztése: gyurmázás, építőjáték, papírhajtogatás, puzzle-játék, minta kirakás lyukas táblán, vágás, „papír-ceruza” feladatok, kéziszergyakorlatok során.

Testsémafejlesztés – főleg játékidőben, illetve a különböző tevékenységi formák tartalmi részeibe beépítve

A testrészek ismerete: önmaga felismerése és azonosítása tükörgyakorlatokkal, tevékenységek a testrészek megismerését célozva, meghatározott testrészekre koncentráció.

A test személyi zónájának alakítása:

Az „oldalasság” felfedeztetése.

A test elülső és hátulsó részeinek megismertetése.

A test függőleges zónájának megismertetése.

Az előző (1., 2., 3.) gyakorlatok elvégzése becsukott szemmel.

Adott tárgyakhoz viszonyított testhelyzetek gyakorlása.

A testfogalom fejlesztése a testrészek ismerete szerint történik, nagyobb hangsúlyt adva a funkcióknak, a nyelvi megfogalmazásoknak.

Játékos gyakorlatok: megnevezett testrészekhez funkciót rendelni.

A funkció megemlítése után felismerni a testrészt: lokalizálni, megmutatni önmagán és másokon, megszámolni.

Képen, rajzon felismerni az egyes testrészeket, a hiányzókat megnevezni.

Részekből összeállítani az emberfigurát, testrészeivel együtt.

Az egyes testrészek fejlesztése fej, törzs, karok, ujjak, lábak és lábujjakra alkalmas mozgásokkal.

Észlelésfejlesztés (percepció) – valamennyi tevékenységi forma és szabad játék során folyamatosan történik.

A vizuális (látás) fejlesztés érdekében az olvasás a jól funkcionáló balról jobbra irányuló szemmel követés és a finom szemmozgás ellenőrzésének függvényeként alakul. Célszerű, hogy a gyermekek gyakorolják a szemmozgás kontrollját. Ezért a szemmozgás tudatos kontrolljának kialakítása és erősítése szükséges, és a szem fixációs működésének erősítése: Vizuális zártság - egészlegesség észlelésének alakítása: Mi hiányzik?

Vizuális időrendiség felismertetése: képeken elmesélt történetek kirakása: mi történt először, mi következik?

Vizuális ritmus: a legkülönbözőbb vizuális minták folytatása.

Vizuális helyzet - pozíció felismertetése.

Vizuális memória fejlesztése.

Az alaklátás és formaállandóság fejlesztése érdekében a lehető legtöbbféle alak-forma-méret motoros kialakítására törekszünk:

Különböző tárgyak, alakok, formák, méretek felismertetése a gyerekek környezetében.

Adott vizuális minta kirakása: forma, méret, szín szempontjából.

Minták rajzolása, festése.

Részekből különböző alakzatok összerakása.

A tapintásos - sztereognosztikus - észlelés fejlesztése érdekében alkalmazzuk a következőket:

Az alapvető gyurmázási technikák.

Különböző formák, méretek alakítása minta után.

Különböző formák, méretek megváltoztatása.

Ritmikus sorminta készítése, a minta folytatása.

Mozgásos (kinesztetikus) észlelés fejlesztése történhet:

Behunyttal szemmel a gyermek bizonyos mozgásokat végez az óvodapedagógus segítségével.

Hátára rajzolt formát kell mozgással megismételni, képi formáját felismerni.

A térészlelés - térbeli viszonyok felismerésére alkalmas fejlesztő feladatok:

Az alapvető téri irányok megismerése saját testrészeinek közvetítésével.

Térbeli irányok, viszonyok megismertetése a körülötte lévő tárgyakkal.

A téri viszonyokat jelentő verbális kifejezések megtanítása.

A hallási észlelés (auditív) és a hangzási analízis-szintézis fejlesztése érdekében figyeljünk a természet hangjaira!

Az óvodapedagógus által bemutatott ritmus letapsolása vagy lekopogása.

Ritmusvisszaadás csukott szemmel.

Mondjunk olyan szavakat, amelyek azonos hangzókkal kezdődnek, pl. baba, bögre, stb.

Hány szót tudsz felsorolni, melyek úgy kezdődnek: ma..., te..., si..., stb.

A keresztcsatornák fejlesztéséért végezzük a vizuális-tapintásos interszenzoros működések fejlesztését:

Tapintással exponált (felismert) tárgyat kell keresnie a vizuális mintákban,

Vizuálisan felismert tárgyat mintául véve, ki kell keresnie tapintással az „érzékelő zacskóból”.

Egyre finomabb különbségek felismertetésével gyakoroljuk a kétféle ingermodalitás átfordítását.

Vizuális-auditív interszenzoros működés fejlesztése:

Mutassunk a gyerekeknek ismert tárgyakat, állatok képét, különböző hangforrások vizuális képét, és a megszólaltatott hanganyagban ismerje fel az adott hangforrás képét.

„Figyeljünk a hangokra!” A hallott hanganyaghoz keresse a hangforrást, „minek a hangja?” (társak megszólaltatása, hangjukról felismertetés)!

Auditív memória fejlesztése: dallamtöredék megisméltetése, különböző hangok megisméltetése, majd a hangforrás kerestetése.

Vizuális kinezetikus interszenzoros működés fejlesztése:

Bekötött szemű gyermek kezével formát rajzoljon a levegőbe és a hátára rajzolt formát felismerje a vizuális mintában.

Mozgásos élményanyag, forma felismerése vizuális mintában, verbalizálva a formát.

Vizuális-kinezetikus megközelítés a későbbiekben a betűk vagy szavak közötti finom különbségek megfigyeltetésére is használható.

Hallási-tapintásos interszenzoros működés fejlesztése:

A gyermekeknek elmondással jellemezni kell azt a tárgyat, amit tapintás útján felismert és azonosított, vagy meg kell találnia tapintás útján azt a játékot vagy alakot, amit egy másik személy jellemez.

A szem-kéz koordináció fejlesztése:

A szem - kéz koordináció fejlesztésének finommotoros kontroll fejlettségével való összefüggését a Mozgásfejlesztés című fejezetben is tárgyaltuk. A következő szemmozgáshoz szükséges tevékenységekről pedig a percepció fejlesztésénél beszéltünk. Számos gyermek úgy érkezik az iskolába, hogy ezek a készségei megfelelően fejlettek ahhoz, hogy képes legyen alakok lemásolására, egyszerű képek rajzolására és festésére, s talán még ahhoz is elég fejlettek ezek a készségek, hogy elkezdjen írni tanulni. Fontos tehát felmérnünk, hogy melyik gyermeknek van szüksége ilyen jellegű fejlesztésre.

Verbális fejlesztés - a gyermek bármely tevékenységéhez köthető

A tárgyak megnevezése bárhol a lakásban, az óvodában és a közvetlen környezetben, ruházat, testrészek, cselekvések mind-mind segíthetik a fejlesztést.

A mindennapi tevékenységek során **ismerkedés térbeli viszonyokkal**, irányokkal, helyzetekkel, idővel.

A játékeszközök használata során **osztályozhatnak** az alapformák, alapszínek, méret, hasonlóság, különbség, ellentétesség szerint.

8. AZ INTÉZMÉNY PEDAGÓGIAI DOKUMENTUMAI ÉS AZOK TARTALMA

Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja

Eszterlanc Északi Óvoda Pedagógiai Programja

Éves munkaterv/Éves beszámoló

(Aktuális szervezési – tanügy igazgatási feladatok és azok megvalósításának eredményei.

A pedagógiai program éves kiemelt feladatai. Mérés, elemzés, értékelése, tervezése.

A tagintézmények, telephely – csoportok, gyermekek, dolgozók ellenőrzésének, értékelésének tervezése és megvalósításának eredményei.)

Eszterlanc Északi Óvoda Tagintézményeinek és Telephelyének nevelési sajátosságai

(A helyi nevelési gyakorlat éves kiemelt feladatai. Mérés, elemzés, értékelés tervezése.

A csoportok, gyermekek, dolgozók ellenőrzésének, értékelésének tervezése.)

Eszterlanc Északi Óvoda munkaközösségeinek terve és beszámolója

(Feltáró – elemzőmunka, kiemelt pedagógiai megfigyelések, bemutatók, előadások, ellenőrzések, értékelések tervezése és megvalósításának dokumentumai.)

A gyermekcsoportok nevelési, tevékenységi programja

- szokás- és szabályrendszer tervezése időkeretben
- eseményterv, programterv tagóvodánkénti tervezéssel
- a tevékenységi rendszer fejlesztési terve

A gyermek fejlődésének nyomon követése az Ovikréta felületén

(Egyéni fejlettséget diagnosztizáló mérések, tényfeltáró, helyzetelemző és a fejlesztési feladatok tervezését elősegítő dokumentum.

Csoportnapló, jelenléti ív, egyéb dokumentumok az Ovikréta felületén

Pontos adatkezelés – naprakész nyilvántartás

TÉR dokumentumok

(Teljesítménycélok rögzítése és a megvalósítás dokumentumai az Ovikréta felületén)

9. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

9.1. Az egészséges életmód alakítása (egészségfejlesztési program)

Az egészséges életmód iránti igény kialakítása már óvodában nagy felelősséget ró az intézmény dolgozóira. Az életmódváltozásokkal együtt járó jelenségek, a mozgásszegény életmód, a nem megfelelő minőségű és mennyiségű étkezés arra készítet bennünket, hogy kiemelt figyelmet fordítsunk az egészségfejlesztésre.

Cél:

- **A gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a rendszeres mozgás biztosításával (mindennapos mozgás, játék) a mozgáskultúra megalapozásával és a motoros képességek fejlesztésével.**
- **Az egészséges életvitel igényének megalapozása.**
- **A testedzés mellett a mozgás megszerettetése, a közös mozgás által kiváltott öröm átélése.**
- **Egészséges táplálkozási szokások** - különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só és telítetlen zsír - tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, valamint a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése -, **a kulturált étkezési magatartás kialakítása.**
- **Az életvezetési készségek fejlesztése**, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához;
- **A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges, stresszmentes és biztonságos környezet**

megteremtésével és megőrzésével a környezet megóvására irányuló szokások, valamint a környezettudatos magatartás alakítása.

- **A betegségek megelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak kialakítása.**

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az összerendezett, harmonikus mozgás fejlődésének elősegítése, a mozgás tudatos használata az élettani pedagógiai, pszichológiai hatások elérésére.
- A testi szükségletek és mozgásigény rendszeres kielégítése, testi képességek fejlesztése.
- Megfelelő terhelés és edzés, figyelembe véve az eltérő fejlettséget és életkori adottságokat.
- A gyermek mentálhigiéniájának megőrzése, az egészséges életmód, testápolás, kulturált étkezés, öltözködés, pihenés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása minta alapján, gyakorlással.
- A mozgásigény kielégítése a szervezet edzése játékkal, szabad mozgással, szervezett testneveléssel, egyéb sokmozgásos tevékenységekkel.
- Kiseb testi rendellenességek korrekciója, láb- és testtartásjavító tornával.
- A lelki egészség fenntartásához és fejlesztéséhez szükséges készségek és képességek kialakítása, elsajátítása. (egészséges napirend gyakorlása, stressz hatások kompenzációja, integráció megvalósítása, normatartás elsajátítása)
- A személyi higiéniére nevelés, az önálló testápolásra, fogmosásra, étkezésre, öltözködésre, betegségmegelőzésre való képesség fejlesztése, minta alapján, gyakorlással, az egyéni bánásmód érvényesítésével.
- Az egészséges táplálkozás megkedveltetése különböző programok segítségével. (zöldség és gyümölcsnapok, közös saláta és gyümölcsturmix készítés, szülők bevonása)
- Az adott korosztálynak megfelelő életritmus kialakítása, melyben biztosítottak a változatos tevékenységformák és az egészséges - biztonságos környezet feltételei.
- A gyermekek személyes belső környezetének, testi, lelki, szociális egészségének gondozása, környezettudatos magatartás megalapozásával.
- A gyermekbalesetek, sérülések megelőzése, a tilos és elvárható magatartásformák megismertetése, megfelelő balesetmentes környezet biztosításával.
- A gyermekek egészségének védelme, fejlődésükhöz egészséges környezet biztosítása.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása.
- Megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.
- Prevenciós és korrekciós, testi - lelki - nevelési feladatok ellátása megfelelő szakemberek

bevonásával.

- A hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődésének nyomon követése, szükség esetén egyéni fejlesztéssel képességeik kibontakoztatása szakember igénybevételével.
- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekei számára, lehetőséget teremtünk ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

A nevelés tartalma

- Az egészség megőrzése, a szokások kialakítása szempontjából fontosnak tartjuk: a testközelséget, a pszichés és szociális harmónia megteremtését, a gyermeki szükségletek kielégítését, komfortérzetük biztosítását.
- A **helyes életritmust** fokozatosan, az életkori és egyéni sajátosságoknak megfelelően a család bevonásával próbáljuk eredményesen kialakítani.
- A gyermek óvodába lépésekor **anamnézis űrlap kitöltését kérjük a szülőktől/törvényes képviselőtől**, mely tájékoztatást ad számunkra a gyermek mozgás és beszédfejlődéséről, a család szociokulturális háttéréről, a nevelés jellemzőiről, az egyéni sajátosságokról, aktuális fejlettségéről.
- Az óvodába lépés után folyamatos megfigyeléssel tárjuk fel az egyéni sajátosságokat.
- Igyekszünk a lehető legrövidebb időn belül megismerni a gyermekeket.
- **A nevelést egyénre szabottan tervezzük-, végezzük- és értékeljük.**
- Az óvodába lépés időszakát az ölbeliség jellemzi. Ekkor ismerkedik meg a gyermek a csoportjával, más csoportokkal, az óvoda dolgozóival, az óvoda egyéb helyiségeivel. **A folyamatosan történő beszoktatás, a szülő, és mindkét óvodapedagógus együttes jelenléte** az első napokban megkönnyíti a gyermek beilleszkedését az új közösségbe.
- Az egészséges életmód egységes kialakítását az óvodai szokás-, szabályrendszer és a családok szokás-, szabályrendszerének összhangjával biztosítjuk. Az óvodai életre való ráhangolás igazodik a család igényeihez, a gyermek reakcióihoz. Az egyéni igényeket, otthonról hozott szokásokat figyelemmel kísérjük, megértő elfogadó magatartásunkkal segítjük – a közösséghez történő alkalmazkodás keretein belül.
- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit is befogadjuk és igyekszünk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

9.1.1. Gondozás

- A gondozásnak programunkban alapvető szerepe van. Az óvodai nevelés mércéje a gyermek gondozottsága, a stabil egészségügyi szokásrendszer, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.
- A gondozás a gyermek olyan szükségleteit elégíti ki, amely elősegíti növekedését, fejlődését, hozzájárul egészségének megőrzéséhez, jó közérzetéhez megteremti a nevelési hatások kedvező érvényesülésének feltételeit.
- A gondozás alapja a gyermek – felnőtt pozitív kapcsolata, amely által nyugodt légkörben lehetőség nyílik a gondozási teendők közvetítésére. Az egészséges személyiségfejlődés egyik legfontosabb feltétele **az óvodapedagógus és a gyermek közötti jó kapcsolat.**
- A higiénés teendők végrehajtásához szeretetteljes, nyugodt, derűs légkört biztosítunk, figyelembe véve a gyermekek eltérő egyéni helyzetét, szükségletét, életkori sajátosságait, otthoni szokásait. A segítség során a gondozás és szeretet megnyilvánulását éreztetjük minden gyermekkel.
- Megkülönböztetett figyelemmel, gondoskodással vesszük körül a gyermekeket, mivel a gyermekekkel foglalkozó szakember (óvodapedagógus, dajka, pedagógiai asszisztens) szavai, tekintete, hangsúlya, mozdulatai, gesztusai gondozás közben is figyelmet, elfogadást kell, hogy közvetítsenek.
- Ebből adódóan megszabadítjuk a gyermeket a kellemetlen érzésektől (pl. szomjúság, fázás, izzadás, fájdalom stb.).
- Az óvodai élet minden mozzanatában az óvodába érkezéstől, játékban, étkezésnél, WC használatnál, séta alkalmával, udvaron, pihenés alatt, stb. – mérlegeljük, hogy az adott fázisban a gyermek egészsége, testi épsége mennyire védett, és az adott helyzetben, mennyiben szolgálja a testi – lelki, szociális egészséget.
- Napközben különös figyelmet fordítunk az önkiszolgálásra, biztosítjuk a gyermekek számára a saját, jellel ellátott használati eszközöket, melyek megfelelő méretűek és szükség szerint elérhetőek. (pl. törölköző, fésű, fogkefe, fogmosó pohár, egyéni tornafelszerelés, saját váltócipő, váltó ruha, alvópárna, lepedő, ágynemű)
- Az önálló testápolás, öltözködés, étkezés szervezettségét az óvodába lépés pillanatától biztosítjuk.
- Az öltözködést, a kulturált étkezési szokásrend kialakítását, az önálló testápolást az egyéni fejlettségtől függően mindaddig gyakoroltatjuk, amíg nem biztosak a szokások sorrendjében.
- A segítséget mindig szóbeli magyarázattal kísérjük, ha a gyermek valamit nem jól végez, nem marasztaljuk el, hanem a sikertelenül végzett műveletet újra bemutatjuk.
- Figyelünk a gyermekek legkisebb fejlődésére és ezen a téren is velük örülünk.

- A három év alatti gyermekek gondozása, nevelése folyamán nagyon fontosnak tartjuk az önállóságra neveléssel kapcsolatos elveink követését, a segítségnyújtás megfelelő időpontját és mértékét.

9.1.2. Testápolás

- A testápolás a gyerekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres szükség szerinti tisztálkodásukat és tisztaságigényük kialakulását szolgálja.
- A személyi higiénés önkiszolgálásban maguk a gyermekek is aktívan részt vesznek, ezt minden felnőtt azonos módon következetesen gyakoroltatja.
- Hozzászoktatjuk a gyermekeket, hogyha a kezük piszkos lesz, maguktól menjenek kezét mosni, valamint WC használat után és étkezés előtt.
- A gyermek megtalálhatja a jelét az öltözőben, a csoportban, a törölközőn, a fogmosó felszerelésén, a fésűjén.
- Minden gyermekkel megismertetjük az óvodánkban használt tisztasági eszközöket, azok használati módját.
- Tisztálkodási eszközeit jellel ellátva, megfelelő magasságban helyezük el.
- Mosakodás, kéztörlés, fogmosás, fésülködés, WC használatánál biztosítjuk a felnőtt jelenlétét mindaddig, míg nem biztosak a szükséges szokások sorrendjében.
- Természetesen a kisebbeknél több segítséget nyújtunk, de a rendszeres gyakorlás során arra törekszünk, hogy ez a készség kialakuljon a gyermekekben, és önállóvá váljanak.
- Megismertetjük a gyerekekkel a helyes fogápolás módját, a fogápolási eszközök állapotát, tisztaságát folyamatosan ellenőrizzük, szükség esetén cseréjét jelezzük a szülők felé.
- Állandó helyet alakítunk ki a tiszta és elhasznált papír zsebkendőnek.
- A gyermekeket szükségleteik jelzésére és azok bármikor történő kielégítésére szoktatjuk.

9.1.3. Öltözködés

- Az öltözködés védekezés az időjárás változásai ellen, de egyúttal fejlesztheti a gyermek ízlését, önállóságát is.
- A helyes öltözködés során felhívjuk a figyelmet a kényelmes, **réteges öltözködés** biztosítására, amely óv a sérüléstől, biztosítja a testszellőzését, ugyanakkor tiszta, esztétikus. Hangsúlyozzuk a megfelelő cipő használatát is, amelynél fő szempontunk, hogy kényelmes, a sarok részt jól támasztó, saját, jól szellőző, hajlékony talpú, biztonságos, csúszásmentes legyen.
- Öltözködés során fokozatosan alakítjuk ki azt az önállóságot, hogy a mindenkori hőmérsékletnek megfelelő ruházatot vegyenek fel.

- A gyermekek önállóságának fejlődését elősegítjük a sorrendiség és szükséges technikák gyakoroltatásával. Figyelembe vesszük egyéni szükségleteiket, öltözködési tempójukat.
- Fontosnak tartjuk az óvodapedagógus és a dajka példáját, megjelenését.
- Az öltözőben található a jellel ellátott zsák, vagy polc, szekrény, stb., melybe a szülők váltóruhát, váltócipőt helyezhetnek el.

9.1.4. Étkezés

- A gyermekek fejlődésének érdekében igényük szerint nagy figyelmet fordítunk a korszerű táplálkozásra, az étkezési ritmus, a kulturált étkezés szokásainak kialakítására, erősítésére.
- A gyermekek részére **napi háromszori étkezést biztosítunk**, az étkezések közötti legalább két – három óra betartásával.
- A gyermekélelmezést biztosító partner az OÉTI táplálkozás-egészségügyi ajánlása szerint biztosítja az élettani energia- és tápanyagigényeknek megfelelő összetételű és jellegű táplálékot.
- Igyekszünk **új ízekkel**, az ételek nevével, egyszerűbb ételek elkészítésével megismertetni a gyermekeket (az egészségügyi előírásokat betartva).
- Ösztönözzük a gyermekeket a zöldségfélék, gyümölcsök, főzelékek, rostokban gazdag, gabonapehellyel dúsított kenyér fogyasztásának megszerettetésére.
- **Zöldség- és gyümölcsnapok** beiktatásával formáljuk a szülők és gyermekek szemléletét. A gyermekek maguk is részt vesznek a gyümölcs- és salátatálak elkészítésében, így lehetőség adódik arra, hogy számukra eddig szokatlan ízekkel és azok elkészítési módjával is megismerkedjenek.
- A gyermek ízlésében, étvágyában, táplálkozási szokásaiban nagy egyéni különbségek vannak, hangsúlyozzuk, hogy a kisétkű gyermek nem étvágytalan!
- Éppen ezért nem kényszerítjük valaminek az elfogyasztására, de figyelünk minden egyes gyermekre, az étvágytalanra és falánkra egyaránt. Az étkezési szokásokat, érzékenységet megismerve, tapintatosan ösztönözzük az ételek elfogyasztását.
- Étkezések alkalmával egyszerre csak kis ételmennyiséget teszünk a gyermekek tányérjára, ha azt elfogyasztották kapnak újra, a gyermekeket is arra szoktatjuk, hogy egyszerre csak kis mennyiséget vegyenek a tálból.
- Az ízlésesen terített asztal látványa fokozza az étvágyat, egyúttal igényességre, kulturált viselkedésre készítet, ennek érdekében biztosítjuk a kulturált étkezés, az ízléses terítés feltételeit. (terítő, evőeszköz /kanál, villa, kés/, dupla tányér, pohár, szalvéta, kancsó, tál). Az előkészületekbe bevonjuk a gyermekeket önkiszolgálás, illetve naposok részvételével.

- A gyermekek szükségleteinek megfelelően **egész nap biztosítjuk a folyadékot.** (víz, gyógytea, gyümölcstea, gyümölcslé)
- A kés, villa használatával fokozatosan ismerkednek meg a gyerekek.
- A napi tápanyagszükséglet kiegészítése végett és változatosság érdekében **rendszeresen tájékoztatjuk a szülőket az óvodai étrendről.**
- A vallási, valamint egyéb okból (például: vegetáriánus, az eltérő étkezést igénylő családok étkezési szokásait tiszteletben tartjuk. A különféle táplálékallergiás gyermekek megfelelő étkeztetését a konyha dolgozói biztosítják.

9.1.5. Mozgás

- A mozgás jelentős szerepet tölt be az egészséges életmódra nevelésben. A sokféle mozgáslehetőség, melyet a programban biztosítunk, kedvezően befolyásolja az egész szervezet működését.
- A mozgásokhoz kapcsolódó gondozási feladatok elősegítik a helyes higiénés szokások kialakítását.
- A rendszeres örömmel végzett mozgással a gyermekeket egészséges életvitel kialakítására szoktatjuk, és mintát adhatunk a szülőnek is. Ezért alkalmanként a szülőkkel együtt mozgásos programokat szervezünk.
- A megfelelő balesetveszély elhárítása után szorgalmazzuk a mezítlábas tevékenységeket a csoportban és a szabadban is. A csoportban is biztosítunk olyan egyenetlen felületeket, ahol a mezítlábas edzéssel a lábstatikai rendellenességek megelőzését, illetve korrigálását segítjük. A nyári udvari élet idején is **teret engedünk a mezítlábas járásnak** homokban, kavicsban és fűben.
- Szűrővizsgálatok igazolják, hogy igen magas azoknak a gyermekeknek a száma, akiknél valamilyen tartás rendellenesség (pl. lúdtalp) fordul elő. Mindezek megelőzésére illetve helyreállítására a gyógytestnevelés egyes speciális hatású gyakorlatait alkalmazzuk. Mikrocsoportos szervezeti formában, szakképzett nevelő irányításával preventív tornát alkalmazunk a kisebb testi rendellenességek korrekciójára.
- Napirendünkben **nagy hangsúlyt fektetünk a szabadban való tartózkodásra.** A mindennapi szabad mozgásokhoz biztosítjuk a megfelelő mozgásfejlesztő szabadtéri játékokat, speciális mozgást igénylő játékszereket:
 - gyűrű, kötélletra, rézsútos létra, mászóakák, csúszdák, egyensúlyérvék fejlesztők,
 - különböző méretű labdák, kosárlabdapalánk, röplabdaháló, foci kapuk, tollas labda, szivacsabdák.

- A gyerekeket életkori szintjüknek megfelelően megismertetjük a mozgásos játékeszközök biztonságos használatával.
- Az eszközöket megfelelő felügyelet mellett, egyéni képességeik és bátorságuk szerint használják a gyermekek.
- Alkalmoszerűen a csoportszobákban a különböző egyensúlyérzék fejlesztő eszközöket használjuk, pl. billenő rács, egyensúlyozó kígyó, egyensúlyozó tölcser, gumiasztal, stb.
- Gyermekeink az életkori sajátosságból fakadó természetes testhelyzetekben tevékenykedhetnek. (szőnyegen hasalva építkeznek, autóznak, mesekönyvet nézegethetnek)
- Lehetőséget biztosítunk a csoportok egymás közötti mozgásos tevékenykedtetésére, játékos sportversenyekre.
- A spontán mozgások lehetőségeit **kirándulások, séták** alkalmával is kihasználjuk. (dombra fel-és lefutás, gurulás, erdei tornapálya, stb.)
- A mozgásfejlesztés lehetőségei:
 - szervezett mozgástevékenységen belül,
 - a szabad játékban a gyermekek kötetlen, spontán, természetes játékos mozgása közben
 - mindennapi mozgás,
 - differenciált mozgástevékenység során.
- A mozgásos tevékenységeknek játékos mozgásoknak mind a teremben, mind a szabadlevegőn, eszközzel vagy eszköz nélkül, spontán vagy szervezett formában minden nap lehetőséget biztosítunk.
- Az egészségmegőrzés érdekében fontos, hogy gyermekeink edzettek legyenek, ezért évszaknak és időjárásnak megfelelően sokat tartózkodunk a friss levegőn, ahol futkározhatnak, mozoghatnak, kerékpározhatnak, rollerezhetnek. Tapasztalataink igazolják, hogy a mozgásos program alkalmazásával nő a gyermekek ellenálló képessége.
- Szeptembertől májusig terjedő időszakban az időjárástól függően fokozatosan növeljük a szabad levegőn eltöltött tevékenységek idejét, amely a gyermekek mozgásában és egészséges életmódra nevelésében döntő szerepet játszik.
- Sáros időben is lehetőséget adunk a szabadtéri játékokra, légfürdőzésre az udvarok betonos területén.
- A változékony időjáráshoz az öltözettel is igazodva (gumicsizma, esőkabát) közvetlenül tapasztalhatják, érezhetik gyermekeink az évszakok változását.
- Kihhasználjuk az évszak adta lehetőségeket, a nyári időszakban a nap- és légfürdőzés mellett a pancsolást is biztosítjuk, azonban a pancsolás önkéntességét tiszteletben tartjuk és az egyéni érzékenységet figyelembe vesszük.

- Fontosnak tartjuk a téli időszakban is a szabad levegőn végzett rendszeres testmozgást, mert ezzel is a gyermek szervezetének ellenálló képességét növeljük.
- A téli hónapokban a szánkózással, hógolyózással, korcsolyázással egészítjük ki a gyermekek edzési lehetőségeit.
- Gondoskodunk arról, hogy a szabadban minél többet mozogjanak és idejüket egészséges játékkal, vagy egyéb hasznos tevékenységekkel töltsék a gyermekek.
- A mindennapi mozgásigény kielégítéséhez változatos, „sokmozgásos” lehetőségeket szervezünk.

9.1.6. Pihenés, alvás

- A nyugodt pihenéshez szükséges feltételeket – elalvás előtti szellőztetéssel, meséléssel, dúdolással, bensőséges emocionális kapcsolattal – biztosítjuk.
- A pihenéshez biztosítjuk a szükséges személyi és tárgyi feltételeket (saját ágynemű, „alvókák”), a nyugodt alvást segítő légkört (mese, halk zene).
- A gyermekeknél az eltérő alvásigényeket figyelembe vesszük.
- Megengedjük, hogy a hozzájuk érzelmileg közelálló tárgyakat, játékokat bevigyék az ágyba, így a kevésbé fáradékony gyerekek is nyugalomban töltik a pihenés idejét.
- Az iskolába készülő gyermekek pihenésre fordított idejét a nyári hónapokban lecsökkentjük, ezzel készítjük őket elő a kisiskolás napirendje szerinti életre.

9.1.7. Egészség védelme, edzése, óvása, megőrzése, biztonságos környezet

- Az egészséges életmód jó szokásainak megalapozása egyben a gyermekek megóvását is segíti.
- Fontosnak tartjuk a higiénés szabályok betartását, a gyakori szellőztetést, portalanítást, fertőtlenítést, a gyermekek bevonásával a környezet tisztántartását.
- A környezetalakításnál törekszünk a családi, ízléses, biztonságos feltételek megteremtésére.
- Eszközeink, bútoraink megfelelnek a gyermekek testméretinek, biztonságosak, lehetővé teszik a játék – és mozgásigényük kielégítést.
- Óvodánk belső tereinek kialakítását az egyszerűség, a célszerűség jellemzi.
- Tágas, világos csoportszobáink esztétikusan, gyermekméretű bútorokkal berendezettek.
- A játékszereket nyitott polcokon, a gyermekek számára jól látható, elérhető helyeken tároljuk.
- A csoportokban kisebb kuckókat, galériát alakítottunk ki, ahová visszavonulhatnak a gyerekek, ha hangulatuk, játékuk úgy kívánja.

- Babaszobáink, babakonyháink „igazi” kis háztartási eszközökkel felszereltek.
- A mesesarokban alacsony polcon találhatóak a könyvek, amelyeket tetszés szerint nézegethetnek.
- Esztétikus, parkosított, udvaraink sokféle lehetőséget nyújtanak a változatos tevékenységekhez.
- A szabad mozgás lehetőségét a természetes anyagokból készült mozgásfejlesztő játékokkal biztosítjuk.
- Udvaraink nagy része füves terület, de megtalálható a homokos és szilárd burkolatú, árnyékos és napos rész is.
- Az óvodában megbetegedett gyermeket felnőtt gondozásával elkülönítjük mindaddig, míg szülei meg nem érkeznek.
- A fertőzések terjedését fokozott odafigyeléssel, edzéssel, szellőztetéssel, a személyes holmik használatával, a higiéniai szokások fokozottabb betartásával igyekszünk megakadályozni.
- Fontosnak tartjuk a szülők tájékoztatását felvilágosító előadásokkal, figyelemfelkeltő írásokkal.
- A baleset elkerülése érdekében biztosítjuk a személyi, tárgyi feltételeket, a gyermekek tevékenységét folyamatosan figyelemmel kísérjük. Minden nevelési év kezdetén valamint kirándulások előtt és egyéb esetekben szükség szerint minden óvodai csoportban - a gyermekek életkorának megfelelően – ismertetjük az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírásokat, veszélyforrásokat és az elvárható magatartásformát.
- Dolgozóinknak az előírásoknak megfelelő ruha és cipő használata kötelező.
- A felnőtt dolgozók feladata, hogy igényes legyen megjelenésük, viselkedésük, igyekezzenek követésre méltó modellt nyújtani, jó benyomást kelteni mind a gyermekekben, mind a szülőknél. Ez ugyanis nemcsak az esztétikai nevelést, de a szülők bizalmát is alapvetően befolyásolja.
- Az ünnepek előtt a külső megjelenítésre kiemelt figyelmet fordítunk. Az ünnepi érzelmek és az ünnepi hangulat erősítését az egész óvodában megjelenő dekorációval is fokozzuk.

A fejlődés várható jellemzője óvodáskor végére:

- A testápolási teendőket a szokásoknak megfelelően, önállóan, felszólítás nélkül végzik.
- A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, óvják, rendben tartják és helyére teszik azokat.
- Készség szintjén kiszorgálják magukat, ismerik az eszközök rendeltetésszerű használatát.
- Esztétikusan terítenek, étkezés közben kulturáltan viselkednek.
- Tevékenységüket – egyéni fejlettségükhöz mérten – meg tudják fogalmazni.

- Teljesen önállóan öltözködnek, a ruhájukat ki-be gombolják, cipőjüket befüzik, bekötik.
- A ruhájukat esztétikusan, összehajtva a polcukra helyezik.
- Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, gondozottságára.
- Érzékelik a természetben végezhető sportok, túrák, edzések jótékony hatását, szervezetük fejlődésére, egészségük megőrzésére.
- Megismerik saját igényeiknek, képességeiknek korlátait, fejlődnek személyiségvonásaik, (önfegyelem, kitartás, tolerancia) testi képességeik.
- Az egészség, mint érték, beépül a személyiségükbe.

9.1.8. Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Alapelvek:

Fontos, hogy rájöjjenek az óvodások, hogy egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne. A gyerekek megismerkednek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit ők is el tudnak végezni. Ide tartozik a segítségkérés (felnőtt értesítése, esetleg mentőhívás) a beteggel való kapcsolatteremtés és a könnyebb sérülések ellátása. A gyerekek megtanulják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl. kerékpár, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében. Módszere a szerepjáték, mesélés, bábozás, könyv és képolvasás, társasjátékok, beszélgetés.

Védő-óvó előírások:

- az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírás,
- a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrások,
- tilos és elvárható magatartásformák.

A védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően kell ismertetni. Az ismertetés ténye az Ovikréta felületén található csoportnaplóban kerül dokumentálásra.

Az óvoda házirendjében vannak meghatározva azok a védő, óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során meg kell tartaniuk. A gyermekbalesetek megelőzése érdekében illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az SZMSZ-ben kerültek rögzítésre. Elsősegély doboz az orvosi szobában vagy irodában található.

Az óvoda berendezése, eszközei csak a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülnek használatba, állapotuk folyamatosan ellenőrzésre kerül, ez az udvari eszközök esetében szakértői felülvizsgálattal egészül ki.

9.1.9. Az óvodai élet megszervezése

Napirend

- Óvodáink reggel 6.30 órától fogadják a gyerekeket, így óvodapedagógusaink reggel rugalmas munkakezdéssel dolgoznak.
- **Rugalmas és folyamatos napirendünk** biztosítja a gyermeki szükségletek kielégítéséhez a közös élményekre épülő tevékenységekhez szükséges időkeretet, amit a csoportban dolgozó óvónők alakítanak ki a helyi adottságok, igények, lehetőségek, a gyermekek egyéni, életkori sajátosságainak figyelembevételével.
- A gyermekek életkorának megfelelő **optimális életritmus kialakítására törekszünk**, így az óvodai napirendben vannak rendszeresen ugyanabban az időben végzett tevékenységek, melyek segítik a gyermeket eligazodni az időben, szabályozzák tevékenységeit, ritmust adnak napjainak. Mindezek kihatnak életfolyamataira, érzelmi biztonságára is. Felkínálunk tevékenységeikhez egy olyan rugalmas időkeretet, amihez életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően fokozatosan megtanulnak majd alkalmazkodni.
- A napirend **biztosítja a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek megvalósítását**, mely növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósul meg.
- A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta **összesen 45 perces időkeretben**, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.
- A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket, a tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak kell tekinteni.
- A gyermekek az elkezdett tevékenységüket mindaddig folytathatják, amíg motiválja őket maga a tevékenység, amíg szívesen végzik azt. Ezáltal az adott tevékenység garantáltan fejlesztő hatású lesz a kisgyermek számára.

A napirendben legtöbb időt a szabad játékra biztosítunk.

- Az évszakokhoz igazodva az óvodák sajátosságait figyelembe véve, a gyermekek fokozott mozgásigényét előtérbe helyezve tervezzük meg a csoportok napirendjét.
- A folyamatos tizóraizás is megköveteli az alapvető higiénés szabályokat, mely a szokás és szabályrendszerük egyik fontos momentuma.

- Kézmosás után a dajka segítségével esztétikusan megterítik az asztalt, és csak ezután ülhetnek le tízóraizni.
- Az ebéd elfogyasztása ugyanabban az időben, minden gyermek számára egyszerre történik.
- Az uzsonna szintén folyamatosan történik, illeszkedik a délutáni tevékenységek folyamatába. A folyamatos napirend rugalmassága lehetővé teszi, hogy egyéni tempó-, teljesítőképesség, egyéni igény szerint végezzék a gyermekek a tevékenységeket, így nincs várakozás, nincs siettetés.

A program ajánlott napirendje

IDŐTARTAM	TEVÉKENYSÉG
6.30 – 12.00	Párhuzamos tevékenységek: szabad játék, egyéb szabadon választott tevékenység, beszélgető percek, részképességek fejlesztése, folyamatos tízórai, kötött és kötetlen tevékenységek szervezése, növekvő időtartamú (5–45 perces) csoportos foglalkozások, testápolás, séta, kirándulás, játék az udvaron
12.00 – 13.00	Testápolási tevékenységek elvégzése, ebéd, készülődés a pihenéshez
13.00 – 15.30	Csendes pihenő, egyéni szükséglethez igazodó ébredés, testápolás, folyamatos uzsonna
15.30 – 17.30	Játék a csoportban vagy a szabadban, óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenység

9.1.10. Heti rend

A heti rend biztosítja a folyamatosság, rendszeresség, fokozatosság, tudatosság megvalósítását.

Heti tervezés szempontjai:

- A gyerekeknek naponta szükségük van a szervezett játékos, mindennapos mozgásra.
- Heti egy alkalommal kerül sor kötött formájú mozgásos tevékenységre. A témahetekben komplex módon jelenjenek meg a tevékenységformák.
- A tervezésben tükröződjön az adott évszak nyújtotta élményanyag, a hagyományok, ünnepek, a gyermekekhez közel álló események, témák, melyek többhéten keresztül ismétlődhetnek.
- Naponta legyen lehetőség éneklésre, vizuális tevékenységekre, verselésre, mesére a választhatóság elve szerint.

- A gyerekeknek megadjuk a lehetőséget, hogy a megkezdett témát kedvük szerint folytathassák.
- A spontán érés és a tudatos fejlesztés helyes arányának megtartása mellett kötetlen és kötelező foglalkoztatási formának is helyt adunk.
- A heti terv elkészítéséért az adott csoportban dolgozó óvodapedagógusok a felelősök.

9.1.11. Nyári terv

Az időjárás figyelembe vételével arra törekszünk, hogy a gyermekek szinte az egész napjukat a szabadban tölthessék.

Szabadon választható tevékenységek

- Napfürdőzés
- Szervezett mozgásos játékok, torna
- Játék a homokkal, vízzel
- Élmények, "kincs" gyűjtése, a gyűjtött anyagból barkácsolás
- Munka jellegű tevékenységek; udvari/kerti munka
- Természetes környezetben történő tapasztalás
- Környezeti változások megfigyelése
- Illemszabályok gyakorlása
- Kuckózás, mese
- Énekes-, verseny és labdajátékok
- Vizuális technikák

A gyermeklétszám csökkenése miatt, a gyermekcsoportok összevontan működnek. Ez lehetőséget nyújt arra, hogy más környezethez alkalmazkodjanak, más személyeket, társakat ismerjenek meg és fogadjanak el.

A pedagógus is új helyzetbe kerül, nagyobb toleranciára, empátiás reagálásokra, ötletgazdagságra van szüksége. Az óvodapedagógus feladata, hogy ne hagyja unalmassá válni a mindennapokat.

Kínáljon a gyermekeknek élményszerű tevékenységeket, sok alkalmat a természettel való közvetlen találkozásra. Kapjon nagy hangsúlyt az egyénenkénti foglalkozás. A különböző fejlettségű, életkoruknál fogva is más képességű és terhelhetőségű gyermekekkel való differenciált foglalkozás, az egyéni szükségletek tiszteletben tartása.

Egészségnevelési és megóvási tennivalóink:

- Bőséges folyadék biztosítása egész nap folyamán szellőztetés
- Az időjárási viszonyok figyelembe vételével árnyékos hűvös játékhelyek biztosítása
- Napfürdőzés - fürdőzés szabályainak betartása (naptej, fejfedő, megfelelő ruházat)

9.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az érzelmi, az erkölcsi, a közösségi nevelés biztosítása során figyelembe vesszük, hogy az óvodáskorú gyermek személyiségében az érzelmek dominálnak, magatartására az érzelmi vezéreltség a jellemző.

Cél:

- A gyermekek biztonságérzetének, önbizalmának erősítésével a társas kapcsolatok elősegítése, pozitív személyiségjegyek megerősítése.
- A gyermekek erkölcsi érzelmeinek, tulajdonságainak alakítása, erkölcsi értékrendjük megalapozása.
- Inkluzív szemlélettel a különbözőségek elfogadására, tiszteletére nevelés.
- A gyermekek személyi és tárgyi környezetéhez való érzelmi kötődésének kialakítása.
- A szűkebb és tágabb természeti-, emberi-, tárgyi környezet iránti kötődés elősegítése.
- Szociális érettség alakítása, az iskolába lépéshez.

Feladat:

- Érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, modellértékű, befogadó attitűd, családi légkör megteremtése az óvodakezdéstől az óvodáskor végéig, melyben a közös élmények, tevékenységek során a társas kapcsolatok úgy alakulnak, hogy a gyermekek elfogadják és tisztelik a különbözőségeket.
- Pozitív érzelmi töltésű kapcsolatok kialakítása, megerősítése gyermek – gyermek, gyermek – felnőtt között.
- A gyermek önálló véleményalkotásának és döntésfejlődésének támogatása.
- Közös élményekkel, komplex tevékenységekkel a környezetben való biztonságos eligazodást segítő szokásokkal, normákkal a gyermekek erkölcsi- és akarat tulajdonságainak erősítése; az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség, a gondoskodás, felelősségvállalás, óvás, védelem, az önállóság, az önfegyelem, a kitartás, a feladattudat, a szabálytudat igényének megalapozása.
- Tudjon rácsodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

- A természeti – társadalmi környezet szépségeinek, esztétikájának, értékeinek felismertetésével a környező világgal való pozitív töltésű érzelmi viszony erősítése, önmagunk és mások szeretetére, tiszteletére, megbecsülésére nevelés.
- A gyermek nyitottságára építve segítse a gyermeket abban, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz való kötődés alapja.
- A környezettudatos magatartás megalapozása az érzelmi viszonyulások, a környezettudatos cselekvési szükségletek, szokások, gondolkodás, értékrend, döntési képességek fejlesztésével. A környezettudatos cselekvési szükségletek, szokások megerősítése, az értékek belsővé válásának elősegítése érzelmi, motivációs hatásokkal, komplex tevékenységi rendszerrel.
- A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus, gyógypedagógus, stb.) közreműködésével.
- A különféle problémákkal küzdő gyermekek támogatása abban, hogy szorongásaikat, félelmeiket játékban és más tevékenységekben kiélhessék.
- A peremhelyzetre sodródó gyermekek segítése, hogy önmagukat el tudják fogadni, illetve mások is elfogadják őket.
- Olyan feladatok adása a gyermekeknek, melyekben felelősségérzetük megerősödhet, fokozódik magabiztosságuk, önbecsülésük.
- Az iskolai beilleszkedés közvetett segítése a pozitív énkép, önbizalom, kommunikáció, együttműködés formálásával, a szándékos tanulás iránti pozitív attitűd megalapozásával.

A nevelés tartalma:

- A **pszichohigiénés nevelés** feltételeit elsősorban a gyermek biztonságérzetének megerősítésével, személyiségének szabad kibontakoztatásával, a harmonikus társas kapcsolatok alakításának elősegítésével valósítjuk meg.
- A szülők nyílt óvodai rendezvények, családokkal közös programok alkalmával betekinhetnek az intézmény életébe még a beiratkozás előtt.
- Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermekek szüleikkel együtt ismerjék meg az óvodát. A szülők fokozatos időcsökkenéssel vesznek részt ebben a folyamatban a gyermek egyéni igényei szerint (lehetőleg maximum két hét alatt). Így betekinhetnek az óvoda

szokásrendjébe, belső életébe, ezzel könnyebbé tesszük a gyermek számára az új környezet elfogadását. A szülők elmondása alapján megismerkedünk az otthon kialakult szokásaikkal, magukkal hozhatják kedvenc tárgyaikat, játékaikat. A befogadás ideje alatt a szülőkkel együtt próbáljuk megteremteni a lehető legnyugodtabb feltételeket a gyermekek közösségbe történő beilleszkedéséhez.

- Az óvodába érkező gyermekkel megismertetjük a csoportszobát, udvart, kiszolgáló helyiségek elhelyezkedését, funkcióját, rendjét, hogy biztonsággal tájékozódhassanak, mozoghassanak.
- Az **óvodapedagógusi modell** fontos szerepet játszik abban, hogy a gyermekek elfogadják eltérő képességű társaik különbözőségét és baráti kapcsolatok alakuljanak. A nevelői példának ezen a téren is meghatározó szerepe van, hisz a gyermekek önkéntelenül átveszik a felnőtt viselkedésmódját, mozdulatait, beszédstílusát. Ezáltal olyan magatartásjegyek alakulnak ki bennük, mint a segítőkészség, szeretet, elfogadás, tisztelet, kölcsönös figyelem.
- Az óvodába lépés napjától kezdve játékos formában gyakoroltatjuk a különböző tevékenységeket, figyelembe vesszük a gyermekek egyéni képességeit, tempóját.
- Óvodáinkban egyaránt megtalálhatók életkorilag heterogén és a szülők többsége által preferál homogén, valamint részben homogén csoportok is.
- A nagyobb gyermekeket bevonjuk a kicsik beilleszkedésének segítségébe, felkészítjük őket a csoportba érkező új gyermekek fogadására. Különös hangsúlyt fektetünk erre a családi légkör megteremtésének érdekében. Figyelembe vesszük a gyermekek egyéniségét, fejlettségét, tempóját, szokásait és ennek megfelelően egyénre szabottan végezzük feladatainkat. Az első perctől személyes kapcsolattal, mesével, dallal, ölbeli játékokkal kedveskedünk a kicsiknek.
- Nagy figyelmet fordítunk a délutáni pihenésre, ilyenkor különös gyengédséggel vesszük körül a gyermekeket, leülünk ágyukra, simogatjuk, nyugtatjuk a félénkebb gyermekeket. Pihenés alkalmával simogató kezünk, halk szavunk nem az alvás erőltetését szolgálja, csupán a nyugodt felfrissülést, pihenést, regenerálódást.
- Minden gyermeknek saját jellel ellátott öltözőszekrényt, polcot biztosítunk, ahol személyes eszközeit, tárgyait elkülönítve őrizheti.
- A csoportszobákat, egyéb helyiségeket esztétikus, célnak megfelelő berendezési tárgyakkal, harmonikus, nyugodt összhatást keltő színekkel, anyagokkal rendezzük be és dekoráljuk.
- Ezáltal biztosítjuk a játékra, - kapcsolatteremtésre ösztönző családi légkört.
- A gyermek – gyermek, a felnőtt – gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése.

- A gyermekek nevelésében törekszünk jó partneri kapcsolatot kialakítani a szülőkkel, a családdal, hogy kellő bizalom alakulhasson ki az együttműködéshez.
- Az óvodapedagógusok tapintatos közelítéssel ismerik meg a gyermekek egyéni jellemzőit, hogy lehetővé váljon az egyéni nevelés.
- Minden gyermeket külön egyéniségként fogadunk el és fogadtatjuk el gyermektársaival, minden egyes gyermeket pozitív oldaláról megközelítve.
- A korlátokat úgy szabjuk meg, hogy az elvárásoknak meg tudjanak felelni. A csoport előtt álló feladatokat igyekszünk minden gyermek számára érthetővé és vonzóvá tenni.
- Tiltás helyett választási lehetőséget adunk a gyerekeknek, hogy döntéseket hozhassanak, a változásra képessé váljanak.
- A családi légkörben folyó nevelés végigkíséri a gyermekeket. Sok közös élményt, gazdag, tevékenykedtető életet biztosítunk, ezen belül sok olyan – érdeklődésüknek megfelelő – tevékenységet, melyben gyakran átélhetik a belülről táplálkozó kedvet, motiváltságot.
- Nagy hangsúlyt fektetünk azokra a közös tevékenységekre, melyben óvodáink minden csoportja, vagy 2-3 csoport együttműködése nyújtja a közös élményt (pl. séták, jeles napok, kisebb ünnepek, közös játékok, közös mozgás, versenyek, kirándulások, stb.)
- Családias légkör megteremtésével segítjük elő a társas kapcsolatok alakulását is. Az élményszerű együttlétek, a közösen végzett munka öröme olyan erkölcsi tulajdonságokat erősít, mint az együttérzés, lelkiismeretesség, segítőkészség, őszinteség, igazmondás, figyelmesség, önzetlenség. Fejleszti akarataikat, ezen belül önállóságukat, önfegyelmüket, kitartásukat, feladattudatukat, szabálytudatukat.
- A kialakult összeütközések feldolgozásához kellő odafigyeléssel, kivárással viszonyulunk, megfelelő objektív véleményünkkel a gyermekek felelősségérzetét erősítjük.
- A reális, saját értékeit felismerő énkép kialakítása, a szükségletek, attitűdök beállítódása, formálása. Az önkifejező, önérvényesítő gyermeki törekvések segítése.
- Nagy hangsúlyt fektetünk a felnőtt – gyermek társalgására. A gyermekek pozitív kapcsolatait csak úgy alakulnak, ha jól érzik magukat a közösségben, ehhez biztosítjuk a délelőtti játékidőben a személyes percek, ahol lehetőség nyílik a saját élmények megbeszélésére.
- Ezekben a beszélgetésekben a mások és a saját érzéseik megfogalmazásával igyekszünk kialakítani a másik megbecsülésének, értékelésének, elfogadásának érzését.
- Nevelésünk során nagy hangsúlyt fektetünk a humorra, hisz a vidámság, jókedv a gyermek fontos lételeme és kiváló nevelési eszköz is.

- A felnőtt – gyermek kapcsolatok elmélyítését óvodáink közös rendezvényeivel is biztosítjuk pl. intézményi évfordulók, farsangolás, kirándulások, gyermeknap, sportdélutánok, néphagyományok felelevenítése, vetélkedők, rajzpályázatok stb.
- A csoportok hagyományaival mélyítjük a gyermekek összetartozását (pl. névnapok, születésnapok, anyák napja, kirándulások).
- Közös ünnepeink bensőséges hangulatban zajlanak, melyet fokozott várakozás és készülődés előz meg (pl. Mikulás, Advent, Karácsony).
- Az intézményi szinten szervezett hagyományos programok az intézményi összetartozást segítik elő, (pl. Ovi-foci, zsinórlabda-bajnokság, a magyar Népmese napja, Kihívás napja).

Pedagógiai munkánkat az odafigyelés, mások érzésének meghallgatása, a különbözőségek elfogadása hatja át.

A fejlődés várható jellemzője az óvodáskor végén

- A gyermekek szívesen járnak óvodába, ragaszkodnak társaikhoz és a felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra.
- Megjelennek viselkedésükben az óvoda által közvetített erkölcsi értékrend szerinti viselkedési formák, s annak betartására gyakran társaikat is figyelmeztetik.
- Konfliktushelyzetben törekednek a mindkét fél számára elfogadható megoldásra, szükség esetén kérik a felnőtt segítségét.
- Képesé válnak az udvariassághoz-, az illemhez tartozó szokások betartására, alkalmazására.
- Megfelelő akarati tulajdonságokkal, feladattudattal rendelkeznek (önálló, fegyelmezett, kitartó, megfelelő munkatempóban tevékenykednek).
- Megfelelő önbizalommal, önállósággal, önértékelő képességgel rendelkeznek.
- Képesek az önálló problémamegoldásra, a kudarcélmény elviselésére.
- Igényévé válik a tevékenységekben való részvétel és együttműködés.
- A tevékenységeket türelmesen, a megbeszéltek alapján befejezi.
- Rövid ideig képes nyugodtan ülni, figyelmesen meghallgatni a felnőtteket, a gyermekek közléseit.
- Szavak nélkül is érti környezete jelzéseit, érzéseit.
- A felnőtt kérése nélkül is segítenek társaiknak, együtt éreznek a közösség tagjaival. A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.
- Az énkép,- önismeret,- önértékelés fejlődése révén képesek az önálló helyzetmegoldásokra, önérvényesítésük a társas kapcsolatban elfogadható módon történik.
- Képesek egymáshoz alkalmazkodni, toleránsan viselkedni, a másikat elfogadni.

- Ismerik saját képességüket, tudják értékeiket, de azt is meg tudják fogalmazni, melyek a hiányosságaik.
- Koruknak megfelelően kialakult a felelősségérzete, képes egyszerű döntések önálló meghozatalára.
- Szívesen kommunikálnak, véleményüket bátran elmondják.
- Erkölcsi érzelmük fejlett, megtanulják az érzelmek kezelését.
- Erkölcsi értékrendszerük (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) megalapozódik.
- Késleltetni tudják szükségleteik kielégítését, megfelelő önfegyessel rendelkeznek.
- Megalapozódnak azok a szociális, érzelmi, értelmi képességeik, melyek biztosítják számukra a sikeres iskolai beilleszkedést.

9.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása – cselekvéses tanulás

Az anyanyelvi nevelés a gyermek kommunikációs képességeinek fejlesztése, szerves része óvodánk nevelő munkájának – valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelvi nevelés kiemelkedően fontos eszköze a vers és a mese – ezek beszédnevelő, szókincsfejlesztő és én,- erősítő hatásukon túl a gondolat és az élőbeszéd összefonódása révén a gyermeki fantázia és kreativitás forrásai. Anyanyelvi nevelésünkben kitűzött feladataink megvalósításában elsődleges szempontunk a játékos, a kellemes időtöltés, az együttes élmény biztosítása.

Cél:

- Kommunikatív környezet megteremtésével, helyes mintaadással anyanyelvi és kommunikációs készségük fejlesztése.
- Nyitott, magabiztos, jó kommunikációs képességgel rendelkező gyermekek nevelése.
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés.
- A gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése, a gyermek meghallgatása, a gyermeki kérdések támogatása.
- A kreatív interakciós képesség kialakítása.
- Az általánosan érvényes illemszabályok elsajátíttatása, a kapcsolatteremtés elemi szabályaink megismertetése.
- Értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és kreativitás fejlesztése.
- A beszédhibák felismerése, logopédiai segítségnyújtás.
- A gyermekek kíváncsiságára, megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen

figyelmére alapozva, a mikro és makro környezetében szerzett tapasztalataira építve a gyermeki gondolkodás fejlődésének elősegítése.

- A személyiség pszichés beállítódásának megalapozása az elfogadás, az együttműködés, önállóság, találékonyság, kapcsolatfelvétel- és alakítás területén.
- Az iskolai alkalmasság elősegítése, az iskolai kommunikációs kudarcok megelőzése.

Feladat:

- Derűs, nyugodt légkör biztosításával a gyermekek beszédkedvének fokozása, a gyermekek nyelvi képességének fejlesztése anyanyelvi játékokkal és a felhasznált irodalmi anyag igényes összeállításával.
- Tudatosan, tervszerűen és differenciáltan, minden helyzetet kihasználva, játékosan fejlesztjük a gyermekek kommunikációs képességeit.
- A helyes és szép beszéddel a gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének segítése, előkészítése irodalmi élmények befogadására
- Jól artikuláló, választékosan beszélő környezet megteremtése, mely a gyermek fejlődését pozitívan befolyásolja.
- Természetes élethelyzetekben és nyelvi játékokkal egyaránt fejlesztjük a gyermekek kifejezőkészségét, mely elősegíti a közlés tartalmának felfogását, megértését.
- A beszédészlelés, beszédértés, szóbeli emlékezet fejlesztése.
- Szókincs (relációs és általános) gyarapítása, szófaji gazdagság megalapozása.
- Nyelvi készség (társalgási vagy kontextusos és elbeszélő, vagy összefüggő beszéd) fejlesztése.
- Kommunikációs (verbális, nem verbális) jelzések felismerésének, használatának gyakorlása, egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés alkalmazásával.
- Együttműködés a logopédussal és a családdal a megelőzés és a korrekció területén.
- A nemzetiségi, valamint a migráns gyermekek differenciált támogatása a magyar nyelv elsajátításában.
- A gyermek természetes kíváncsiságára építve a tudásvágy ébrentartásával a felhasználható ismeretek, használható tudásanyag biztosítása rendszerszerű látásmóddal.
- Tanulási zavarokat okozó részképességek hiányosságainak felmérése, további fejlesztés kijelölése.
- Érzelmi indíttatású, játékos, mozgásos tevékenységeken keresztül, sokszínű élmény, tapasztalatszerzés biztosítása.

- A kultúra átadás hatásrendszerében az óvodai nevelési módszerek segítségével a gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése oly módon, hogy segítse elő kognitív képességük fejlődését.
- A gyermekek intellektuális képességeinek fejlesztésében építünk érzelmeikre, kíváncsiságukra, érdeklődésükre, a játékoságra, figyelembe véve egyéni és életkori sajátosságait.
- A gyermek énképének fejlesztése, a testséma kialakulásának segítése.
- Olyan sikerélmények biztosítása, melyek hatására az emlékezeti bevésés erősebb, mert az érzelmi többlet fokozza az értelmi fogékonyságot.
- Megerősítő, támogató magatartásunkkal, érdekes szituációk megteremtésével tartjuk ébren kíváncsiságukat, megismerési vágyukat.
- Olyan lehetőségek megteremtése, melyekben önállóan tevékenykedhetnek.
- A képzelet sokoldalú fejlesztése különféle tevékenységek során. (drámajáték, önkifejezés vizuálisan, szóban, tánccal, mozgással –zenére, mese-tudat elkülönítése)
- Annak a lehetőségnek a megteremtése, hogy a gyermek a művészeteken és az alkotómunkán keresztül szerezzen olyan élményeket, amelyek felkeltik és fenntartják a tanulás örömét.
- Viselkedésünkkel, beállítódásunkkal, példánkkal nyújtunk modellt a nyitott, toleráns, kreatív megközelítési módokra.
- Olyan élményszerzési lehetőségek biztosítása a gyermekek számára, melyek által fejlődnek értelmi képességeik. (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás)
- Minta- és példaértékű óvodapedagógusi megnyilatkozások.

Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés tartalmi megvalósítása

- Fontosnak tartjuk, hogy az óvodába lépő gyermekek beszédállapotát megismerjük beszédhallás, beszédértés, mondatszerkesztés, összefüggő beszéd-, ugyanis ezek ismeretében tudjuk a továbbiakban tudatosan csiszolni, formálni beszédképességüket, gazdagítani aktív és passzív szókincsüket, korrigálni beszédhibájukat.
- A beszédképesség fejlesztését jó óvodai légkörben, beszédhelyzetek teremtésével, beszélőkedv fokozásával, anyanyelvi játékokkal valósítjuk meg.
- A gyermekek beszédét, kérdését, megfigyelését, véleményét, élményét érdeklődéssel fogadjuk, reagálunk rá.
- Különböző beszédhelyzeteket teremtünk, melyek életkortól és nyelvi fejlettségtől, érdeklődéstől függőek (pl. bemutatkozás, megszólítás, köszönés, mese befejezése-, kitalálása, stb.)

- A gyermekek szókincsét, beszédképességét életkoruknak megfelelő új szavakkal gazdagítjuk.
- A kötetlen beszélgetések során olyan légkört teremtünk, ahol a gyerekek szívesen megnyilvánulnak, ahol bátran és sokat kérdezhetnek. A gyerekek szókincsét, szókészletének bővítését tapasztalatainak élményeinek kihasználásával fejlesztjük. Mi is sokat kérdezzünk, ezzel is ösztönözve őket a beszédre.
- A nyelvi kifejezőképességet különböző hangutánzásokkal, az érzelmi állapot változását hanglejtésekkel, hangszín és beszéd gyorsaság változtatásával fejlesztjük.
- A nyelvi kommunikációs fejlesztésünk elsődleges eszköze az óvodapedagógus helyes mintaadása. Ezért hangsúlyt fektetünk a nyelvtanilag hibátlan helyes ejtésre, artikulációra, érthető, színes, szemléletes nyelvi fordulatokban gazdag, példaadó beszédre.
- Óvodánkban a logopédus évente felméri a gyermekek beszédfejlettségét, kiszűri a beszédhibás gyermekeket. Tudatosan és tervszerűen, szakszerűen, speciális gyakorlatok igénybevételével korrigálja a beszédhibákat és fejleszti a gyermekek beszédét. A családokkal felveszi a kapcsolatot: tájékoztatja a szülőket gyermekük beszédállapotáról, bevonja őket a beszédfejlesztés otthon is gyakorolható feladataiba.
- Elsajátíttatjuk a helyes testtartást, az orron át történő hangtalan, láthatatlan belégzést, a megfelelő kilégzést, a levegőjünkkel való gazdálkodást.
- Anyanyelvi nevelésünk fontos feladata a helyes ejtés gyakorlása. Arra szolgál, hogy a gyermekek érthetőbben, artikuláltabban tudjanak beszélni. A vegyes mélylégzést játékos légzéstechnikai gyakorlatokkal kezdjük.
- Az artikulációs gyakorlatokkal célunk a beszédszervek finommotorikájának fejlesztése. Nyelvtornával kezdjük a gyakorlást, ami később kiegészül ajaktornával.
- A hangok felismerését, megkülönböztetését belső hallást fejlesztő gyakorlatokkal gyakoroltatjuk, fonémahallást fejlesztő játékokat, gyorsasági- és időtartam-gyakorlatokat, játszunk.
- A kommunikációhoz szorosan kapcsolódik az illem. Az illemszabályok ismerete megkönnyíti a beilleszkedést, biztonságot és tartást ad fellépésüknek. Az illem, a jó modor elsajátítása magában foglalja az illemszabályok megismerését, szóbeli megfogalmazását, és ezek alkalmazását a természetes élethelyzetekben.
- Olyan szokások kialakítását alapozzuk meg, amelyek vonatkoznak az óvodai viselkedésre, a jó megjelenésre, a köszönés, a bemutatkozás, a megszólítás, a kérés módjára, a konfliktushelyzetek megoldására.

- A szabályok megismerésére, gyakorlására lehetőség nyílik a napközben adódó spontán helyzetekben, szerep-, szituációs-, bábjátékok során, tevékenységek menetébe történő beillesztéssel.
- A mindennapos gyakorlatban feltűnnek olyan gyermekek, akik egy vagy több alapvető képesség terén lemaradást mutatnak annak ellenére, hogy intellektusuk ép, érzékszervi fogyatékoságban nem szenvednek, és megfelelő nevelésben részesülnek.
- A magatartási zavarok mellett elsősorban a vizuális percepció, a vizumotoros, illetve a hallási percepció zavarok tűnnek fel. Az ilyen zavarokkal küzdő gyermekek fejlesztésére fokozott figyelmet fordítunk, amelyet beépítünk a tevékenységek rendszerébe, illetve egyéni fejlesztési lehetőségeket teremtünk számukra.
- Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek egyéni adottságaikhoz mérten meg tanuljanak érthetően és folyamatosan kommunikálni, rendelkezzenek azokkal a szokásokkal, magatartási formákkal, elemi és mennyiségi ismeretekkel, amelyek a természeti környezet megbecsüléséhez, megóvásához, a végbemenő változások megértéséhez szükségesek. Szem előtt tartjuk, hogy a gyermekek mindig teljesíthető feladatot, megbízatást kapjanak. Megtanítjuk kérdezni, hibát felismerni, javítani. A megszerzett képességek, készségek pozitív módon hatnak egymásra, ezáltal lehetővé teszik a magasabb szintű képességek, készségek kialakulását. (transzferhatás)
- A tevékenységi formák keretein belül a játékos tanulás, differenciált fejlesztés folyamatában bővülnek a gyermekek ismeretei, melyek pontosabbá, rendszerezettebbé válnak. A kíváncsiságot felkeltő tevékenységek, a környezetben gyűjtött tapasztalatok élményszerű átélése, újrendezése során érdekes problémahelyzetekkel találkoznak a gyerekek. A problémák megoldása segíti az egyszerű gondolkodási műveletek kibontakozását, logikus gondolkodásuk, problémamegoldó képességük, kreativitásuk fejlődését.
- A testileg, lelkileg, szociálisan harmonikusan fejlődő gyermekekben az óvodáskor végére kialakítjuk azokat a képességeket, melyek további életvitelükhöz, az iskolába lépéshez szükségesek. (szándékos figyelem, bevésés, felidézés, megőrzés, elemi és problémamegoldó gondolkodás)
- Munkánkat az intézmény gyógypedagógusa, konduktora, óvodapszichológusa és szociális segítője segíti.

Az értelmi nevelés további feladatai:

- A gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása.

- Változatos tevékenységek biztosításán keresztül további élmények, tapasztalatok biztosítása a környező természeti és társadalmi világról.
- Az értelmi képességek (érezkelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, – alkotóképesség) és a kreativitás fejlesztése.

Az értelmi képességek fejlesztése érdekében:

- fejlesztjük a gyermek énképét, segítjük testséma kialakulását,
- olyan légkört biztosítunk, amely felfedezésre ösztönöz (fantázia, alkotó gondolkodás szárnyalása),
- maximálisan kihasználjuk, hogy a gyermek érzékszervein keresztül, tapasztalati úton ismeri meg az őt körülvevő világot, építünk a gyermekek spontán szerzett élményeire, tapasztalataira, a természeti, társadalmi, tárgyi környezetéből szerzett benyomásaira,
- tudatosan szervezzük a közös alkotó tevékenységeket, mert az átélt intellektuális élmények fejlesztik a gyerek értelmi képességeit, mely során motivációs bázis alakul ki a gyermekben,
- olyan sikerélményeket biztosítunk, melyek hatására az emlékezeti bevésés erősebb, mert az érzelmi többlet fokozza az értelmi fogékonyságát,
- figyelemkoncentrációt igénylő feladatokat biztosítunk,
- a közös tevékenységek, a beszélgetések során a gyermek ráérez az együttgondolkodás örömeire, alakul kifejező- és problémamegoldó készsége, fejlődik gondolkodása,
- a képzelet sokoldalú fejlesztése különféle tevékenységek során (drámajáték, önkifejezés vizuálisan, szóban, tánccal, mozgással –zenére, mese-tudat elkülönítése),
- megteremtjük annak lehetőségét, hogy a gyermek a művészeteken és az alkotómunkán keresztül szerezzen olyan élményeket, amelyek felkeltik és fenntartják a tanulás örömeit.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermek érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában mondja el.
- Életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal fejezi ki magát, minden szófajt használ, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat.
- Különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot.
- A kommunikatív jeleket értve és használva képes a folyamatos beszédre.
- Hallása, fonémahallása kielégítő, szókincse életkorának megfelelő.
- Kialakul a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszéde.
- Konfliktus megoldási módokat ismer, önállóan is alkalmazza, képes társaival egyezkedni.

- Figyelmesen meghallgatja és megérti mások beszédét, az alapvető metakommunikációs jelzéseket felfogja, alkalmazza.
- A közvetlen felidézés mellett képes a szándékos felidézésre, megnő a megőrzés időtartama.
- Képes a figyelemmegosztásra-, átvitelre, a szándékos figyelemre.
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodása mellett az elemi fogalmi gondolkodása is kialakulóban van.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről.
- Képes a magán- és mássalhangzókat szövegkörnyezetben felismerni, azokat megnevezni.
- Auditív és vizuális képességei optimálisan fejlett.
- Képes a nonverbális jelek megértésére.
- Kialakul beszédfigyelme.
- Differenciált észlelése kifinomult.
- Érzékelése pontos.
- Felismeri és megfogalmazza az egyszerűbb ok-okozati összefüggéseket.
- Figyelemösszpontosításra képes.
- Reprodukív emlékezettel rendelkezik.
- Fogalmi gondolkodása kialakult.

10. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

10.1. Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék – szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

Cél:

- **Legyen örömük a játékban, bontakozzon ki egyéni vágyaik és ötleteik, szabadon és kreatívan használják a rendelkezésre álló eszközöket.**
- **Az óvodai élet egészét átszövő játéktevékenység biztosításával a tapasztalatok többszöri átélése, a gyermekek egyéni vágyainak és kreatív ötleteinek kibontakoztatása, kompetenciáinak fejlesztése.**

- **Szociális, társas viselkedésének, magatartásának formálása, érzelmi, akarat tulajdonságainak alakítása.**

Feladat:

- Az óvodai élet mindennapjaiban előtérbe helyezzük a szabadjáték érvényesülését.
- A játék kiemelt jelentőségű kell, legyen az óvodánk napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.
- Nyugodt, érzelmi biztonságot adó légkör megteremtése a folyamatos, szabad játék elsődleges biztosításával.
- Inger gazdag, cselekvésre inspiráló, a gyermek kíváncsiságát felkeltő, esztétikus, harmóniát sugárzó környezet kialakítása.
- A játékok a gyermekek által jól látható és elérhető helyen történő elhelyezése.
- Az óvodáskorban megjelenő játékfajták tartalmának, minőségének gazdagítása.
- A játéktér olyan mobilizálható kialakítása, hogy a gyermekek játékigényüknek megfelelően azt maguk is szabadon átrendezhessék.
- A napi tevékenységek során a mozgásos játékok beiktatása az ehhez szükséges feltételek biztosítása / megfelelő légkör, hely, idő, eszköz /.
- A pozitív érzelmek, a közlési vágy felerősítésével a helyes magatartás gyakorlása, elfogadható viselkedési szabályok kialakítása.
- A gyermekek játékválasztásának, szabad képzettársításának tiszteletben tartása.
- A szűkebb és tágabb környezetben szerzett tapasztalatok, élmények, ismeretek feldolgozásának, újbóli átélésének biztosítása a szabad játékban és a játékba integrált tanulás során.
- A 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének gazdagítása, a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembe vételével.
- A gyermekek beszéd és kommunikációs kapcsolatteremtő készségének fejlesztése.
- A játék, mint a gyermeki megismerés, fejlesztés és terápia eszközként való alkalmazása.
- A természetes anyagok állandó biztosításával, segítségadással, a gyermekek barkácsoló kedvének felkeltése, kreativitásuk kibontakoztatása a tartalmasabb, elmélyültebb játék érdekében.
- Változatos játéklehetőségek ismétlésével a gyermekek önállóságának, kitartásának, érzékszerveinek pontosabb működésének fejlesztése.

A játék tartalma:

- Óvodánkban derűs, nyugodt légkört biztosítunk a kötetlen játékhoz.
- A gyermek maga dönti el kivel, milyen játékot játszik, milyen eszközt választ.
- A szabad társválasztás magában foglalja a félrehúzódás, az egyedüllét lehetőségét is.
- Mi teremtjük meg azt a játékos, oldott, kreatív légkört, amelyben a gyermekek az elképzeléseiket valóra tudják váltani.
- Olyan szokásokat, szabályok alakítunk ki, ami segíti a rugalmas, oldott légkör fenntartását, a **szabad játékot**, a sokféle manipulációt, az elképzelések valóra válását.
- A gyermekek játszóhelyeit úgy alakítjuk ki, hogy figyelembe vesszük az adott korcsoport gyermekeinek játékszükségletét. Állandó és variálható kuckókat és sarkokat hozunk létre, amit később a gyermekek is átalakíthatnak a játékszituációnak megfelelően.
- A gyermekek aktív közreműködésével önállóan, de óvodapedagógusi segítséggel is kialakíthatnak játszóhelyet, átrendezhetik a termet.
- Eszközeink esztétikusak, balesetmentesek, fejlesztőhatásúak. Színben, méretben, funkcionálisan megfelelnek a gyerekek igényeinek, életkori sajátosságainak. A játék kiválasztásánál fontos szempont, hogy gyermeki érdeklődést felkeltő, igényes, jó minőségű, esztétikus, variálható és fejlesztő hatású legyen.
- Eszközállományunkat folyamatosan bővítjük, egyrészt a szerepjátékokhoz és az esztétikai neveléshez szükséges kellékekkel, másrészt az értelmi képességeket fejlesztő játékokkal.
- Folyamatos napirendünk jól biztosítja, hogy a gyermekek minél hosszabban, megszakítás nélkül tudjanak elmélyülten, kreatív módon játszani, legyen lehetőségük a játék nyugodt befejezésére.
- Nyugodt játéklehetőségeket biztosítunk a kreatív tevékenységek kibontakoztatására is, pl. ábrázolási tevékenységek, barkácsolás.
- Jókedvű vezetés, derűs légkör során teljes értékű átélés, mozgás, kikapcsolódás lehetőségét teremtjük meg a gyermekeknek.
- Az óvodapedagógus által kezdeményezett játékok nevelési célzatú, tanulási tartalmat hordozó játéktevékenységek, a gyermek érdekében történnek, elősegítik sajátos fejlődését, és találkoznak igényeivel.
- A játékok tartalmát élményekkel, a gyermekek környezetében szerzett tapasztalatokkal gazdagítjuk. Ezért kapnak kiemelt szerepet a séták, kirándulások, óvodai ünnepélyek, szabadidős programok.
- A csoportszobában minden játéknak megvan a maga helye, pl. az ábrázolási tevékenységekkel kapcsolatos eszközök egy adott helyen találhatóak. A báboknak és a dramatizáláshoz szükséges kellékeknek is meghatározott helye van.

- A gyermekek kedvenc játszóhelye a csoportszobán kívül az óvoda udvara.
- A külső környezetben elsősorban nagymozgásos tevékenységekre ösztönözzük őket. Ide tartoznak a következők: fogócskák, futójátékok, labdajátékok, szembekötősdik, ugró - és szökdelő játékok, ügyességi - és versenyjátékok. Különösen fontos, hogy tiszta levegőjű területen játsszák.
- Labda nélkül az óvodás gyermeket az udvaron nem képzelhetjük el, ezért mindig biztosítjuk a különböző méretű, súlyú labdákat.
- A szembekötősdivel az érzékszervek finomítását, fejlődését segítjük. Az ugró és szökdelő játékokkal bizonyos feladatokat kell elvégezniük a gyermekeknek.
- Az egészséges mozgáson túl, az a jó érzés tölti el a játszókat, hogy sikerült valamilyen nehézséget leküzdeniük.
- Az ügyességi játékkal a gyermek erejét próbálgatja, állandóan mozog, kísérletezik, tapasztalatokat gyűjt, pl. kötélhúzás, árok átugrás, kígyójáték stb.
- Az óvoda udvarán az időjárástól függően lehetőséget nyújtunk a gyakorló és szerepjáték folytatásához. Továbbfejlesztjük, bővítjük a csoportszobában elkezdett énekes - mozgásos játékokat.

Eszközeink esztétikusak, balesetmentesek, jó minőségűek, motiváló és fejlesztőhatásúak.

Az óvodapedagógus helye és feladata:

- A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátzásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.
- A játék figyelemmel kísérése, hogy a gyermekek hogyan közelednek egymáshoz, kik játszanak együtt, milyen irányban halad a játéktéma, hogyan oldják meg a konfliktusokat, tiszteletben tartják-e egymás játékát, udvariasan viselkednek-e a játék során.
- A gyermekek játékának segítése ötleteivel. Kezdeményező, partner és egyben játszótársa is legyen a gyermeknek.
- Saját készítésű kiegészítő eszközökkel a gyermekek játéktevékenységének továbbfejlesztése.
- A bátortalanok és ötletszegény gyerekek támogatása. A segítség azonban csak olyan szintű és mértékű legyen, melyre az adott gyermeknek szüksége van.
- A gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása. A pedagógus csak akkor avatkozzon bele, ha a gyermekek durvák, egymás testi épségét veszélyeztetik. A játékelrakást,

rendrakást rugalmasan kezelje. A játékot annyira pakoltassa el, hogy a következő tevékenységet ne zavarja.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végén:

- A gyermekek játéka a gyakorló játék szintjéről a szerepjáték szintjére fejlődik.
- Játékukban leggyakrabban a szerepjáték jelentkezik melyben képesek szerepeket vállalni, megosztani, arról lemondani.
- Élményeik, ismereteik alapján, változatos módon képesek kitartóan, több napon keresztül egyugyanazon játéktémában együttjátszani.
- Elfogadják játszótársaik elgondolásait, alkalmazkodnak a szabályokhoz.
- Képesek közösen játékot tervezni, szerepeket kiválasztani.
- A játszócsoportok között tartós és szoros kapcsolat alakuljon ki.
- Társas kapcsolataikban érthetően és kulturáltan kommunikálnak.
- A gyermeknél kialakulnak azok az érzelmi – akarat tulajdonságok, melyek alkalmassá teszik a közösségben való sikeres eligazodásra. (pl. türelem, együttérzés, segítőkészség, kitartás, küzdeni tudás, stb.)
- Kedvelik a bonyolultabb szabály és konstrukciós játékokat, alkalmazkodnak egymáshoz, betartják a szabályokat.
- Az élményhelyzetek reprodukálása közben építenek, szerelnek, szerkesztenek.
- Óvodáskor végére ismernek 3-4 szabályjátékot, egyedül tudják azt levezetni, közösen örködnék a szabályok betartása fölött.
- Ismernek 4-5 képességfejlesztő játékot, mely játékok során kialakul az egészséges versenyszellem.
- Önállóan kezdeményezik a barkácsolást az általuk gyűjtött természetes anyagok felhasználásával, amit beépítenek más játéktémába is.
- Önállóan választanak bábokat kedvelt meséikhez, történeteikhez.
- Saját élményeik eljátszásához elkészítik az egyszerű bábokat.

10.2. Verselés, mesélés

A mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. A mondókák, dúdoló, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős

alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. (ONOAP)

Cél:

- **A gyermekek érzelmi, etikai fejlődésének biztosítása, a pozitív személyiségjegyek megalapozása.**
- **A nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondatszerkesztéssel a biztonságos önkifejezés megalapozása.**
- **A korosztálynak megfelelő irodalmi élmények nyújtásával az irodalmi érdeklődés felkeltése, az irodalom megszerettetése.**
- **A magyar irodalmi kultúra értékeinek átörökítése.**
- **A mindennapos mesélés, mondókázás, verselés segítségével a gyermekek egészséges mentálhigiénéjének megőrzése, megteremtése.**
- **Mesehallgatóvá, mesekedvelővé nevelés, a mesekönyvek segítségével az olvasóvá nevelés megalapozása.**

Az óvodapedagógus feladata:

- Optimális körülmények biztosítása a mesehallgatáshoz. A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.
- Élőszavas mesemondás előtérbe helyezése.
- A 3-7 éves korú gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi mellett ismerkedjenek meg a gyermekek a klasszikus és a kortárs irodalmi alkotásokkal is.
- A mindennapos mondókázásra, verselésre bátran válasszunk a magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag tárházából.
- Népköltészeti alkotások (mondókák, rigmusok, mesék, népszokások) segítségével a magyar nép „ízese” nyelvezetének bemutatása, feledésbe merülő szavak felelevenítése.
- Tudatos meseválasztás a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételével.
- Meseválasztásunkkal segítsük elő a gyermek értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődését.
- Változatos irodalmi élmények biztosításával, átélt előadásmóddal, az irodalmi nevelés eszközeivel a gyermekek pszichés beállítódásának pozitív alakítása, személyiségformálása.
- A vers - mese, dramatikus játék útján a gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése kiegészítve a báb személyiségfejlesztő hatásával.
- A bábozás és dramatizálás eszközeivel tárjuk fel a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedési formákat.

- Példamutató beszéddel, helyes stílussal, változatos szóhasználattal olyan modell nyújtása, melyet a gyermekek szívesen utánoznak.
- Személyes példaadással a gyermekek ösztönzése dramatizálásra, önálló előadásra, saját vers és mesealkotásra, annak mozgással való kombinálására.
- A gyermekek fogékonyságára építve az anyanyelv szépségének felfedeztetése. (szókincs, kifejezőkészség, helyes hangsúlyozás, és ritmusérzék fejlesztése)
- Az óvodai élet minden területén nagy hangsúlyt fektessen, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek anyanyelvi nevelésére, fejlesztésére.

A fejlesztés tartalma:

- Csoportjainkban igényesen kialakított mesesarkok találhatók, ahol színes mesekönyvek, bábok, fejmaszkok inspirálják a gyerekeket az irodalmi művek befogadására, élményeik sajátos megjelenítésére.
- Az egész évi anyag kiválasztásánál törekszünk arra, hogy anyagunk tartalmát tekintve az évszak hangulatát kifejező, az ünnepek köszöntését szolgáló, állatokról szóló, tréfás, humoros hangulatú, tündérvilágot megjelenítő, a mai életet ábrázoló, aktualitásnak megfelelő legyen.
- Témaválasztásunk gerincét a magyar népmese kincse adja.
- A mesélés helye igazodik:
 - a mese tartalmához,
 - a mesélés funkciójához,
 - a mesefeldolgozás szintjéhez, módszeréhez.
- A vers - mese spontán, vagy szervezett formában jelenik meg mindennapjainkban.
- Mind a kezdeményezést, mind pedig az elalvás előtti mesét szükségesnek tarjuk és az előszavas mesemondást preferáljuk.
- A vers - mese naponta beépül napirendünkbe, megfelelő helyet, időt biztosítva annak.
- A mese hallgatása nem kötelező, de a játszóktól csendes tevékenykedést várunk el.
- A mese figyelmes végighallgatására fokozatosan szoktatjuk rá a gyermekeket.
- Óvodapedagógusaink a vers - mese tevékenységek folyamán fejből mesélnek, verselnek.
- Az **egyszerű állatmesék, láncmesék** hangulatos előadásával fokozatosan szoktatjuk a gyerekeket a mese figyelmes végighallgatására.
- A nagyobbak mesetárába az állatmeséktől kezdve a cselekményesebb meséken keresztül beépítjük a csodás elemeket tartalmazó **tündérmeséket, a tréfásmeséket, verses-meséket, folytatásos meseregényeket**. A gyermekek egyre jobban átérzik a mese cselekményét, fantáziájuk szabadon szárnyal. Képesek azonosulni a szereplők érzelmeivel, együtt izgulnak, örülnek, félnek, szomorkodnak stb.

- Az élmények újbóli átélése érdekében többször, különböző módszerrel mesélünk el egy-egy mesét. Így alakul ki a gyermekben a szereplő helyzetébe való beleélő képesség, a cselekmény felelevenítésére irányuló igény.
- A mese többszöri meghallgatása és az óvónő bábjátékának hatására a gyerekek képesek először segítséggel, majd önállóan is megjeleníteni az ismert meséket. Lehetőséget biztosítunk arra, hogy az általuk kitalált történeteket, elmondják, vagy a már ismertek cselekményét tovább szöjék és befejezzék.
- Az **új verseket** a gyermekek élményeihez, tapasztalataihoz, hangulatához kapcsolódva választjuk meg. Ügyelünk a szavak pontos, tiszta ejtésére, az értelemszerű hangsúlyozásra.
- A **nagyobb gyermekekkel** minden alkalmat megragadunk a kiolvasók, rigmusok, mondókák ismételtetésére, újak megismerésére.
- Bővítjük a készletet helyi népszokásainkhoz, hagyományainkhoz kapcsolódó **mondókákkal, kikiáltókkal, csujjogatókkal, névcsúfolókkal**. Ezek a rövid, humoros, tréfás hangulatú alkotások a gyermekek kedvencei közé tartoznak, szívesen mondogatják játék és egyéb tevékenység közben.
- Megismertetünk velük olyan **közmondásokat**, szólásokat, népi találós kérdéseket, tréfás kifejezéseket, melyeket környezetük gyakran hangoztat.
- Felelevenítjük a **néphagyomány jeles napjait**, a **népszokásokat**, melyeknek nemcsak hallgatói, de tevékeny részesei is lesznek. Élvezettel gyakorolják az életkoruknak megfelelő ízes népi kifejezéseket, különleges, ismeretlen szavakat.
- Az elbeszélések hallgatását követően, néhány jelképes kelléssel motiváljuk a gyermekeket a mesék önálló elmondására, dramatizálásra, bábozásra, új mesék kitalálására.
- A gyermekek szabad önkifejezésének kibontakozása érdekében nagy szerepet tulajdonítunk a **dramatikus játékoknak**. A szerepek kiválasztása önkéntes alapon történik. A gyermekek szerepbe való beleélését, az „átváltozást” kellékek, fejmaszkok, jelmezek segítik. A történet megjelenítésével felszínre kerülnek a gyermek érzelmei, mely mozdulataiban, gesztusaiban, arckifejezéseiben mutatkoznak meg. Fejlődik kommunikációs és metakommunikációs képessége, produktív és reprodukív fantáziája, improvizáló készsége, társas kapcsolata.
- A szerepvállalásnál segítünk, hogy fejlettségüknek megfelelően, sikerélménnyel végződően vegyenek részt a játékban.
- Egyszerű síkbábokkal, fakanál-, ujj- és kesztyűbábokkal biztosítjuk a bábozás lehetőségét.
- A bábozáshoz minden csoportban folyamatosan megteremtjük az eszközöket.

Fejlődés várható jellemzői óvodáskor végén:

- Várják, kéri a mesemondást, maguk is segítenek a mesehallgatás feltételeinek megteremtésében, megszilárdulnak a mesehallgatáshoz fűződő szokások.

- Gondolkodásuk, képzeletük, szándékos figyelmük fejlődik, beszédképességük, beszédkedvük erősödik, beszédfigyelmük kialakul.
- Képesek a metakommunikációs jelzések használatára.
- Gondosan, megbecsüléssel kezelik a könyveket, felismerik, hogy a könyvek hasznosak, érdekesek, segítik ismereteik bővítését.
- A mesekönyvek képeit önállóan és hosszasan nézegetik, összefüggő beszéddel el tudják mondani a mese cselekményét.
- Képesek önállóan mesemondásra, a megkezdett mese, történet folytatására.
- Képesek a versek, mondókák memorizálására, ritmikus visszaadására.
- A dramatikus, szituációs játékokban önálló, kreatív ötleteiket alkalmazzák.

10.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Cél:

- **A zene iránti érdeklődés felkeltése, a befogadásra való képesség megalapozása, zenei ízlés formálása, zenei esztétikai fogékonyság fejlesztése, zenei anyanyelv megalapozása.**
- **Az énekes játékok, a zene megszerettetése, a szép, tiszta éneklésre való szoktatás, a zenei hallás, ritmusérzék, zenei emlékezet és zenei alkotókedv fejlesztése.**
- **A szülőföld értékeinek átörökítése a népzene, a népdal, a népi játékok, a néptánc, a népszokások és a népi hangszerek megismertetése által.**
- **Az éneklés, zenélés, a néptánc, a népi játékok váljanak a gyermek mindennapi tevékenységének részévé, a felnőtt minta spontán utánzásával.**

Az óvodapedagógus feladata:

- Igényes zenei kultúrát képviselő dalok, dalos játékok, mondókák kiválogatása, ezek összeállítása az életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelően.
- A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása.
- Megfelelő zenei légkör kialakítása az érzelmi motiváltság biztosítása érdekében.
- Változatos zenei élményhez juttatással a gyermekek esztétikai fogékonyságának, ízlésének kialakítása, fejlesztése. (énekes és hangszeres hangversenyek, táncház)
- A játékok hangulatának megteremtéséhez változatos, esztétikus, motiváló hatású, élményt előhívó eszközök biztosítása.
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal, és a zenei képességfejlesztő játékokkal.
- A népdalok, népi énekes játékok és mondókák, a néptánc elemeinek megismertetésével hagyományápolás.

- A néphagyomány gazdag tárházából merített dalos játékok, mondókák, táncok segítségével a közös éneklés, az együttes élmény biztosítása.
- A más népek dalainak, zenéjének közvetítése.
- A gyermekek zenei hallásának, ritmusérzékének, zenei emlékezetének, mozgáskultúrájának fejlesztése.
- Igényes hangszerjátékkal a zenei fogékonyság megalapozása.
- Kortárs művészeti alkotások megismerése.
- Alkalmos zenehallgatási anyag megválasztásával, színes, hangulatos előadásmóddal zenei ízlésformálás.
- Az óvodapedagógus, a zenei anyag kiválasztásánál figyelembe veszi az aktuális ünnepeket, jeles napokat, a természet, az évszakok változásait, az emberi élet fordulópontjait, a gyermekek életkori sajátosságait és fejlettségi szintjét.

A fejlesztés tartalma:

- Zenei nevelésünk anyagát főképpen az ÉNÓ-ból, a Zenehallgatás az óvodában, Kis emberek dalai, az Így tedd rá! könyvek zenei anyagából és különböző népzenei gyűjteményekből válogatjuk, előtérbe helyezzük a népi mondókákat, kiolvasókat, dalos játékokat.
- **Az óvodába lépő kisgyermek** befogadásakor legfontosabbnak tartjuk az érzelmi biztonság megteremtését. Az emocionális kapcsolat kialakítását, melyet **ölbeli játékokkal**, hőcögtetőkkel, lovagoltatókkal, tenyérjátékokkal, rövid tréfás mondókákkal segítünk. A játékos mozdulatok feloldják a gyermekben rejlő feszültséget, erősítik bizalmukat, pozitív hatást gyakorolva így a beszoktatás időszakára.
- A nagyobb gyermekeknek olyan énekes játékokat választunk, amelyek által mozgásuk jól fejleszhető (pl.: hullámvonal, csigavonal, változatos alakzatok, párcserélő-, lakodalmas-, leánykérő játék és szerepváltós játékok).
- A gyermekek zenei ismereteit népi mondókákkal, énekes játékokkal, műdalokkal bővítjük.
- A játékok kiválóan fejlesztik a társas kapcsolatok alakulását, egymás elfogadását, tiszteletét, a pozitív érzelmek elmélyülését.
- Az énekes játékok segítségével fejlesztjük a gyermekek zenei képességeit, gondolkodását, emlékezetét, képzeletét. A hallás és ritmusérzék fejlesztése érdekében egyre több közösen végzett játékos feladatot iktatunk be, melyek kivitelezése pontos zenei ismeretet, koncentráció-képességet, kreativitást igényel.
- A zenei képességfejlesztés egymásra épülő, fokozatosan nehezedő feladatok megvalósulásával érvényesül, mely a nap bármely tevékenységéhez kapcsolódhat.
- A gyermekek hallásfejlődését kedvezően alakítjuk a megfelelő hangkészletű, hangterjedelmű és hangmagasságú dalokkal, valamint zenei játékokkal, azok sokszori ismétlésével.

- A mondókák, dalok ritmusának hangoztatásával fejlesztjük a gyermekek ritmusérzékét, melyben megjelenik a szünet, szinkópa és a tizenhatod. A zenei fogalompárokat gyakran kapcsoljuk össze más zenei feladattal.
- Nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekek zenei alkotókedvének felébresztésére, önkifejező és improvizáló készségének kibontakoztatására.
- Az éneklési készség fejlesztését szolgáló hangutánzó szavak éneklése segíti a magán,- és mássalhangzók pontos képzését, kiejtését. A mondókák, dalok szövegei bővítik a gyerekek szókincsét, segítik a hangképzési, kiejtési pontatlanságok korrigálását. Megtanulnak olyan egyszerű **tánclépéseket**, amit a felnőtt minta utánzásával követni tudnak, s amelyek szebbé, összerendezettebbé teszik mozgásukat.
- **A néphagyományok jeles napjait** igyekszünk a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve feldolgozni, megőrizve ezzel nemzeti kultúránk értékeit.
- A dalos játékokhoz fűződő egyszerű tánclépések gyakorlásával segítjük a gyermekek esztétikus mozgáskultúrájának kialakítását.
- Bemutatunk a gyermekeknek néhány népi **ritmusjátósó hangszert**, aminek használatával gyakorolják az egyenletes lüktetést, érzékeltetik a motívumhangsúlyt, a dalok és mondókák ritmusát.
- Megfelelő szervezeti formák lehetőségének felkínálása a zenei képességek fejlesztésére a gyermekek által kezdeményezett alkalmyszerű játékok, más műveltségi területekhez való kapcsolódással.
- A zenehallgatás anyagát az óvodapedagógusok hangszeres játékával, többszólamú énekével, valamint klasszikus zeneszerzők műveinek hallgatásával tesszük változatossá, élményszerűvé.
- A népi játékok és az igényesen válogatott magyar kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A zenei tevékenység szervezeti kereteinek biztosítása:

- Zenei nevelésünket kezdeményezett formában valósítjuk meg.
- A zenei képességfejlesztő játékokat mikro-csoportos formában szervezzük meg.
- Így az egyéni képességeket figyelembe véve, eredményesen tudjuk fejleszteni a gyermekeket.
- Csoportos jelleggel szervezzük az énekes játékokat. Ezt úgy igyekszünk biztosítani, hogy semmi ne szakítsa meg az önfeledt, élményteli játékot. A zenehallgatást különböző tevékenységekhez kapcsoljuk.
- Jó idő esetén a szabadban énekelünk, táncolunk, különböző népi játékokat játszunk.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- A gyermekek önállóan és örömmel kezdeményeznek dalos játékokat, élvezettel, irányítás nélkül is képesek azokat játszani.
- A gyermekek gátlások nélkül, egyedül is tudnak tisztán, helyes szövegkiejtéssel, megfelelő hangmagaságban és tempóban énekelni.
- Megkülönböztetik az egyenletes lüktetést a dal ritmusától, s ezt a különbséget képesek cselekvéssel, egyszerű játékos mozdulatokkal érzékeltetni.
- Képesek a dalokat, mondókákat előre meghatározott vagy egyéni ötletek alapján ritmusjátékos hangszerekkel kíséreni.
- Megkülönböztetik a zenei fogalompárokat.
Ráéreznek a beszéd és ének különbségére.
- A gyermekek felismerik a környezetükben hallható hangokat, képesek megkülönböztetni a hangszínek finom eltéréseit.
Felfedezik a hangok szépségét és zenei harmóniáját.
- Képesek egyszerű tánclépések végzésére, esztétikus, kifejező mozgásra törekednek.
- Tudnak ritmust, mozgást, dallamot improvizálni.
- Tudnak élvezettel figyelni a zenehallgatásra.
- Zenei képességeik biztos alapot jelentenek, az iskola zenei neveléséhez.

10.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. (ONOAP)

Cél:

- **A gyermekek megfigyelő- ábrázoló- alakító képességének magasabb szintre emelése, hogy az óvodáskor végére változatos technikai eljárások alkalmazásával önállóan tudják élményüket, fantáziájukat képileg megformálni.**
- **A természet szépségéből fakadóan a gyermekek tér -, forma -, szín képzetének gazdagítása, a szép iránti nyitottság, igényesség, esztétikai érzékenység alakítása.**
- **A vizuális észlelés, emlékezet, képzelet, gondolkodás pontosabbá tétele.**
- **Értékközvetítés a népművészeti alkotásokkal, népi kismesterségekkel, műalkotásokkal való találkozás során.**

Az óvodapedagógus feladata:

- Az alkotótevékenység feltételeinek megteremtése, az önkifejezés lehetőségének biztosítása.
- Műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés biztosítása.
- A 3-7 éves gyermekek számára, vizuális tevékenységek alkalmazásával képi-, plasztikai-, komponáló-, térbeli tájékozódó képesség alakítása, a kreatív magatartás kibontakoztatása.
- Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.
- Az óvodapedagógus megismerteti a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézi munka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival népi és műalkotásokkal.
- A hagyományos óvodai ábrázolás eszközeinek és technikájának használata mellett népi kismesterségek, hagyományőrző technikák, eszközök megismertetése. (Falumúzeum)
- Fejlesztjük a gyermekek színérzékét, támogatjuk az egyéni színválasztást, színhasználatot.
- A szem-kéz koordináció, a finommotorika és a vizuális percepció hangsúlyozott fejlesztése.
- Az esztétikai befogadáshoz szükséges készségek és helyes ítéletek kialakítása, megfogalmazása.
- Megfigyelési, tapasztalatszerzési lehetőségek, élmények biztosítása.
- Megfelelő motiválás hatására a gyermeki adottságok kibontakoztatása, a képességfejlődés megindítása, az alkotókedv fokozása, az esztétikai érzék fejlesztése.
- A vizuális gondolkodás mélyítése, prevenció és tehetség gondozás az ábrázolásban rejlő lehetőségek segítségével.
- Olyan programok, játékok, tevékenységet szervezése, melyek elemi szinten nyújtanak tapasztalatokat az építészeti, plasztikai, képi terekről. Ezek a tapasztalatok később megjelennek munkáikban is.
- A gyermekek környezetalkító tevékenységeiben megteremtjük a lehetőséget a tárgyformálásra, az alkotásra, a játszóhely kialakítására, a függőleges síkban történő nagy felületű (murális) festésre.
- A gyermekek értékelő, önértékelő képességének alakítása.
- Vizuális és kommunikációs tevékenységek összehangolása.
- A tevékenységekhez pozitív érzelmi viszony kialakítása.

- A gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatása, kiállítások szervezése, tehetségek felismerése, felkarolása.

A fejlesztés tartalma:

- A gyermekek napi rendszerességgel folyamatosan, szabadon választhatják a rajzolást, festés, mintázást, kézi munkát, barkácsolást, mint speciális játékformát.
- Minden csoportszobában biztosítottunk egy olyan **kézműves-sarkot**, ahol a nap folyamán bármikor, bárki szabad választása alapján kezdhet alkotó tevékenységbe.
- Tevékenységüket figyelemmel kísérjük, szükség szerint segítjük, irányítjuk.
- Biztosítjuk a megfelelő minőségű eszközöket, festéshez, rajzoláshoz, mintázáshoz, barkácsoláshoz, ragasztáshoz. Ezek közül a gyermekek szabadon választhatnak a különböző témák kifejezése során.
- Az eszközök praktikus, könnyen elérhető esztétikus elhelyezésével ösztönzően hatunk a gyermekekre.
- **Az óvodába kerülő kisgyermek**ek játszva ismerkednek az anyagokkal, eszközökkel és a technikai kivitelezés lehetőségeivel. Ebben az időszakban fontos feladatunk a szokások, szabályok rögzítése, a technikák alkalmazásának pontos bemutatása, gyakoroltatása.
- A gyermekek tetszés szerint vesznek részt a plasztikai képalakításban. Megismerik az anyagok alakíthatóságát nyomkodva, ütögetve, gyurkálva, sodorva, mélyítve, tépegetve, karcolva stb.
- Folyamatosan olyan élményekhez juttatjuk a gyermekeket, amelyeket megfigyelések, tevékenységek, vizsgálatok alapján szerezhettek, elősegítve ezzel a környezetesztétikai érzékenység formálását.
- A képalakítás megjelenik festéssel, zsírkrétával, ceruzával, filctollal, pasztellkrétával, papírragasztással, agyagba, illetve homokba karcolással, nyomattal, metszettel, a természetes anyagok felhasználásával.
- A szenzomotoros koordináció fejlesztése érdekében olyan technikákkal ismerkednek meg, melyek gyakorlása közben rendeződik, finomodik a kismozgások képessége. pl. szövés, fonás, gyöngyfűzés.
- Az **építőjáték** során megismerkedhetnek a különböző tárgyak formáival, alakzataival, tulajdonságaival.
- Kézműves tevékenység során lehetőséget adunk az anyagokkal és eszközökkel való kísérletezésre, felfedezésre, kreatív ötletek megvalósítására.

- Ötleteinkkel segítjük őket **játékok, bábok** és különböző kellékek készítésében. Ünnepekhez kapcsolódóan szívesen kedveskednek az általuk készített ajándéktárggyal szüleiknek, csoporttársaiknak.
- Kézműves-műhelyben és a Falumúzeumban lehetőséget biztosítunk arra, hogy megismerkedjenek a népművészet alkotásaival, gyakorolják a **népi kismesterségeket**. (korongozás, szövés, mézeskalács-sütés, gyöngyfüzés)
- A csoportszobában vagy öltözőben helyet és lehetőséget biztosítunk arra, hogy az elkészült munkák mások számára is megtekinthetők legyenek.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- Az óvodai ábrázolás eszközeit, a már megismert technikákat változatosan, kreatívan alkalmazzák.
- Ábrázoló tevékenységük során kitartóak, akár több napon keresztül is képesek munkálkodni.
- Ismerik a térbeli és síkbeli irányokat, azok szóbeli kifejezéseit. Szókincsünkben aktívan használják ezeket (jobbra, balra, fent, lent).
- Ismerik az alap és kevert színeket, megkülönböztetik a sötét és világos színárnyalatokat.
- Alkotásaik részletezőek, formagazdagok. Ábrázolásukban az adott tárgy, élőlény lényeges jegyeit feltűntetik, érzékeltetik az arányokat, távolságokat.
- Alkotásaikból kitűnik egyéniségük. Megjelenítik érzelmeiket, élményeiket, elképzeléseiket.
- Emlékezet utáni témákban a részleteket is képesek ábrázolni.
- Emberábrázolásban, emlékezet utáni ábrázolásban megjelennek a részletek, jellegzetes színekkel, formákkal, mozgással, hangulati elemekkel ábrázolnak.
- Plasztikai munkáik egyéniék, részletezőek.
- Téralkításában, építésben másokkal együttműködik.
- Ábrázolásuk, változatos színhasználatot és tagoltságot mutat.
- A gyermekek az építő jellegű tevékenységek során kreatívan használják az építő-elemeket, a csoportszoba berendezési tárgyait.
- Tudnak egyszerű formákat papírból kivágni, hajtogatni, ragasztani.
- Szívesen barkácsolnak, ismerik a munkához szükséges eszközöket, a munkafogásokat.
- Saját elképzeléseik és egyszerű népművészeti motívumok alapján díszítenek tárgyakat, készítenek ajándékokat, kiegészítő játékokat.
- Képesek a kollektív munkára, egymás véleményét meghallgatva, elfogadva.
- Örülnek alkotásaiknak és a közösen elkészített kompozícióknak.
- Rácsodálkoznak a szép látványra, gyönyörködni tudnak benne.
- Díszítő tervező feladatot változatos színekkel, rajzolással, festéssel, papírmunkával, agyagba karcolással stb. megoldanak.

- Megjelenik a gyermekekben az esztétikum iránti érzékenység és értékelő képesség a természet szépségeiről, mű- és népművészeti alkotásokról.
- Esztétikai ízlésük fejlődik, tudnak ügyelni környezetük szépségére, aktívan részt vesznek annak alakításában.

10.5. Mindennapos mozgás

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához.

A tevékenység alapvető szervezeti keretei:

- a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- c) szervezett mozgásos tevékenység.

Cél:

- **A gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, mozgásigényük kielégítése.**
- **Kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésének alapozása, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését.**
- **A mozgás, a rendszeres sportolás megszerettetése révén tájékozódó és alkalmazkodó képességük, valamint személyiségük (pozitív énkép, önkontrol, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés) akarati tényezőinek fejlesztése, mozgáskultúrájuk és egészséges életvitelük megalapozása.**
- **A speciális sokmozgásos tevékenységek alkalmazásával motoros képességek fejlesztése valamint, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, tanulási képesség fejlődése.**

Az óvodapedagógus feladata:

- A program segítségével biztosítani a gyermekek egészséges, edzett és fejlett mozgását, az egészséges életmód megalapozását.
- Megfelelő szokás- és szabályrendszerrel olyan mozgásra ösztönző pozitív légkör kialakítása, melyben a gyermekek bátran, biztonsággal mozoghatnak.
- Egész nap folyamán szabad vagy szervezett formában meg kell teremteni gyermekeink számára a mindennapos mozgás lehetőségeit, mind az épületen belül (csoporszoba, tornaszoba), mind a szabad levegőn.

- A gyermekek mindennapi tevékenységeibe a sokmozgásos program elemeinek beépítése, motoros képességek fejlesztése.
- Az életkori sajátosságokat és egyéni képességeket figyelembe véve megfelelő és fokozott terhelést biztosító mozgásfejlesztési anyag összeállítása.
- A kondicionáló és koordinációs képességek megfelelő összhangban történő fejlesztése, kiemelt szerepet szánva az egyensúlyozó képesség, a téri tájékozódó képesség, a ritmusképesség, valamint az ízületi mozgékonyág, hajlékonyág, lazaság fejlesztésére.
- A helyes légzéstechnikai alapelemek elsajátíttatása az egészség megóvása érdekében.
- A helyes és szép testtartást elősegítő gyakorlatok beépítése az egyes részterületek gyakorlatsorába.
- A szervezett mozgás anyagába testalkati deformitások megelőzésére speciális gyakorlatok beiktatása.
- Mozgás közben az értelmi struktúrák (vizuális memória, mennyiségi, formai tapasztalatok, percepció, testséma, dominancia, lateralitás) és szociális képességek (én-tudat, alkalmazkodás, önuralom, együttműködés, tolerancia, siker-kudarccs átélése, egészséges versenyszellem) fejlesztése.
- A baleset elkerülése, a társra figyelés érdekében a mozgástevékenység szabályainak kialakítása a gyermekekkel közösen, majd azok fokozott betartatása.
- Rendszeres testedzésre nevelés, szervezett mozgásfoglalkozások, mindennapos frissítő mozgás, szabad játékos sporttevékenységek, zenés torna és mozgásos szabályjátékok során.
- Speciálisan képzett óvodapedagógusok, pedagógusok közreműködésének biztosítása a vízhez szoktatás -, korcsolya -, néptánc -, labdajátékok -, nagyok zenés tornája -, kerékpározás vezetéséhez.

A fejlesztés tartalma:

- Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.
- Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítjuk. Törekszünk, a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.
- A mozgástanulás szempontjából az óvodáskor a legfontosabb időszak, mivel ez a korosztály a legfogékonyabb a pszichomotoros tanulásra.
- Tervezésünk során figyelünk arra, hogy minden gyermek megtalálja a képességeinek

megfelelő mozgásos feladatot, ügyelünk arra, hogy a kötelezőség ne jelentsen kényszert számukra.

- A szervezett mozgásos tevékenység alkalmával, változatos eszközökkel, célirányosan fejlesztjük gyermekeink szervezetét és testi képességeit.
- A rendszeresen végzett egészségfejlesztő testmozgás fejleszti a gyermekek természetes mozgását, cselekvő és feladatmegoldó képességüket, testi képességeiket, ügyességüket, testi erőiket, gyorsaságukat, állóképességüket, lehetőséget ad mozgástapasztalatok bővítésére. Segíti a térben és időben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést, fejleszti az alkalmazkodás képességét.
- Az óvodáskor kezdetén a gyermekek játékában, mozgásában és irányított mozgásos tevékenységében a természetes nagymozgások fejlődésének segítése előtérben áll.
- A gimnasztikai gyakorlatokat változatos kézi szerek segítségével tesszük érdekesebbé. (babzsák, bot, szalag, labda stb.) Eközben lehetőség nyílik a testrészek megismerésére, a testséma fejlesztésére. Az irányított mozgástevékenység során fokozatosan alakítjuk ki a biztonságos együttmozgáshoz szükséges alapvető szabályokat.
- Kiemelten kezeljük a labdagyakorlatokat, hiszen a gyermekek szinte legjobban kedvelt eszköze. Az ovi-foci pályák komplex jellegét kihasználva szervezett és szabadidős formában is biztosítjuk gyermekeink számára a zsinórlabda, kosárlabda, tollaslabda, csörgőlabda, futball lehetőségeket, gyakran szervezünk ügyességi és versenyjátékokat.
- Nagy hangsúlyt fektetünk a tornagyakorlatokra, hogy a cselekvési kultúra fejlesztése mellett, a helyes testtartásnak is hangot adjunk.
- A tornaelemek gyakorlásával lényeges feladatokat oldunk meg. Fejlesztjük az egyensúlyozó apparátust. Megtanítjuk őket testük irányítására, egyensúlyuk megtartására és visszanyerésére, hogy tudjanak uralkodni saját mozgásukon.
- Ennek érdekében gyakoroltatjuk, pl. a forgások, átfordulások közben, illetve az egy lábon állás vagy fejjel lefelé helyzetben történő tájékozódást.
- A helyes testtartás kialakítása mellett fejlesztjük a gyermekek mozgástechnikáját.
- A több egyidejű és egymás utáni elemkapcsolatból álló gyakorlatokat 5-6 éveseknél alkalmazzuk, ezzel fejlesztjük harmonikus, plasztikus mozgásukat.
- A mindennapi mozgás során főleg a mozgásos játékok segítségével szereznek gyermekeink tapasztalatot, a teremben vagy a szabadban.
- Tevékenységeink során kiemelt szerepet kapnak a mozgásos játékok.
- Fontos, hogy a tudatos fejlesztés mellett a játék, frissítő, jó hangulatot keltő legyen.
- A játékok tervezésénél szempont, hogy kapcsolódjon az adott fejlesztési terület anyagához,

kellően előkészítse a gyakorlatsort.

- A szülők figyelmének felhívása arra, hogy a gyermek számára a mozgás alapszükséglet!

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek igénylik a mindennapos mozgást, a kedvelt mozgásos játékokat kitartóan játsszák.
- Mozgástapasztalataik az egyensúlyozásban, ugrásban folyamatosan bővülnek, mozgásuk összerendezetté, ritmusossá válik.
- A gyermekek nagymozgása, finommozgása, egyensúlyészlelése, összerendezett mozgása kialakul.
- Érzékelésük, észlelésük fejlettsége révén kialakul alaklátási, formaállandósági észlelésük.
- A megismert kézi szereket, tornaszereket funkciójuknak megfelelően, biztonsággal használják.
- Kialakul testsémájuk, ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni, vizuális memóriájuk koruknak megfelelő.
- Erősödik szabálytudatuk, reális önértékelésük, siker és kudarc-tűrő képességük.
- Egészséges versenyszellemmel képesek küzdeni.
- Önfegyelmük, figyelmük megerősödik.
- Szeretnek futni, képesek 50 – 100 métert kocogni.
- Képesek változó ütemben, gyors futással állórajtból irányváltoztatással futni.
- Tudnak helyben, illetve járás-futás közben irányváltoztatással futni.
- Pontos dobóállásból kétkezes alsó és felsődobással célba dobnak.
- A távol és a magasugrást néhány lépés nekifutással, a mélyugrást szerről végzik.
- Tudnak természetes járással irányváltoztatással labdát vezetni.
- Biztonságosan, bátran mozgó, jó fizikai állóképességű, teherbírású gyermekekké válnak.
- Képesek társaikhoz alkalmazkodni, korukhoz képest fejlett önuralommal rendelkeznek, toleránsak, segítőkészek, együttműködőek.
- Ismerik saját testi képességeik határát. (állóképesség, egyensúlyérzék, erő, ügyesség, veszélyfelismerés)
- Ismerik a csapatjáték szabályait, játszanak labdajátékokat, biztonsággal használják a kézi szereket.

10.6. A külső világ tevékeny megismerése

Cél:

- Természetszerető, környezetüket megismerni vágyó gyermekek nevelése
- Tapasztalatok szerzése során alakuljon ki a gyermekben pozitív érzelmi viszony az emberi és természeti környezet értékeinek, hagyományainak megbecsülése, megőrzése iránt.
- Ökológiai szemléletmód megalapozása, mely lehetővé teszi, hogy környezetükben jól tájékozódjanak, a környezetüket védjék, lakhelyükhöz kötődjenek, ismerjék a néphagyományokat, népszokásokat, a nemzeti, családi és tárgyi kultúra értékeit, tanulja meg ezek szeretetét, védelmét.
- Célirányos, komplex tervező-szervező munkával érjük el, hogy a természetben végzett játékos tevékenységek, jeles napok, kirándulások minden gyermek számára a természet szeretetéből fakadó élményt jelentsenek.

A természet megismerésével, környezettudatos szemléletmód megalapozásával pozitív személyiségvonások, magatartásformák kialakítása.

Az óvodapedagógus feladata:

- A környezet- és természetbarát szemléletet támogató óvodai környezet kialakítása.
- Az élő, élettelen és épített környezet értékeinek megismerttetése a gyermekekkel, természetes környezetben
- Együttműködésre nevelés, mert összefogással óvhatjuk, védhetjük a környezetet, a természetet.
- Óvodapedagógus modellnyújtással, pozitív megerősítések által a környezetbarát szokások, szemléletmód, a problémaérzékenység, az értékfeltáró és negatívumokat megszüntető magatartásformák kialakítása.
- Az élménypedagógia módszerének segítségével a szűkebb és tágabb környezetünk természeti értékeinek, növény és állatvilágának, földrajzi adottságainak, az ott élő emberek kultúrájának megismerttetése.
- A természet megszerettetése, a felfedezés élményének, a cselekvő tapasztalatszerzés lehetőségének biztosítása. (tervezetten, spontán)
- A természeti és társadalmi környezethez fűződő pozitív érzelmi viszony alakítása.
- A helyi sajátosságainkat figyelembe véve, minél több mozgásos, érzékszervi tapasztalatok gyűjtése az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
- A gyermek közvetlen környezetében lévő állatok, növények megismerttetése, megszerettetése, személyes példa, a modell jelenléte a nap minden percében.

- Minél több játékos kísérlet kipróbálása, bemutatása segítse a valóság tevékeny felfedezését, az ok-okozati összefüggések megláttatását.
- A természetben zajló tapasztalatszerzések során, az ok-okozati összefüggések megláttatása.
- Olyan szokások, szokásrendszerek, viselkedési formák megalapozása, képességek tudatos fejlesztése, amelyek szükségesek a természetes és az ember által épített, létrehozott, környezettel való harmonikus kapcsolat, a környezeti problémák iránti érzékenység, a helyes értékrendszer, a környezettudatos életvitel kialakulásához.
- A természet csodálatos-rejtelmes világának feltárásakor teremtsünk beszélőhelyzet a gyermekek kommunikációs készségfejlődésének, alapozzuk meg nyelvi kultúrájukat.
- A környezetvédelmi jeles napok élményszerű, tartalmas megszervezése – a szülők aktív részvételével – szemléletformálás, a gyermekek érzékvilágának gazdagítása.
- A gyalogos és kerékpáros közlekedés során a helyes közlekedési szabályok gyakoroltatása, elsajátíttatása
- A közösséghez tartozás élményének biztosítása kirándulások, intézményi programok során. A nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeinek megismertetése közös programok alkalmával.

Szervezeti forma:

- kezdeményezett mikro-csoportos megfigyelések,
- egyéni képességfejlesztés,
- spontán szerzett ismeretek, tapasztalatok,
- mozgásos játékok,
- munkalapokon való manipulálás,
- cselekvéses tanulás.

A fejlesztés tartalma:

- A gyermekek számára olyan **feltételeket**, esztétikus, harmóniát sugárzó környezetet igyekszünk teremteni, mely érzelmileg is motiválja őket a szokások betartására, szűkebb és tágabb környezetük felfedezésére, megismerésére. Rácsodálkozhatnak a természet jelenségeire, az ember alkotta értékekre, ezáltal képességeikhez mérten maguk is "alkotói" és védelmezői lesznek környezetüknek. A külső világ tevékeny megismertetését az évszakok folyamatos változásaihoz kapcsoljuk. Közvetlen környezetünkben kiindulva, tevékenységek által ismertetjük meg a táguló világot a természeti - tárgyi és társadalmi környezet összefüggéseit.
- Minden csoportszobában található élősarok, ahol a közösen gyűjtött, évszaknak megfelelő, „kincsek” találhatóak. Minden évszakban a rá jellemző jegyekkel, színekkel „öltöztetjük” fel a természetsarkokat. Itt csíráztatunk, hajtatunk. megfigyeljük a növekedés szakaszait.

- Környezetnevelő munkánk hatékonysága érdekében minden lehetőséget kihasználunk a **szabadban való tartózkodásra**, évszakonként ismétlődő, folyamatos megfigyelésekre, tapasztalatgyűjtésekre, összehasonlítások, kísérletek végzésére.
- Évente több alkalommal szervezünk sétákat a Sóstói erdőbe, a Bújtosi tóhoz, közeli tanyákra, ahol megfigyeljük a növényeket és a ház körül élő állatokat. Udvaraink jó lehetőséget biztosítanak a madarak, rovarok, bogarak megfigyelésére.
- Helyi lehetőségünket kihasználva rendszeresen látogatjuk az Állatparkot, Botanikus kertet.
- Zöld jeles napok megünneplésével (Állatok napja, Víz világnapja, Föld napja, Madarak- és Fák Napja, Környezetvédelmi Világnap) ráirányítjuk a figyelmet a környezetvédelemre, a környezetbarát magatartás fontosságára.
- Környezettudatos szemlélet kialakítására törekszünk a szelektív hulladékgyűjtéssel, felhívjuk gyermekeink figyelmét a takarékosagra (víz, energia, papír, stb.).
- A gyermekek természeti - és tárgyi környezetről nyert ismereteit, a csoportokban található ismeretterjesztő könyvek és lexikonok biztosításával bővítjük.
- A gyermekek által gyűjtött képekből, - különböző témakörökben - albumokat készítünk az ismeretek rögzítése, rendezése céljából.
- Felnőttek példaadása mellett bekapcsolódnak belső környezetük (természetsarok) és udvarrészük növényeinek gondozásába, a környezet esztétikájának megőrzésébe. Az óvoda udvarán etetjük, itatjuk a madarakat, óvjuk fészkeiket.
- Beszélgetünk az idő múlásáról az évszakok és a napszakok változásairól.
- Megismertetjük az anyagok fizikai tulajdonságait. Játékos módon lehetőséget adunk tapasztalatszerzésre, az anyagok halmazállapot változásairól, súlyáról, egyéb tulajdonságairól.
- Az időjárás és a természet változásainak folyamatos megfigyelésével az ok - okozati összefüggések megláttatására törekszünk. Az érdeklődő gyerekekkel, földgömb segítségével ismertetjük meg a különböző földrészeket, óceánokat, tengereket.
- Ismerkednek testükkel, életkoruknak megfelelően bővülnek ismereteik a test fogalmáról, lateralitásról, érzékszerveikről, azok ápolásáról, a különböző modalitású ingerek összekapcsolásával rögzülnek a szerzett ismeretek.
- Társadalmi környezetünk megismertetése céljából – a szülők segítségét igénybe véve - ellátogatunk olyan intézményekbe, ahol a felnőttek munkáját figyeltetjük meg (Tűzoltóság, Mentőállomás, Posta, Rendőrség)
- Látogatásokat szervezünk a városunkban található közművelődési intézményekbe, (Könyvtár, Múzeum, Művelődési Ház, Kölyökvár, Színház) iskolákba.

- Gyakoroltatjuk a gyalogos közlekedés szabályait, forgalomban figyeltetjük meg a személy - és teherszállító járműveket, a helyi közlekedés jellegzetességeit.
- Az utazások során megalapozzuk a helyes viselkedési és magatartási szabályokat, megtanítjuk gyermekeinket tájékozódni a világban.
- A természet - és környezetünk megismertetéséhez a tapasztalatokat helyszíni, természetes környezetben biztosítjuk. E munkánk során is együttműködünk a családokkal, igyekszünk elérni, hogy a gyermekek vigyék haza az óvodában kialakított környezetbarát viselkedést.
- Tudatosítjuk, hogy az ember, felelős a természetért, és ha nem vigyáz, rá tönkre is teheti.
- A gyermekek fejlesztése minden korosztályban mikro-csoportban történik élmény - és tapasztalatszerző megfigyelések, séták alkalmával.
- Az élmények egyeztetésére a beszélgető percekben a gyűjtemények rendezgetése közben nyílik lehetőség.
- Környezetnevelő munkánkhoz szorosan kapcsolódnak egyéb nevelési területek is, hiszen a gyermeket csak érzelmi nevelésen alapuló érzékenység, nyitottság kialakításával, az ok-okozati összefüggések feltárásával lehet természetet szerető,- ismerő és védő emberré formálni.
- Megismerkednek az évszakokhoz kapcsolódó **népszokásokkal, néphagyományokkal**. Ezek az ünnepek nemcsak színesítik, gazdagítják óvodai életüket, hanem megtanítják tisztelni múltunk értékeit, megismerik kultúránk jelentős eseményeit. Így alakul ki gyermekeinkben a pozitív érzelmi kötődés, ami a szülőföld szeretetében nyilvánul meg.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően képessé válnak tájékozódni és eligazodni szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetben.
- A gyermekek szívesen tartózkodnak a természetben, kialakul bennük a „természetbarát” viselkedés.
- A természet szeretete által erősödnek erkölcsi érzelmeik – lelkiismeretesség, felelősségérzet – a természethez való pozitív viszony.
- Fogékonyá válnak a szép iránt, felismerik és értékelik környezetük szépségeit, pozitívan fejlődik tenni akarásuk, a munkához való viszonyuk, nő feladattudatuk, kitartásuk.
- Tapasztalataik, ismereteik gazdagabbá válnak a közvetlen és tágabb természeti – emberi – tárgyi környezetből szerzett tudással, a világkép, értékrend, kultúra elemeivel.
- Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat, a vizek élővilágát, képessé válnak azokat külső jegyeik és hasznosságuk alapján összehasonlítani.
- Ismerik környezetük növényeit, s azok gondozását.

- Ismerik a növények fejlődésének feltételeit, a környezetszennyezés ártalmait, hatását az élővilágra.
- Az elsajátított ismereteket tevékenységeikben alkalmazni tudják.
- Felismerik a növény és állatvilágban, az évszakokban történt változások hatásait.
- A testrészeket, az emberi test felépítésének megfelelően fel tudják sorolni. Igényesek testük tisztaságára, ápolására.
- Elsajátítják az alapvető közlekedési szabályokat, felismerik a közlekedési eszközöket, a közlekedés során tanúsított helyes magatartásformát.
- Felismerik és segítséggel megnevezik a napszakokat, a hét napjait, hónapokat, évszakokat, különbséget tesznek azok között, megfogalmazzák jellemzőiket, szépségeit, színeit, és mindezekben tudnak gyönyörködni.
- Megalapozódik kommunikációs készségük, a beszédhelyzeteknek megfelelő, jól érthető beszéd, nyelvi kultúra.
- Képesse válnak a környezetükről alkotott véleményük közlésére, egyéni képességeikhez mérten.
- Ismerik a környezettudatos viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartásformák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához, az energiatakarékossághoz szükségesek.
- Munkájukkal aktívan részt vesznek környezetük szebbé tételében.
- Ismerik a néphagyományokat, a népi kultúra értékeit.

Matematikai tartalmú tapasztalatok

Cél:

- **A gyermekek változatos tevékenységekben, különféle élethelyzetekben ismerjék fel a körülöttük lévő dolgok matematikai vonatkozásait: mennyiségi, alaki, nagyságbeli és térviszonyait.**
- **A matematikai tapasztalatok gazdagítása, a gyermekek logikus gondolkodásának, problémafelismerő és megoldó képességének valamint verbális kifejezőkészségének fejlesztése.**
- **Alakuljon ítélőképességük, fejlődjön tér-sík szemléletük és mennyiségfogalmuk.**
- **Kedveljék meg a matematikai problémákat, az ilyen jellegű játékos feladatokat, helyzeteket.**
- **Szűkebb és tágabb környezetükben, térben, síkban és időben jól tájékozódjanak.**

Az óvodapedagógus feladata:

- Olyan szituációk létrehozása, amelyek lehetővé teszik az érdeklődésen, természetes tapasztalatszerzésen alapuló egyéni képességek fejlesztését.
- Cselekvéses tanulás keretén belül matematikai műveletek gyakorlása.
- A gyakorláshoz megfelelő minőségű és mennyiségű eszközök biztosítása.
- A játék, a környezetben való tevékenykedés során spontán matematikai helyzetek kihasználása.
- Olyan eszközök és tevékenységek biztosítása, ami felkelti a gyermekek érdeklődését és természetes élethelyzetekben teszi lehetővé számukra a matematikai tapasztalatok és ismeretek megszerzését.
- Logikai és matematikai szabályjátékok megismertetése, alkalmazása.
- Matematikai fogalmak, kifejezések, összefüggések megláttatása, megtapasztaltatása.
- A gyermeket körülvevő környezeti valóság mennyiségi, térbeli viszonyainak, formáinak felfedeztetése.
- Komplexen és integrációs nevelési folyamatokban gondolkozva számolunk más nevelési területek transzferhatásával.
- Érdekes, a gyermekek kíváncsiságára építő problémahelyzetek teremtése.
- A gondolatok, a probléma megfogalmazása, a pontos, egyértelmű, a gyermekek számára érthető közvetítése.
- Matematikai tartalmú játék kezdeményezése során a gyermekek egyéni fejlettségének, képességeinek figyelembevétele.
- A gyermekek egyéni feladatmegoldásának meghallgatása, a sajátos logika elfogadása.
- Szükség esetén rávezető kérdésekkel segítség.
- A gyermeki tevékenység változatos formájának biztosítása: egyéni, páros, mikro-csoportos szervezéssel.

A fejlesztés tartalma:

- Elsődlegesnek tarjuk, hogy minden matematikai tartalom sokirányú, személyes tapasztalatszerzés útján jusson el hozzájuk, az ezekkel való találkozás jelentsen élményt és kihívást számukra.
- Az érzékelés, észlelés fejlődése érdekében a gyermekeket a dolgok, tárgyak tulajdonságainak minél alaposabb megismerésére ösztönözzük. Az eredményes problémamegoldáshoz elengedhetetlenül szükséges, hogy figyelmüket szándékosan is tudják meghatározott dolgokra irányítani.

- Az érdekes tevékenységek közben, az önállóan, játékosan megismert tényeket, összefüggéseket, műveleteket megjegyzik, így fejlődik emlékezetük. Az eközben összegyűlt megoldási módokat hasonló helyzetekben felidézhetik.
- A képzelet fejlődése érdekében arra bátorítjuk őket, hogy egy-egy feladatot többféleképpen próbáljanak megoldani. Keressék a problémákat, és törjék a fejüket azok megoldásán.
- A gyermeki érdeklődés irányító, mozgató tényezői az érzelmek. A tapasztalatszerzés vágyát, a problémamegoldás akarását az érzelmi állapot vezérli. Ezért fontos számukra, hogy pozitív érzelmi viszonyt alakítsunk ki a problémakeresés, a megoldás, a tapasztalatszerzés iránt.
- Óvodánkban a matematikai tapasztalatszerzés kizárólag játékos formában valósul meg. Erre adódhatnak egyrészt spontán lehetőségek, melyeket a nap során, a különböző tevékenységekben érhetünk tetten, és használhatunk ki. Mondókák, versek, gyűjtögetések, kézműves tevékenységek közben, komplex módon megjelenhetnek matematikai tartalmak. Másrészt tervszerűen szervezünk olyan játéktevékenységeket, melyben az egyes matematikai műveletek körében szerezhettek tapasztalatokat a gyermekek.
- Egy-egy témakör, szituáció többszöri feldolgozása, addig, amíg a gyermekek örömet találnak a tevékenységben és biztonságosan nem rögzödtek az ismeretek.
- Az összehasonlítás kezdetben érzékszervekkel, majd később szemléletes képszerű szinten történik. Olyan eszközöket használunk az összehasonlítás során, mely a gyermekekhez közel áll, élményeik kötődnek hozzá. Ilyen lehet egy ruhadarab, kisautó, melyeknek a színét, nagyságát hasonlítjuk össze.
- Az élő és élettelen tárgyakat és jelenségeket tulajdonságuk, színük, alakjuk, méretük, anyaguk szerint szétválogatjuk, sorba rendezzük.
- A számfogalom megalapozását a halmazok és mennyiségek összemérésével kezdjük. Problémahelyzet elé állítjuk a gyermeket, melynek során megismerkedik a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmával.
- A halmazok számlálása által jutunk el a sorszámokig. A számfogalom építését elősegítjük a bontások gyakorlásával.
- A gyermekek különféle halmazok elemeit több csoportra bontják. Itt ismerkednek meg a páros, illetve páratlan fogalmával.
- A sikeres geometriai tapasztalatszerzés érdekében figyelemmel kísérjük a gyerekek vizuális fejlődését, formaállandóság érzékelését, tapintásos, kinezetikus észlelését, térbeli tájékozódó képességét.
- A terület, hosszúság, tömeg, űrtartalom megismerése és megértése céljából különböző kísérleteket végzünk.

Szervezeti forma:

- A tapasztalatszerzés többnyire mikro-csoportban csoportbontással, történik, de előfordul, hogy az egész csoport közösen szerez élményeket, tapasztalatokat.
- Az élmények egyeztetése, rendszerezése a közös napi tevékenységekben történik.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- Gondolkodásuk logikus, következtetések életkoruknak megfelelő.
- Felfedezik és megismerik az egyszerűbb ok-okozati összefüggéseket, mennyiségi viszonyokat, matematikai fogalmakat, melyek a környezetükben rejlenek.
- Problémamegoldó készségük jó.
- A tárgyakat meg tudják számlálni, legalább 10–20-as számkörben, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, formák és szín szerint.
- Helyesen értelmezik és használják az összehasonlítás megítélésének fogalmait: hosszabb-rövidebb, kisebb-nagyobb, több-kevesebb, ugyanannyi.
- Ismerik az irányokat és helyesen értelmezik feladatvégzésük során: jobbra-balra, előre-hátra, fent-lent...
- Helyesen használják a névutókat.
- Felismerik a sorba rendezés logikáját, azt képesek jól folytatni, legalább 3 elemszámmal.
- Különböző egységeket képesek összehasonlítani, ezeket tevékenységeikben alkalmazzák.
- Az alapvető formákat felismerik, azonosítják: kör, négyzet, téglalap, háromszög.
- Képesek részekből az egészet kirakni.
- Ismerik az alapvető mértani testeket, azokat képesek felismerni és megnevezni. (kocka, gömb, téglatest)
- Van tapasztalatuk a tükörképről, szimmetriáról.
- Azonosságokat, különbségeket képesek felismerni és megfogalmazni.
- Képes az időbeli relációk felismerésére.
- Komplexen és integrációs nevelési folyamatokban gondolkozva számolunk más nevelési területek transzferhatásával.

10.7. Munka jellegű tevékenységek

Cél:

- **Olyan attitűdök, készségek, képességek, szokások kialakítása, melyekkel a gyermekek képesek saját szükségletük kielégítésére, pozitívan befolyásolják a környezethez való viszonyukat, közösségi kapcsolataik alakulását, kötelességtudatukat.**
- **A munkához való pozitív viszony kialakítása, saját és mások munkájának elismerésére**

nevelés, munkajellegű játékos tevékenységeken keresztül.

- **Az egyes munkafolyamatok megismertetése.**

Az óvodapedagógus feladata:

- Különböző típusú munka jellegű tevékenységek szervezése, azok feltételeinek biztosítása.
- A munka jellegű, játékos tevékenységek során annak megtapasztaltatása, hogy az ember folyamatosan alakíthatja, kellemesebbé teheti környezetét.
- A gyermekek önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának fejlesztése.
- Fokozatosan vezesse be az egyes munkafajtákat, ismertesse meg a gyermekeket az egyes munkafogásokkal, a munka mennyiségét fokozatosan növelje. Mintát adjon a pontos és kitartó munkavégzéshez.
- A differenciálás elvének érvényesítése feladatadáskor.
- Kerti munkák szervezése, közben a növények növekedésének, fejlődésének, a fejlődésükhöz szükséges feltételek megteremtésének megfigyeltetése.
- Növények gondozásának megismertetése, alkalmazására motiválás: öntözés, leveleinek permetezése, átültetés, szaporítás, csíráztatás, hajtás.
- Az együttműködés érzelmi élményének támogatása, baráti, egymást segítő kapcsolatainak erősítése, a közösségi igény formálása, saját és mások munkájának megbecsülésére, elismerésére nevelés.
- A munka értékelése legyen folyamatos, konkrét, reális, a gyermekhez mérten fejlesztő hatású.
- A segítségnyújtás, a másokról való gondoskodás, felelősségérzet, kötelességteljesítés megalapozása, feladattudatának, önbizalmának, önértékelésének fejlesztése.
- Munkához való viszonyulásával, munkakedvével, igényességével példamutatás.

A fejlesztés tartalma:

- A gyerekek munkajellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagukért és a közösségért végzik. Kezdetben az óvónő segítségével, később teljesen önállóan, öntevékenyen munkálkodnak.
- A munka végzése közben – az óvónő céltudatos irányításával – a gyermekek megfigyeléseket végeznek, tapasztalatokat szereznek természeti és társadalmi környezetükről. A munka által fejlődik értelmi képességük, s a gyakorlás során egyre pontosabbá válnak a munkához szükséges készségek. Munka közben kezdenek kialakulni a munkaszervezés képességének alapjai, erősödik kezdeményezőkézségük, együttműködési képességük.
- Az önkiszolgálás során a gyermekeket folyamatosan szoktatjuk az önálló, öntevékeny, önkiszolgáló munkára, ahol egyéni fejlettségüknek megfelelő feladatokat bízunk rájuk.

- A csoportért végzett munka minden gyermekre kiterjedő alakító tevékenység, mely a hasznosságon túl esztétikai értékeket is képvisel.
- Az alkalomszerű munkák és megbízások az ünnepek előtti készülődést, a takarítást, teremrendezést, a csoportszoba együttes díszítését foglalja magába.
- Felnőtt segítségével ismertetjük meg a testápolás, öltözködés, a kulturált étkezés szokásait, mely az egészséges életmódjuk kialakítását segíti elő.
- Havonta egy alkalommal zöldség, illetve gyümölcssalátát készítünk.
- Alkalmanként /karácsony, anyák napja/ a gyermekekkel együtt készítjük el a vendégváro süteményeket.
- A környezetgondozás magába foglalja az élősarok, az akvárium rendbetételét, a szobanövények, veteményeskert gondozását, illetve az állatvédelmet – télen a madáretető kihelyezését, folyamatos feltöltését. Óvodán kívül alkalomszerűen vesznek részt a gyerekek kerti munkákban, gyümölcsök szedésében, szüretelésben.
- Külső és belső környezetünk rendjének megteremtése és megóvása céljából gyakorolják a járdák, udvarrészek tisztántartását, a füves részek és virágos kert gondozását. (gyomlálás, gereblyezés, öntözés)
- A munka jellegű tevékenységekhez megfelelő méretű eszközöket biztosítunk a gyermekeknek.
- Vegyes csoportokban a munka megszervezése, a differenciált feladatadás különösen fontos szerepet játszik abban, hogy minden gyermek életkori és egyéni képességeinek megfelelő terhelést kapjon.
- Megteremtjük a biztonsági feltételeket /eszközök rendeltetésszerű használatával/ a balesetek, sérülések megelőzése érdekében.
- A napi segítő munkáját a gyermekek fejlettségétől függően vezetjük be, és fokozatosan bővítjük. Ide tartozik a terítés, a teremrendezés, öltözőrendezés, fogkrém osztása, az udvar rendbentartása, segítség társaknak és a felnőtteknek. A napi segítő kiválasztásánál lehetőség szerint minden gyermek, sorra kerülésére ügyelünk.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- A saját életvitelükkel kapcsolatos munkafolyamatokat önállóan, szükség szerint elvégzik.
- Étkezésnél helyesen használják a kanalat, villát, merőkanalat, szalvétát.
- Öltözködésnél önállóak, tudnak gombolni, próbálkoznak a megkötéssel.
- Az önkiszolgáló tevékenységekre fordított idő fejlettségük növekedésével arányosan csökken.
- A rájuk bízott feladatot, munkát önállóan, felelősségteljesen, szívesen végzik.

- Időnként olyan megbízatásoknak is eleget tesznek, amelyek otthoni előkészületet igényelnek.
- A közösségért végzett munkák vállalásánál megjelenik helyes önértékelésük, önbizalmuk.
- Munka jellegű tevékenységeiket a felelősségérzet, a feladattudat és a kitartás jellemzi.
- Figyelnek saját maguk és környezetük rendezettségére, igényükké válik a rend és tisztaság.
- Megtanulják a legszükségesebb eszközök, szerszámok célszerű használatát, miközben fejlődnek készségeik, képességeik.
- A közösen végzett munka által erősödnek társas és baráti kapcsolataik, képessé válnak a munkamegosztásra. Elismerik saját és mások munkájának eredményeit, értékeit és azt meg tudják fogalmazni.
- Munkavégzés során fejlődik erkölcsi magatartásuk.
- Kialakul a munka iránti tisztelet, megbecsülés fontossága, hasznossága, értéke.
- Örömmel segítenek kisebb pajtásaiknak.
- Önbizalma, önértékelése, énképe reálisan alakul a munkájának értékelése során.
- Szeretnek meglepetést készíteni a társaiknak, szüleiknek, az óvoda dolgozóinak, felnőtteknek.
- A szemetet szelektíven helyezik el az adott gyűjtőkben.
- Szívesen segítenek a falevelek összegyűjtésében, a kert rendezésében.
- A virágokat nem tépik le, hagyják az eredeti helyükön, eredeti szépségükben.
- A környezetükben levő növények, állatok gondozásában örömmel vesznek részt.

10.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját.

Óvodáinkban a szervezett tanulás elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg, mely a nap egészét áthatja. A tevékenységek közben újabb és újabb tapasztalatokhoz juttatjuk a gyermekeket, folyamatosan követve és segítve az egyes gyermekek tanulási képességeinek alakulását.

Cél:

- **A gyermek képességeinek, kompetenciájának fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, mellyel megalapozzuk az egész életen át tartó tanulás igényét és képességét.**
- **Az ismeretlen iránti érdeklődési kedv fenntartása, a tanulni vágyás megalapozása.**
- **A gyermekek érzelmi, észlelési és mozgásos motiváltságával fejleszteni teljes személyiségükön keresztül készségeiket, képességeiket, egyéni fejlettségüknek**

megfelelően, fokozatosan eljuttatni a cselekvő gondolkodás szintjétől a tapasztalati gondolkodás szintjére.

- **Az egyéni tanulási utak támogatása a gyermeki szükséglethez és egyéni képességhez igazodva.**
- **A tanulásban lemaradó gyermekeknél a lemaradás, lemorzsolódás okait azonosítjuk, egyéni fejlődési tervet készítünk, eredményeinket mérjük és értékeljük.**
- **Valóságghú észlelésre, figyelem összpontosítására, problémamegoldó és kreatív gondolkodásra nevelés.**

Feladat:

- Az attitűdök erősítése, a képességek fejlesztése, melynek során az óvodapedagógus épít a gyermek előzetes tapasztalataira, ismereteire.
- Szokásrendszer stabil kialakítása megfelelően megválasztott szervezeti- és időkeretben.
- Célirányosan, játékba integrált, a felfedezés lehetőségét biztosító helyzetek teremtése.
- Élménynyújtás által a gyermekek motiválása, hogy örömmel vegyenek részt a tervezett, szervezett, kezdeményezett, irányított játékokban, tevékenységekben.
- Szokások alakítása utánzások mintá- és modellkövetéses magatartással és viselkedéssel.
- Spontán, játékos helyzetek kihasználása.
- A tanulást támogató feltételek (cselekvő aktivitás, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének) biztosításával felismerések, próbálkozások támogatása, az érdeklődés ébrentartása.
- Elemi, fogalmi rendszerek kialakítása, a tanuláshoz szükséges képességek folyamatos fejlesztése.
- Szabály- és feladattudat kialakítása.
- Differenciált, egyénre szabott fejlesztés, prevenció és tehetséggondozás.
- A gyermekek ismereteinek megalapozása és fejlesztése, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés útján.
- Kitartás, pontosság, feladattudat, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, kreativitás fejlesztése, saját teljesítő képesség megismerése.
- A gyermekek sokoldalú fejlesztése a kultúraátadás hatásrendszerében, célszerű nevelési módszerek és eszközök megválasztásával, spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendezésével, bővítésével, célirányos módon kognitív képességeik fejlesztése.
- Az irányítás során személyre szabott, pozitív értékeléssel segítse a gyermek személyiségének kibontakoztatását.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás formái:

- Az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- gyakorlati problémamegoldás;

A tevékenységekben megvalósuló tanulás tartalma:

- Óvodáinkban a tanulást a játék motivációs bázisára építjük. A játékot tekintjük a legfőbb ismeretszerzési lehetőségnek, melyen keresztül megismerjük a gyermekek egyéni sajátosságait is.
- A játék folyamatában történik a műveltségtartalmak elsajátíttatása, amelyek egymásra épülve alkotják nevelésünk komplexitását.
- Nevelésünkben a gyermek és a természet kapcsolatát helyezzük a tevékenységek központjába.
- A folyamatos és alkalmi megfigyelések kapcsán, sokoldalú érzékelés biztosításával, kívánjuk elérni a későbbi belső motiváltságon alapuló ismeretszerzést.
- A gyermekek aktivizálásának legtermészetesebb helyzeteket használjuk fel a tanulásra.
- Ahhoz, hogy ismereteik ténylegesen bevésődhessenek és rendszeressé válhassanak, sok próbálkozásra, kísérletre, saját tapasztalatszerzésre adunk lehetőséget.
- Minden gyermek számára biztosítjuk a pozitív és negatív élmények feldolgozását, a külső ingerek belsővé válását, harmonikus személyiségfejlődést.
- A megismerést, a gondolkodásfejlesztés folyamatát, a gyermekek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére az óvodai és óvodán kívül szervezett tapasztalásra építjük.
- Az észlelést sok cselekvéssel, mozgással, tevékenykedtetéssel biztosítjuk.
- Hangsúlyt fektetünk arra, hogy fogja meg, tapogassa meg az eszközöket, manipuláljon a tárgyakkal. Mindezekhez olyan légkört alakítunk, amelyben a gyermekek szorongás nélkül, érdeklődéssel tevékenykedhetnek.
- A fejlődést állandó folyamatnak tekintjük, a feladatokat minden esetben a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazítjuk. Sikerélményhez juttatjuk az egyes gyermeket, így növeljük önbizalmukat, önállóságukat.
- Nagy súlyt helyezünk a tanulási folyamatban gyermekeink élményeinek meghallgatására.

- Arra törekszünk, hogy gyermekeink nyitottak legyenek a külvilágra, kérdezzenek, legyenek érdeklődők.
- A mikro-csoportos fejlesztések alkalmával fontosnak tartjuk a kötöttséget, ebben tudatosan, tervezett módon történik a fejlesztés, segítségével nagyobb lehetőséget látunk az egyéni bánásmód érvényesülésére.
- Egy-egy tevékenységre többször is visszatérünk, hogy legalább egyszer minden gyermek részt vehessen az adott tevékenységben.
- Ha valamely gyermeknél egyes területen lemaradást tapasztalunk, visszatérünk rá és fokozatosan terhelve juttatjuk magasabb szintre.
- A kimagasló képességű gyermekek számára egyéni, differenciált fejlesztéssel próbálunk újabb ismereteket nyújtani.
- A tanulást a gyermekek részéről spontán folyamatként értelmezzük, az óvodapedagógus részéről tudatos, célszerű, egyénre szabott fejlesztésként.
- A gyerekek fejlettségéről fejlődést nyomon követő dokumentumot vezetünk, ahol nyilvántartjuk fejlettségi szintjüket. Ennek alapján tervezzük meg a tevékenységformákat gyermekeink továbbfejlesztésére, illetve a lemaradók felzárkóztatására.

A tevékenységek szervezeti keretei

	Csoportos	Egyéni
Szervezett	☐ Mindennapos mozgás	
Kezdeményezett	☐ Ének, zene, énekes játék, gyermektánc ☐ Külső világ tevékeny megismerése ☐ Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka ☐ Verselés, mesélés	tehetséggondozás, lemaradás- felzárkóztatás

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

- A gyermekek eljutnak a pontos, valóság-hű észleléséhez, mellyel ismereteik megalapozottak lesznek.
- Képesek lesznek a figyelemösszpontosításra, a problémamegoldó kreatív gondolkodásra.
- Megismerkednek az elemi ok-okozati összefüggésekkel. A környezet mennyiség, formai, színbeli eltéréseivel, matematikai fogalmakkal.
- Motoros feladat verbális visszaadására teljesen, vagy a lényeges mozzanat kiemelésével képessé válnak.
- A kapott feladatokat megértik, igyekeznek azt képességeikhez mérten elfogadni és teljesíteni.

- A kompetenciák fejlődése által alkotó életvezetésük megalapozódik.
- Elsajátítják az egészséges, környezettudatos magatartást egyéni képességeikhez mérten.
- Szókincsük képessé teszi őket arra, hogy gondolataikat folyamatos beszéd által másokkal megértsék.
- Szövegviszaadásuk megbízható, egyszerű cselekvéseket, összefüggéseket megneveznek.
- Kialakulnak jártasságaik, készségeik, képességeik, melynek révén az érzelmileg motivált cselekvés gondolkodási szintjéről eljutnak a fogalmi gondolkodásig.
- Szociális kompetenciáik alkalmassá teszi őket az iskolai tanulásra.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

11. AZ INTÉZMÉNY KAPCSOLATRENDSZERE

11.1. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek családi hangulat kialakításával – a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az örömteli érzelmi állapotot.

Építünk a családi értékrendre, szokásokra, valamint kiegészítjük, esetleg kompenzáljuk. A gyermek egészséges testi és szellemi fejlesztése érdekében igyekszünk a szülőkkel együttműködve a gyermekek egyéniségét, sajátosságait megismerni. Ez a kölcsönös kapcsolat nyitottságot, őszinteséget, toleranciát igényel mind a szülők, mind a nevelők részéről.

Fontosnak tartjuk megnyerni a szülők bizalmát, számos lehetőséget teremtünk arra, hogy bepillantassanak óvodánk életébe, megfigyelhessék gyermekük fejlődését az óvodában.

Óvodánként is nagy hangsúlyt fektetünk a családdal történő kapcsolattartására, tükröztetve az egyéni sajátosságokat, de ezen túl intézményi szinten is mindent megteszünk, hogy erősítsük, mélyítsük a szülőkkel a kapcsolatot.

Nyitottak vagyunk a családok problémái iránt. Ismerjük azokat a kihívásokat, szerepelvárásokat, amelyekkel napjainkban a kisgyermekes szülők szembesülnek. Ezek figyelembevételével előítélet

mentes, elfogadó attitűddel, nyitott, partneri kommunikációra képesen alakítjuk a szülőkkel való kapcsolatunkat. Támogatjuk őket gyermekeik nevelésében, a szülői szerepben való helyállásukban, a családközpontú pedagógiában meghatározott védőfaktorok valamelyikének fejlesztésében. Támogató környezetet nyújtunk a szülők gyermeknevelési kompetenciáinak erősítéséhez, a szülői reziliencia fejlesztéséhez, valamint a segítő szolgáltatások igénybe vételéhez.

A család és az óvoda jó kapcsolatának kialakítása során első lépés, hogy az óvoda elfogadja a családok anyagi lehetőségeinek, kulturáltságának, emberi kapcsolatainak, nevelési elképzeléseinek különbözőségeit.

Pedagógiai munkánkban csak akkor lehetünk eredményesek, ha megismerjük partnereink igényeit-, elégedettségét- és elégedetlenségét.

Partnerközpontú működésünknek alapvető feltétele, hogy a szülővel, gyermekkel, mint közvetlen partnerekkel megfelelő kapcsolatot alakítsunk ki.

Az együttműködés egy folyamat, amelyet nem csak időszakos cselekvések sorozatának tekintünk. Pontosán kell tudnunk, hogy mit várunk el egymástól, amelynek alapja a rendszeres vélemény feltárás, ami a minőségbiztosítás megvalósításának is egyik fontos alappillére.

A családdal történő együttműködést segítik a Szülői Szervezetek, amelyek óvodákként működnek.

Az intézményi Szülői szervezet saját szabályzata alapján végzi munkáját.

Az együttműködés célja:

- **Együttműködő, bizalomra épülő partneri kapcsolat kialakítása a hatékony nevelés érdekében.**
- **Az óvoda és családok egymás iránti tiszteletének, bizalmának erősítése.**
- **Kölcsönös segítségnyújtás, a pedagógiai együttműködési formák, lehetőségek feltárása.**
- **A gyermekeken keresztül pozitív hatás gyakorlása a szülőkre.**

Az együttműködés feladatai:

- Az óvoda alapelveinek, céljainak, feladatainak összehangolása az együttműködés érdekében.
- A családok életében azon pontok megkeresése, amelyen keresztül a gyermekek mélyebb megismeréséhez, megértéséhez vezet az út.
- A hagyományos együttműködési formák felülvizsgálata, a jól működők továbbfejlesztése, a kevésbé jól működő formák elhagyása.
- A gyermek személyiségének fejlesztéséhez kitűzött alapelvek, célok, feladatok egységes értelmezése és megvalósítása.
- Konkrét feladatok meghatározása az eredményes együttműködés érdekében.
- Az együttműködés koordinátorainak (felelőseinek) megválasztása, rögzítése.

- Együttműködési tartalmak meghatározása.
- A partneri igények, elégedettség- és elégedetlenség mérési módjának meghatározása.
- A gyermeki, szülői és pedagógus jogok és kötelezettségek megismertetése. Igyekezünk elérni, hogy a gyermekek örömmel járjanak óvodába, ezzel támogatva a rendszeres óvodába járást, megelőzve a későbbi iskolai tanulói lemorzsolódást.

Az együttműködés formái:

A szülőkkel történő együttműködés már az óvodába lépés előtt megkezdődik, hiszen az egyre csökkenő gyermek létszám és az a szemlélet, hogy az óvodai nevelés szolgáltatás, feltételezi a menedzser szemléletű hozzáállást az óvoda részéről. Az óvoda – család együttműködése során hangsúlyt helyezünk az alábbiakra:

- Az inkluzív nevelés értékeinek indirekt közvetítése mellett a direktebb módszerek alkalmazására (pl. előadás, vitaindító, cikkek ajánlása, cikkek a faliújságon-, intézmény honlapján, stb.).
- A családon belüli arányos munkamegosztás működtetése érdekében a gyermek szabad választási lehetőségének biztosítására.
- A környezettudatos magatartás kialakítására közös tevékenységekkel (pl. papírgyűjtés, komposztálás, szelektív hulladékgyűjtés, a háztartásban fölöslegessé vált csomagoló anyagok, gyűjtése óvodai felhasználásra, kirándulások, stb.)

A gyermek fejlődésének folyamatos nyomon követése, már bármikor elérhető a szülők számára az Ovikréta szülői felületén. Ennek eredményéről félévente fogadóóra keretében, személyesen is tájékoztatjuk a szülőket.

Az együttműködés tartalmi formái:

A kapcsolattartás formája	Cél, tartalom	Munkaforma
Ovicsalogató	ismerkedés az óvodával	közös tevékenykedés szülőkkel, gyermekekkel
Beiratkozás	- anamnézis - ismerkedés az óvodával - az óvoda programjának megismerése	- egyéni beszélgetés
Családlátogatás	- szükség esetén a gyermek életkörülményeinek megismerése a szülők szemléletmódjának, nevelési stílusának megismerése	- egyéni beszélgetés játék a - gyermekkel
Óvodakezdés	- ismerkedés az óvoda szokásrendszerével szülő-gyermek	- közös játék -

Eszterlanc Északi Óvoda Pedagógiai Programja 2025.

	kapcsolatának megismerése kölcönös bizalomépítés	közös tevékenykedés a szülővel, gyermekkel
Nyílt óvodai rendezvények és közös családi programok	<ul style="list-style-type: none"> - ismerkedés az óvodai élettel - közösségi érzés erősítése 	<ul style="list-style-type: none"> - megfigyelés, közös - megbeszélés, egyéni - problémák megbeszélése, nevelési - tanácsadás
Családi játékdélutánok	<ul style="list-style-type: none"> - közös élménnyel az óvodai kötődés erősítése - a játék fontosságának erősítése a szülőben 	<ul style="list-style-type: none"> - közös játék (versenyjátékok, társasjátékok, ügyességi játékok, stb.)
Családi sport Rendezvények	<ul style="list-style-type: none"> - életmódkultúra alakítása - a közösségi szellem ápolása, erősítése az egészséges életmód szemléletének alakítása 	<ul style="list-style-type: none"> - csoportokon belüli, óvodán - belüli, intézményi szintű vetélkedések
Egészség nap	<ul style="list-style-type: none"> - egészséges életmódra nevelés közös élménnyel az óvodai kötődés erősítése a szabadidő hasznos eltöltésének szorgalmazása 	<ul style="list-style-type: none"> - egészséges táplálkozás bemutatása kóstolással, - sport programok - felvilágosító előadások
Anyák, apák, nagyszülők, gyermek vagy családok napja	<ul style="list-style-type: none"> - meghitt közös - együttlétek közös - játékelmény családi kapcsolatok mélyítése 	<ul style="list-style-type: none"> - közös ünneplés, közös - élmények beszélgetés
Ünnepek, rendezvények	<ul style="list-style-type: none"> - az ünnepek és előkészületek közös megszervezésével, lebonyolításával az óvoda-család kapcsolatának mélyítése hagyományápolás 	<ul style="list-style-type: none"> - szervezés, közös - ünneplés, vidám - vetélkedés, közös - tánc

Szülők számára szervezett programok

A kapcsolattartás formája	Cél, tartalom	Munkaforma
Értekezletek, szülői találkozók	<ul style="list-style-type: none"> - az óvoda életével kapcsolatos információk megbeszélése jellemző - problémákra (egy-egy probléma köré) - szülők fóruma szakemberek bevonásával 	<ul style="list-style-type: none"> - tréning - előadás - csoportos - beszélgetés mikro- - csoportos - esettanulmányozás
Egyéni fogadóórák	<ul style="list-style-type: none"> - a szülők tájékoztatása gyermekük egyéni fejlődéséről, - egyéni intézkedési terv készítése a további fejlesztés érdekében 	<ul style="list-style-type: none"> - egyéni megbeszélés

Eszterlanc Északi Óvoda Pedagógiai Programja 2025.

Munkadélutánok	<ul style="list-style-type: none"> - kellemes hangulatú közös játék- és tevékenységi eszközök készítése, az elkészített eszközök hasznosságának bemutatás, egymás megismerése - 	<ul style="list-style-type: none"> - közös munkatevékenység - beszélgetés
Szülői szervezet értekezletei	<ul style="list-style-type: none"> - szülői feladatok koordinálása, szülői kezdeményezések megvalósítása, - szülők érdekképviselése, - megbeszélés 	<ul style="list-style-type: none"> - megbeszélés - tájékoztatás

Az óvodapedagógus kettős feladata a fejlesztés során

- a gyermekek fejlesztésének céltudatos megvalósítása,
- a szülő felé gyakorolt rendszeres, szervezett kapcsolattartás.

Az intézmény menedzselése a szülő, gyermek felé

- nyílt óvodai rendezvényeken való részvétel lehetőségének biztosítása a leendő óvodások számára.
- bölcsődések látogatása az óvodában;
- szülő fogadása, az óvoda bemutatása;
- szülői fórumszervezés a leendő óvodások szülei számára;
- útmutatók, kiadványok, küldetésnyilatkozatok eljuttatása a leendő szülőknek, melyből megismerhetik a helyi pedagógiai program fő vonalait, (helyi sajtó, TV, rádió, óvodai honlap stb. igénybe vételével) az intézmény helyi sajátosságait.

A kapcsolattartás módjai intézményünkben

Formális	Informális
☐ Családlátogatás	☐ Napi beszélgetések
☐ Értekezletek	☐ Faliújságon hírek az aktualitásokról
☐ Fogadóóra	Esetmegbeszélő találkozások szakemberek ☐ bevonásával
☐ Szülői szervezet	Szülő rendszeres tájékoztatása gyermeke ☐ fejlődéséről
☐ Véleményláda	
☐ Kérdőívek	

☐ Közös ünneplések	
☐ Munkadélutánok	
☐ Sportdélutánok	
☐ Szabadidős programok	

Az együttműködés várható eredménye:

- Megteremtődnek azok az együttműködési formák, melyekkel közösen segítik a szülők és az óvoda a gyermekek személyiségfejlesztését, képességeik kibontakoztatását.
- Az óvoda a szülőkkel karöltve, azonos célokkal, követelményekkel biztosítja a gyermekek fejlődéséhez a legoptimálisabb környezetet.
- A szülők naprakész információhoz juthatnak gyermekeik fejlettségéről.

11.2. Intézményen belüli kapcsolattartás

A nevelőtestület együttműködése

A tagóvodák és a telephely közötti szoros együttműködést segítik a közös rendezvények szervezése, a szakmai napok, nevelőtestületi értekezletek, előadások, bemutatók, team munkák szervezése, a munkaközösségek rendszeres munkája.

Az intézményben folyó szakmai munka során a folyamatos fejlődésre törekszünk. Ennek érdekében pedagógusaink rendszeres hospitálással, team-munkával, esetmegbeszélésekkel biztosítják a színvonalas nevelőmunka feltételeinek megteremtését.

Az évenként indított munkaközösségek, az év fő feladataihoz kapcsolódva szerveződnek, vagy folytatják tovább megkezdett tevékenységüket.

Szakmai anyagok, ajánlások készítésével, mérésekkel, azok elemzésével, aktuális feladatok megoldásával aktív részesei az intézmény szakmai fejlesztésének.

A többletfeladatok elosztásánál az óvodapedagógusok érdeklődését, egyéni adottságait vesszük figyelembe. Ezáltal azt kívánjuk elérni, hogy egy bizonyos területen jártasak legyenek, minél nagyobb sikerélményhez jussanak, sikeresen osszák meg egymás között a szerzett tudást, tapasztalatot, érezzék, hogy a közösség nélkülözhetetlen tagjai. Legyen jó a közérzetük, szeressék a helyet, ahová dolgozni járnak. A csoportbeosztásnál elsősorban a gyermekcsoport érdekeit vesszük figyelembe, jól együttműködő, egymás munkáját jól kiegészítő óvónői párokat alakítunk ki.

Az intézmény struktúrája szervezetileg is garantálja, hogy a programban résztvevő óvodapedagógus nem marad magára, nem működik kontroll nélkül.

Eszterlanc Északi Óvoda Pedagógiai Programja 2025.

A nevelőmunkát segítő dajka alkalmazottakra jellemző a gyermekszeretet, a jó nevelői attitűd, a megfelelő kommunikáció. Segíti munkájukat, hogy dajka szakmunkás végzettséggel rendelkezzen, ez a tudás megfelelő alap ahhoz, hogy az óvodapedagógusok segítőtársai legyenek a gyermekek fejlesztésében. Tiszta, esztétikus környezetet teremtő, szépítő munkájukkal pozitív mintát nyújtanak a gyermekek neveléséhez.

Pedagógiai programunk lebontásának dokumentumai, időkerete és megismertetésének módszerei a közvetlen partnereink körében az alábbiak szerint valósul meg:

Dokumentumok	Időkeret	Az ismertetés módja				
		Dolgozóval	Fenntartóval	Szülővel	Gyermekkel	Bölcsődével, Iskolával
Intézmény éves pedagógiai munkaterve	1 év	Nevelési évnyitó értekezlet	Meghívó az értekezletre, írásos anyag	Intézményi Szülői szervezet értekezletén szóban		Szakmai nap
Tagintézmények éves pedagógiai munkaterve	1 év	Munkatársi értekezlet		Szülői találkozó szóban		
Munkaközösségek, szakmai csoportok éves munkaterve	1 év	Munkatársi értekezlet				Szakmai nap
Gyermekcsoport nevelési terve	6 hónap	Csoport-dokumentum Ovikréta		Értekezlet, nyílt nap, fogadó óra, faliújság		Szakmai nap
Gyermekcsoport tevékenységi terve	1 hét	Csoportnapló Ovikréta		Értekezlet, nyílt nap, fogadó óra, faliújság	Csoport faliújsága	Szakmai nap
Csoport élet	Havonta	Csoportnapló Ovikréta		Értekezlet, nyílt nap, fogadó óra, faliújság	Csoport faliújsága, honlap	
Gyermekek egyéni fejlesztési terve (szükség esetén és iskolaköteles korú gyermekek)	6 hónap	Ovikréta Gyermek dokumentumai		Fogadóóra		
A gyermekek egyéni fejlődésének nyomon követése	Folyamatos, dokumentálása 6 havonta	Ovikréta		Fogadóóra, Ovikréta szülői felület		

A székhely, tagintézmények, telephely, és a csoportok minden év végén elemzik és értékelik munkájukat, amelynek alapján készül el az éves munka értékelése. A következő év ellenőrző munkájának szempontjait, kiemelt feladatait ennek alapján határozzuk meg.

Az ellenőrzés során közös pedagógiai elveket, közös attitűdöt és követelményrendszert érvényesítünk intézményi szinten.

Az intézmény dolgozói közötti kapcsolatok elmélyítését közös kirándulások és színházlátogatások rendezésével is próbáljuk mélyíteni, tartalmasabbá tenni.

11.3. Intézményen kívüli kapcsolattartás

11.3.1. Bölcsőde – intézmény kapcsolata

Tagóvodánként tartjuk a kapcsolatot a bölcsődéssel.

Óvodáinkba évente több gyermek is érkezik a bölcsődéből. Ilyen esetekben a leendő óvodapedagógusok felveszik a kapcsolatot a kisgyermeknevelőkkel, a gyermekekről való tájékozódás érdekében.

Programunkat a bölcsődébe is eljuttatjuk, hogy megismertessük a leendő szülőkkel az egyes óvodákban folyó nevelőmunkát, ezáltal megkönnyítve számukra az óvodaválasztást. Kapcsolattartásunk másik formája, hogy látogatjuk egymás nyitott programjait, valamint a „bölcsődei” napon óvodásaink műsorral kedveskednek a bölcsődét látogató családoknak.

11.3.2. Iskolák – intézmény kapcsolata

A helyi általános iskolákkal, a székhely, tagintézmények, telephely tartanak rendszeres kapcsolatot, de az intézményt érintő szakmai és egyéb problémák megoldásában az intézményigazgató és az iskolák igazgatói is együttműködnek. Intézményünkben fokozott figyelmet szánunk az iskolai élethez szükséges alapképességek megerősítésére, figyelembe véve az egyéni eltéréseket és fejlődési potenciálokat, a gyermekhez illesztett iskolakezdet.

Fontosnak tartjuk, hogy az óvoda – iskola átmenet „zökkenőmentes” legyen a gyermekek számára. Ennek érdekében folyamatos, rendszeres és hagyományteremtő kapcsolatra törekszünk mind az önkormányzati iskolákkal, mind az egyházi és a Gyakorló iskolákkal.

Arra törekszünk, hogy az iskola megismerje azt a szándékunkat, hogy a gyermekeket egyéni képességeinek megfelelően úgy neveljük és fejlesztjük, hogy a környezetükben jól eligazodjanak, együttműködőek, kapcsolatteremtők legyenek és képessé váljanak az iskolai tanulmányok megkezdésére.

Kiemelt feladatnak tekintjük, hogy vegyék figyelembe tapasztalatainkat, mérési eredményeinket a gyermekek egyéni képességeinek ismerete területén, kérjük azokat a szülőktől.

Elfogadjuk, hogy minden életkornak meg van a speciális szükséglete, sajátossága, amelynek az intézményekben meg kell felelni, ezáltal mi arra törekszünk, hogy az iskolai életre alkalmassá tegyük gyermekeinket. Ennek érdekében folyamatos, rendszeres, hagyományteremtő és megtartó kapcsolatokat alakítottunk ki.

Együttműködésünk lehetséges formái:

- emberi és szakmai kapcsolatok folyamatos ápolása;
- érdeklődés egymás munkája, problémája, eredményei iránt;
- segítségnyújtás, támogatás szükség szerint;
- eszmecserék, szakmai tanácskozások szervezése;
- munkaközösség rendezvényeire történő meghívás;
- szülői fórumok közös szervezése;
- a gyermekek iskolai előmenetelének utánkövetése
- közös ünnepek, sport rendezvények szervezése;
- gyermekek látogatása egymás intézményeibe (óvodások iskolába, iskolások óvodába);

Óvoda – iskola átmenet támogatása

Intézményünk a törvényi előírásoknak megfelelően fejlesztő foglalkozást biztosít minden tanköteles korú gyermek részére. A fejlesztés kiemelten támogatja az alapvető képességek – beszéd, mozgás, szociális készségek – megerősítését az életkornak megfelelő módon. Nagy hangsúlyt helyezünk a játék általi tanulásra, a mindennapos mozgásra, az élőlávas mesélésre, a népi játékok és a magyar hagyományok megőrzésére.

A fejlesztő foglalkozás megszervezése

- A foglalkozások megszervezéséért az intézmény igazgatója, igazgató helyettesei, tagintézmény igazgatók és telephelyfelelősök felelnek.
- A foglalkozások napi rendszerességgel, az óvodai nevelési időn belül valósulnak meg, időtartamuk legalább 45 perc. A 45 perc szabadon bontható, játékba és különböző tevékenység területekbe ágyazható a differenciálás elvének figyelembevételével.
- Megvalósulás szervezeti keretei: homogén vagy vegyes csoportokban.
- A foglalkozás lehet egyéni, mikro-csoportos, vagy a csoport egészére kiterjedő szervezési forma.
- A hetiterv, napirend alapján az aznapi tervezett tevékenységekhez illeszkedő legyen
- A napi fejlesztést csak óvodapedagógus végezheti.
- A fejlesztés helyszíne szabadon választható a tevékenység céljának megfelelően.

- A tevékenységek tartalmát az óvodapedagógus módszertani szabadsága, felkészültsége és a gyermekek érdeklődése és igénye határozza meg.
- BTMN-es gyermekek fejlesztését az intézmény sajátosságai alapján, amennyiben van, fejlesztő pedagógus is végzi, heti rendszerességgel. Követve az eddigi gyakorlatot, egyéni fejlődési napló szerint.
- SNI-s gyermek fejlesztését utazó gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, vagy megfelelő szakképesítéssel rendelkező szakember vezeti.
- Az iskolákkal közös óvoda-iskola átmenetet elősegítő program kidolgozása:
 - szakmai műhelyek,
 - közös programok,
 - kölcsönös hospitálások,
 - esetmegbeszélések,
- A gyermekek fejlődésének utókövetése az általános iskola első évében.

11.3.3. Egyéb kapcsolatok

Fenntartó

Folyamatos, napi kapcsolatot tartunk a fenntartóval, az Önkormányzat dolgozóival.

Kapcsolatunk egyrészt a köznevelési törvényből adódóan és egyéb jogszabályok alapján hivatalos, rendszeres, másrészt támogató, segítő jellegű.

Problémáink megoldására a konstruktivitás a jellemző. Kapcsolattartásunk formája a kölcsönös tájékoztatás, egyéni megbeszélések, beszámolók.

SZ. SZ. B. Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat, Vármegyei szakértői bizottság

Kapcsolattartásunk személyes, naprakész, a szoros együttműködés jellemzi.

Az iskolaérettség megállapításához az intézmény gyógypedagógusa ad segítséget, a BTMN küzdő gyermekek esetében pedig a pszichológus munkájára támaszkodhatunk.

A kapcsolattartás formái:

- A nevelési hátrányokkal, beilleszkedési tanulási és magatartási nehézséggel küzdő gyermekek fejlesztéséhez szakmai segítség nyújtása.
- Pedagógus vagy gyógypedagógus véleménye alapján a Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat intézményében, vagy az óvodai környezetben pszichológiai vizsgálat végzése.
- A gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megállapításához, a megfelelő iskolatípus kiválasztásához szakvélemény kérése.

- A súlyosan beszédhibás gyermekek fejlesztése logopédus segítségével (heti 5 órában)
- A sajátos nevelési igényű gyerekek esetében szakvélemény kérése a Vármegyei Szakértői Bizottságtól.

Egészségügyi szervek

A gyermekek egészséges fejlődésének folyamatos vizsgálatát, ellenőrzését az óvoda orvosa, védőnője, fogorvosa látja el.

A kapcsolattartás formái:

- A védőnők rendszeres tisztasági vizsgálatokat végeznek, felvilágosító előadásokat tartanak a szülőknek, óvodapedagógusoknak, gyermekeknek
- Évente két alkalommal fogászati szűrés.
- Bemutatóval egybekötött tájékoztató előadások a gyermekek és szülei számára.

Közművelődési intézmények

Nevelési feladataink sokoldalú, színes megvalósítása érdekében a város közművelődési intézményeivel folyamatos kapcsolattartásra törekszünk. A felkínált programokból igyekszünk úgy válogatni, hogy azok az óvoda pedagógiai elveivel, érték közvetítésével, tartalmával összeegyeztethetők legyenek, segítse elő a nevelési feladataink eredményes megoldását.

A kapcsolattartás formái:

- Könyvtárlátogatás, gyermekfoglalkozásokkal egybekötve
(Megyei Könyvtár, Jósavárosi Könyvtár)
- Kiállítások megtekintése
(Jósa András Múzeum, Falumúzeum, Kölyökvár, Botanikus kert)
- Gyermekelőadások
(Móricz Zsigmond Színház, Mandala Dalszínház, Kölyökvár, Vidám Vándorok, Nagyváradi Bábszínház)

Gyermekvédelmi intézmények

A családok szociális háttérének, problémáinak ismeretében kérjük a Gyermekjóléti Szolgálat valamint a Szociális és Köznevelési Osztály segítségét. Különösen azokra a gyermekekre figyelünk tudatosabban, akiknek családi helyzete, életkörülményei hátrányosan érintik, vagy veszélyeztetik fejlődésüket.

Nemzetközi kapcsolatok

Keressük a nemzetközi kapcsolatok kiépítésének lehetőségét, mely átmenetileg szünetel a Gyöngyszem tagintézmény és a zilahi óvoda intézményei között.

12. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

12.1. A diabéteszes gyermekek ellátásának

feladatai

A gyermekkori cukorbetegség kezelésében három pilléret állapítunk meg:

- A. helyes életmód
- B. étrendi kezelés
- C. inzulinterápia

A diabéteszes gyermek ellátásának eljárásrendje:

Az intézményben a szülő külön kérelme alapján biztosítjuk az 1-es típusú diabéteszrel élő gyermekek speciális ellátását. Az ellátás érdekében minden feladatellátási helyen **legalább 1 fő óvodapedagógus vagy érettségivel rendelkező nevelés-oktatást segítő szakember részt vett, vagy részt fog venni 1-es típusú diabéteszrel élő óvodások ellátását támogató pedagógus-továbbképzésen** (pl. Diaped., DiaMentor, Cukor Suli) melynek eredményeképpen rendelkeznek az itt szerzett **tanúsítvánnyal**.

A tanúsítványt az Oktatási Hivatal által szervezett továbbképzésen szerezték meg. **A képzés során elsajátították a vércukorszint mérést és inzulin beadását. A gyermekek ellátását szakorvosi előírás szerint végzik.**

A gyermek szakszerű ellátásán túl a szülő a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm.rendelet szerint, a szolgáltató felé továbbított **írásbeli nyilatkozat kitöltésével igényelheti a diétás étrend biztosítását, illetve a diétás étkezés a szülő írásbeli nyilatkozata alapján – a gyermek intézménybe bevitt, vagy a szülő által az intézménybe rendelt étel intézményben történő elfogyasztásának lehetővé tételével is biztosítható.** Ez esetben biztosítjuk a hűtés, a melegítés és a fogyasztás megfelelő feltételeit a hatályos jogszabályok és szakmai előírások betartásával.

Az 1-es típusú diabéteszrel élő gyermekek ellátási folyamata az intézményben:

- szülői kérelem benyújtása mellékelt szakorvosi javaslattal,
- szülői nyilatkozat diétás étrend biztosításáról,
- diétás étrend biztosítása szülői nyilatkozat alapján,
- a szülők szülői értekezleten való tájékoztatása a feladatról (óvodapedagógus),
- a gyermek rendszeres vércukorszint mérése szakorvosi előírás szerint a munkaköri leírásban delegált feladatokkal megbízott pedagógus vagy más alkalmazott által és felelősségével,
- az óvodában mért adatok dokumentálása,
- az ellátáshoz szükséges eszközök, gyógyszerek megfelelő használata, kezelése, tárolása,
- a szakember által előírt időközönként szükséges mennyiségű inzulin beadása, majd ennek dokumentálása,
- megfelelő, előírás szerinti időben történő étkezés biztosítása,
- folyamatos kapcsolattartás, együttműködés a szülővel, és a szakemberekkel,
- a feladatot végző pedagógus és érettségivel rendelkező más alkalmazott munkaköri leírásának kiegészítése az elvégzendő feladatokkal,
- igazgatói átruházott hatáskörben intézményi felelős delegálása a feladat megszervezésére és ellenőrzésére, az egészségügyi szakemberekkel való folyamatos kapcsolattartásra munkaköri leírás alapján,
- az óvoda dolgozói részére biztosítani az OH által szervezett képzésben való részvételt.

12.2. Anafilaxia esetén a gyermek ellátása,

szükséges teendők

Az anafilaxia súlyos, akár életveszélyes allergiás reakciót jelent. Az anafilaxia az allergiát okozó anyaggal történő érintkezés (például a mogyoró elfogyasztása vagy a méh csípése) után akár másodpercek vagy percek múlva is bekövetkezhet. Az anafilaxia az **allergiás reakciók** legsúlyosabb formája. Tünetei közé tartozik a gyors, gyenge pulzus, a bőrkiütés, a hányinger és a hányás. A vérnyomás hirtelen leesik, és a légutak beszűkülnek, ami által leállhat a légzés. Az anafilaxia percek alatt halálos lehet, így az anafilaxia kezelése azonnal el kell, hogy kezdődjön a tünetek észlelése után!

Lehetséges okok:

- gyógyszer
- rovarcsípés
- élelmiszer (eper, dió, mogyoró, kagyló)

- vegyszer (kozmetikum, hajfesték stb.)
- egyébek (fizikális hatások)

Teendők anafilaxiás sokk esetén

- Mentők értesítése
- ha van epinefrin (adrenalin) – autoinjektorban –, azonnal adjuk be! (a combizom elülső részébe)
- ha tudjuk, hogy mi váltotta ki az anafilaxiás sokkot, akkor azonnal akadályozzuk meg, hogy a gyermek tovább érintkezzen az allergénnel. Darázscsípés esetén ez például azt jelenti, hogy minden tőlünk telhetőt meg kell tennünk, hogy megvédjük a gyermeket a további csípésektől.
- ha az érintett gyermek eszméleténél van és légszomj jelentkezik, ültessük fel úgy, hogy a karjaival meg tudja támasztani magát, ugyanis ez a póz megkönnyíti a levegővételt.
- Amennyiben keringési problémák is jelentkeznek – például szédülés –, akkor fektessük le, és emeljük meg a lábait.
- A légzés vagy a keringés leállása során azonnal kezdjük meg az újraélesztést.
- Eszméletlenség esetén, fektessük mielőbb stabil oldalfekvésbe!

A szakembereknek nagy segítséget jelent, ha megérkezésükre kiderítjük, hogy mire allergiás a gyermek, mi történt a panaszok megjelenése előtt. Ezek az információk sokat segíthetnek a szakszerű és minél gyorsabb ellátásban.

12.3. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Gyermekintézmény lévén természetes, hogy programunkban kiemelt feladatként jelenik meg az egyéni sorsokkal való törődés, a családgondozás, a gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartása, az elsődleges prevencióra való törekvés. Kötelez bennünket ilyen irányú munkánk hosszú hagyománya, valamint a Gyermekvédelmi Törvény, mely jogi és anyagi keretet szab a gyermekközpontú, humánus, a családokat segítő gyermekvédelmi rendszer működésének.

Cél:

- Feltárni mindazokat az okokat, amelyek a gyermek egészséges személyiségfejlődését hátrányosan befolyásolják, akadályozzák.
- Minden gyermek eljusson fejlődésének azon optimális fokára, mely által képes lesz egyéni készségének és képességének megfelelően az iskola megkezdésére.
- Az intézményen belül a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése.

Az intézményigazgató feladata:

- Lehetőségeinken belül megadni minden segítséget a hátrányok kompenzálásához a családgondozás és az egyéni bánásmód keretei között, ehhez intézményi gyermekvédelmi felelős biztosítása.
- A gyermeki – szülői jogok megismertetése és érvényesítése az intézményben.
- Biztonságos, egészséges óvodai környezet megteremtése.
- Intézményen belül szociális szolgáltatások megszervezése.
- Rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel.
- A gyermek képességének megfelelő, pedagógiai ellátás biztosítása.
- Együttműködés a gyermekvédelmi partner társszervekkel.

A gyermekvédelmi felelős feladata:

- A gyermeket, családot megillető kedvezményekhez való hozzájutás elősegítése. Összefogja az intézmény gyermekvédelmi tevékenységét, segíti az óvodapedagógusok gyermekvédelmi munkáját.
- A gyermekvédelmi feladatok ellátásához elkészíti az éves gyermekvédelmi tervet, amihez javaslatot kér a nevelőtestülettől. A csoportokat felkeresve tájékoztatja az óvodapedagógusokat és szülőket arról, hogy milyen problémával, hol és milyen időpontban fordulhatnak hozzá, továbbá, hogy az óvodán kívül milyen gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményt kereshet fel.
- Közreműködik a gyermekvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények feltárásában, megszüntetésében, az ilyen körülmények kialakításának megelőzésében.
- Az óvodapedagógusok, szülők jelzése, a velük folytatott beszélgetése alapján veszélyeztetettnek számító gyermeknél – a veszélyeztető okok feltárása érdekében – családlátogatáson megismeri a gyermek családi környezetét.
- A gyermeket veszélyeztető tényezőket megvizsgálja, ha azokat az intézmény rendelkezésére álló pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethetőnek értékeli, kezdeményezi, hogy az óvodaigazgató értesítése a gyermekjóléti szolgálatot.
- Gyermekbántalmazás vélelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel, meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén értesíti a Család és Gyermekjóléti Szolgálatot.
- A gyermekjóléti szolgálat felkérésére részt vesz esetszembeszélelen.
- A gyermek anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezi, hogy az óvoda igazgatója indítson eljárást a gyermek, lakó-, illetve ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál rendszeres vagy rendkívüli

gyermekvédelmi támogatás megállapítás, szükség esetén a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtása érdekében.

- Az óvoda faliújságján közzéteszi a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények (pl. Család és Gyermekjóléti szolgálat, Pedagógiai Szakszolgálat, Gyermekek átmeneti otthona stb.) címét illetve telefonszámát.
- A szülőket és a gyermekeket az őket érintő, gyermekvédelemmel kapcsolatos kérdésekről rendszeresen tájékoztatja, a szülőt figyelmezteti, ha gyermeke jogainak megóvása vagy fejlődésének, elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
- A szülő javaslataira, kérdéseire érdemi választ ad.
- Tevékenysége során a gyermekek és szülők emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartja.
- Vezeti az intézményben a veszélyeztetett, halmozottan hátrányos helyzetű, hátrányos helyzetű gyermekek nyilvántartását, azt folyamatosan áttekinti és elvégzi a szükséges módosításokat. Nyilvántartást vezet az intézménybe járó SNI-s, BTMN-s, HH, HHH-s gyerekekről. A szakértői véleményeket folyamatosan figyelemmel kíséri, szükség esetén az óvoda gyógypedagógusával, gyermekpszichológusával egyeztetve kéri a felülvizsgálatot.
- Szabálysértési eljárás esetén képviseli az óvodát, különös tekintettel a veszélyeztetett helyzetű gyerekekre.
- Folyamatosan figyelemmel kíséri a hátrányos és veszélyeztetett gyermekek fejlődését, arról az intézményigazgatónak beszámol.
- Figyelemmel kíséri 3 éves kortól a gyermekek rendszeres óvodába járását, problémás esetekben eljár a megfelelő szakhatóságoknál.
- Kapcsolatot tart az egészségügyi szolgálat intézményeivel. (védőnői szolgálat, házi orvos, Polgármesteri Hivatal, Szociális Osztály)
- Szükség szerint írásos beszámolót készít a gyermekvédelmi munkáról, egy alkalommal pedig beszámoltat a csoportban végzett gyermekvédelmi feladatok végrehajtásáról.
- Év elején felméri a hátrányos helyzetű gyermekek számát, valamint összegyűjti a szükséges igazolásokat a kedvezményes étkeztetés biztosítása érdekében. Figyelemmel kíséri ezen gyermekek étkezési nyilvántartását, a változások pontos bejegyzését.
- A munkájához szükséges ismereteit, tudását szervezett továbbképzésen való részvétel útján gyarapítja.
- Beszámolási kötelezettséggel az intézményigazgatónak, a helyetteseknek és a tagintézményigazgatójának tartozik.

Az óvodapedagógus feladata:

- A gyermeki jogok ismeretének birtokában a gyermekek védelme, pedagógiai eszközökkel való segítése.
- Az óvodai és családi nevelés lehetőségek szerinti összehangolásával, az intervenciók gyakorlat alkalmazásával, a nevelőpartneri viszony megteremtése, erősítése a szülőkkel – közös tevékenységek, programok során.
- Preventív gyermekvédelem lehetőségének kihasználása, az óvoda védő-óvó funkciójának erősítése stabil szokásrendszerrel, a gyermekek egészséges, harmonikus fejlődésének biztosításával.
- A gyermekek testi épségének megóvása érdekében a tilos és elvárható magatartási formák, veszélyforrások megismertetése.
- A szociálisan hátrányos és halmozottan hátrányos családi háttérrel rendelkező, beilleszkedési és tanulási nehézséggel küzdő gyermekek problémáinak feltárása, lehetőség szerinti megoldása, kompenzálása.
- A különféle érzékenységekben, betegségben szenvedő gyermekekre tudatos odafigyelés a speciális fejlesztési lehetőségek kihasználásával és diétás étkeztetésük megoldásával.
- Jelzőrendszeri feladataink folyamatos ellátása érdekében kölcsönös segítségnyújtáson alapuló kapcsolatfenntartás a Család és Gyermejkölcsönös Szolgálat illetve gyermekvédelmi feladatokat ellátó szakemberekkel.
- A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartásbeli nehézséggel küzdő gyermekek, valamint a kiemelten tehetséges gyermekek számára játékba integrált speciális fejlesztő foglalkozások szervezése szakemberek segítségével.
- A gyermekekben erősítse az eltérő kultúra, gondolkodásmód elfogadó képességét, a különbözőségek elfogadását.
- Családlátogatások megszervezése, visszatérő látogatás problémás esetekben, hosszabb idejű hiányzás esetén.
- Környezettanulmány, pedagógiai vélemény készítése védő - óvó intézkedéshez.
- A családpedagógiai ismeretek bővítése. Erősítse a családok nevelő és egyéb funkcióit, a felelősségvállalást.

A feladatok tartalmi megvalósítása:

- Társadalmunkban megváltozott a családok strukturálódása, a különböző válságjelek, az értékek fellazulása miatt a gyermekvédelemre az eddiginél is nagyobb figyelmet kell fordítanunk. Szem előtt tartjuk a „**gyermek mindenképp felett álló érdekeit**”.

- Óvodába lépéskor nagyfokú odafigyeléssel, szeretettel, a befogadó pedagógia eszközeivel törekszünk a gyerekek biztonságérzetének megteremtésére, erősítésére, különös tekintettel a veszélyeztetett, valamint a szociokulturálisan hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetűekre.
- Az integrált nevelésben rejlő lehetőségeket a gyermekvédelem területén folyamatosan kihasználjuk, - egyes területeken ezzel a megoldással érünk el eredményt. A krízishelyzetben levő szülők bizalmát empatikus magatartással, a személyiségi jogaik tiszteletben tartásával igyekszünk megnyerni. Problémás esetek megoldása esetén a szociális jelzőrendszer megfelelő szakembereit keressük fel.
- A nevelőmunka összehangolása, a nevelőpartneri viszony megteremtése céljából kihasználjuk a családlátogatások, szülői értekezletek, személyes beszélgetések adta lehetőségeket. Tudatos személyiségközpontú neveléssel próbáljuk kiszűrni a problémákkal küzdő gyermekeket, családokat. Szükség esetén segítséget és információkat kérünk külső partnereinktől.
- A gyermekvédelmi munka központi gondolata a megelőzés.
- Törekszünk arra, hogy megelőzzük a veszélyeztetett státus kialakulását. Súlyos esetekben azonban, elkerülhetetlen a veszélyeztetett helyzetben élő gyermek, nyilvántartásba vétele.

A nyilvántartásba vétel szempontjai:

- A gyermek fejlődését veszélyeztető tényezők
- A gyermek testi fejlődését, egészségét veszélyeztető okok.
- Pszichés károsodás.
- Tágabb környezet ártalmai.
- Súlyos anyagi nehézségekhez kapcsolódó elhanyagoló nevelés.
- Elhanyagoló neveléshez kapcsolódó testi - lelki bántalmazás.
- Súlyos érzékszervi károsodás illetve betegség.
- Veszélyeztetett helyzetben élő gyermekeknek tekintjük, akit családjában, környezetében ismétlődő fizikai; vagy lelki bántalmazás, zaklatás, erőszak, elhanyagolás ér és ezt nem ellensúlyozza semmi.

A megszüntetés feladatai:

- a felzárkóztatás megszervezése
- egyéni tehetséggondozás
- a hátrányok csökkentése érdekében egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése
- szülők segítése a szülői szerep eredményesebb betöltése érdekében
- a gyermekek szociális helyzetének lehetőség szerinti javítása

- segítő szakemberek igénybevétele a problémák típusának megfelelően
- együttműködés a társszervekkel, jelzőrendszer működtetése

Intézményen belüli tevékenységek, feladatok

- óvodai szociális szolgáltatások felkínálása (felügyelet, étkeztetés, segélyjavaslat, ingyenes ruhasegély, stb.)
- logopédiai, gyógypedagógiai ellátás biztosítása
- egyénre szabott fejlesztési tervek készítése, fejlesztés, a fejlesztés nyomon követése
- közös kirándulás szervezése
- a szülőkkel való kapcsolattartás egyéni formáinak kidolgozása (óvodánként az éves munkatervben rögzítve)

A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében az óvoda köteles együttműködni:

- Az óvoda védőnőjével,
- A Család és Gyermekjóléti Szolgálattal,
- A Szociális Osztállyal,
- A gyámügyi hivatallal.

Várható eredmény:

- Érvényesülnek a gyermeki jogok.
- Megvalósul a szociálisan hátrányos helyzetű, illetve veszélyeztetett gyermekek felzárkóztatása, tehetségfejlesztése.
- Folyamatos, egymást segítő kapcsolat alakul ki a rászoruló családok és óvoda között.
- Csökken az esélyegyenlőtlenség.
- Mérésünk, jelzőrendszerünk összehangolásával, működtetésével elérjük, hogy a hátrányos helyzet, a veszélyeztetettség mértéke csökken vagy megszűnik.
- Minden rászoruló időben megkapja a segítséget.
- Anyagi okok miatt egyetlen gyermek sem marad ki az óvodából.
- A gyermekvédelem valamennyi törvény által biztosított eszközének felhasználásával az óvodapedagógusok az intézmény gyermekvédelmi felelősével, a jelzőrendszer működtetésével elérik, hogy minden óvodás gyermek személyiségének, képességeinek megfelelően optimálisan fejlődik.

12.4. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések, szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Cél:

- Legyen jellemző a nevelés minden területére a gyermekek egyenlő bánásmódban részesítése.
- Legyen biztosított a gyermekek egyéni képességeihez és fejlődési tempójához igazított pedagógiai támogatás.
- Működjön az inkluzív pedagógiai szemlélet, érvényesüljön az esélyegyenlőség biztosítása, a hátrányból adódó különbségek tolerálása, csökkentése.
- Valósuljon meg a kölcsönös felelősségen alapuló együttműködés a családokkal, óvodán kívüli szervezetekkel.

Feladataink:

- Az egyenlő bánásmód megvalósítása az esélyegyenlőség biztosítása érdekében:
 - A gyermeki jogok érvényesítése, mindenkifelett álló érdekeik képviselője.
 - Az intézmény szolgáltatásaihoz egyenlő hozzáférés biztosítása.
- A HH/HHH gyermekek egyenlő elosztásával biztosítani intézményi- és csoport szinten a szegregációmentességet.
- A gyermekek egyéni képességeihez és fejlődési tempójához igazított pedagógiai támogatás érdekében:
 - A gyermekek érdeklődését figyelembe vevő differenciált, személyes bánásmód alkalmazása.
 - Minden gyermek egyéni képességei és szükségletei szerinti fejlesztésének megvalósítása.
 - Változatos módszerek és foglalkoztatási formák alkalmazása, felzárkóztatás, kiemelkedő képességek gondozásának biztosítása.
- Az inkluzív pedagógiai szemlélet megvalósítása, a hátrányok csökkentése érdekében:
 - A különbözőségek elfogadása, sokszínűségének tolerálása.
 - A gyermekek egyéni szükségleteinek kielégítése érdekében a pedagógiai kultúra megújítása.
 - A hátrányok csökkentését segítő korszerű eljárások alkalmazása, innovációs készség erősítése.
- A családokkal és óvodán kívüli szervezetekkel való együttműködés megvalósítása érdekében:
 - A szülők tájékoztatása, támogatása a gyermeki jogok védelmében.
 - A gyermekek fejlődését biztosító, esélyegyenlőséget segítő támogatási formák megkeresése, a családokhoz juttatása.

- Az óvodán kívüli szervezetek segítő tevékenységének összehangolása a gyermekek szükségleteivel.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Célunk:

- Valósuljon meg a halmozottan hátrányos helyzetű és hátrányos helyzetű gyermekek megfelelő minőségű és időtartamú óvodai nevelése.
- Működjön a gyermekek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélet, érvényesüljön a hátrányos helyzetből származó lemaradások ellensúlyozása.
- Hangsúlyozottan legyen biztosított a gyermekek egyéni képességeit figyelembe vevő differenciált fejlesztés, játékos tevékenységek által.
- Jellemezze az óvoda és a szülők együttműködését kölcsönös tisztelet, partneri kapcsolat kialakítása a hátrányok csökkentése.
- Valósuljon meg óvodán kívüli szervezetekkel történő együttműködés, a gyermekek óvodába járásának, fejlesztésének támogatása.

Pedagógiai munka kiemelt területei

- Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés készítése (részletes anamnézis) **az Ovikréta felületén.**
- Egészséges életmódra nevelés
 - egészségtudat kialakítása,
 - táplálkozási szokások alakítása,
 - mozgásra nevelés
- Érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelés
 - az intézményes nevelésbe való illeszkedés elősegítése,
 - bizalom-, elfogadás-, együttműködés érvényesítése
- Kommunikációs nevelés
 - szókincs-,
 - nyelvi kifejezőképesség-,
 - beszédértés-,
 - beszédészlelés fejlesztése
- Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése
 - korszerű óvodapedagógiai módszerek alkalmazása
 - kompetencia alapú óvodai nevelés (mozgás, zene, dráma, stb. felhasználása),

- környezettudatos magatartás alakítása pozitív minta alapján,
 - differenciálás, kooperatív tanulási technikák
 - egyéni fejlesztés,
 - szülőkkel való megújuló partneri kapcsolatok.
- Iskolaköteles korú gyermekek kiemelt fejlesztése a későbbi eredményes iskolai előrehaladás érdekében
 - a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevétele,
 - a játék elsődlegességének biztosítása.
 - mindennapi mozgás lehetőségét biztosítása, (megvalósulhat mozgásos játékokkal, körjátékokkal, játékos néptáncsal, sétával)
 - egyéni fejlesztési terv készítése félévente, mely tartalmazza a fejlesztési célokat, elérendő kompetenciákat, az alkalmazott módszereket és értékelési szempontokat.

Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos feladataink:

- Egészségügyi szűrővizsgálatok (a gyermek testi fejlődésének nyomon követése, fogászat, szemészet) kezdeményezése.
- Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás.
- A szülők számára az együttműködő partnerekkel kialakított közös programok szervezése.
- Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése, szervezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása, kölcsönzése, kirándulások szervezése, rendezvények látogatásának biztosítása).
- Szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés (a rászorulóknak a hozzáférése a természetbeni és pénzügyi juttatásokhoz).

Együttműködés a szülőkkel

- Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel
- A szülők támogatása abban a szerepükben, hogy ők gyermekeik első számú nevelői
- A gyermekek egyénre szabott beilleszkedésének biztosítása
- Az óvodai és családi nevelés összhangjának, együttműködésének megteremtése, mélyítése, az ehhez szükséges kölcsönös bizalom elvének betartása
- Rendszeres tájékoztatás a gyermek fejlődéséről
 - a gyermek fejlődésének nyomonkövetése, megbeszélése,
 - gyermekmunkák bemutatása, elemzése,
 - szülők részvételi lehetőségének biztosítása a napi tevékenységek során

- Egyéni beszélgetések,
 - a gyermekneveléshez nyújtandó segítségadás koordinálása
 - gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése,
 - folyamatos kétoldalú kommunikáció igazodva a család nyelvhasználati jellegzetességeihez
 - feladatok egységes értelmezése
 - a szülők részéről megérteni és elfogadni a gyerekek fejlődésének megfelelő nevelési és szakmai programokat
 - a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése,
 - szülői közösségek kialakítása
 - Szülői Szervezet tagság,
 - rendezvények szervezése pl. őszi programok, adventi előkészületek, farsang, évzáró, anyák napja, stb. támogató kapcsolatok létrehozása a többi szülővel

Együttműködés az óvodán kívüli szervezetekkel

Szervezet	Együttműködési lehetőségek
Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat	Szülők támogatása, erőforrásaik feltárása
Védőnői hálózat	A gyermekek óvodai beíratásának támogatása, korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás
Szakmai szolgáltatók – Ss. Sz. B. Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat	Konzultációk a gyermek fejlődéséről, fejlesztési terv közös kidolgozása, szolgáltatások megtervezése, biztosítása

Elvárt eredmény

- Megtörténik az intézmény körzetéhez tartozó HH/HHH gyermekek teljes körű beóvodázása
- Csökken az igazolatlan hiányzások száma
- Csökken a HHH gyermekek körében az SNI minősítés
- A HH/HHH gyermekek egyéni eredményei – a mérések alapján – 20%-nál nagyobb mértékben nem maradnak el a csoport átlagtól.
- A HHH gyermekek megfelelő időben, normál tantervű iskolában kezdenek meg tanulmányaikat

12.5. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése

A sajátos nevelési igényű és BTMN-es gyermekek integrált nevelése:

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja, a Nktv. és a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve határozza meg az óvoda feladatát e területen.

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését segítjük a többi gyermekkel együtt történő integrált nevelés során.

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek és az átlagos tendenciának megfelelő ütemben fejlődő gyermekek kölcsönös tapasztalatai egymásról, közös tevékenységeik, együttes élményeik azt valószínűsítik, hogy később is elfogadók, igény szerint segítőkészek lesznek egymás iránt. Ezt elfogadva dolgozta ki intézményünk a Sajátos nevelési igényű gyermekek helyi program fejezetét.

A nevelési programot egyéni fejlesztési terv is kiegészíti.

12.5.1. Sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése

Sajátos nevelési igényű gyermek: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem vagy magatartási szabályozási zavarral) küzd. (2011. évi CXC tv. A nemzeti köznevelésről 4§ 25 bek.)

Cél:

- **A sajátos nevelési igényű gyermekek alkalmazkodó képességének, akarat erejének, önállóságának, együttműködésének érzelmi életének fejlesztése, integrált óvodai csoportok keretén belül.**
- **A gyermekben rejlő tanulási potenciálok kihasználásával a problémamegoldó képességre nevelés.**
- **A sérült, de ép intellektussal rendelkező illetve a lassabban fejlődő funkciók lehető legkorábbi és leghatékonyabb fejlesztése.**
- **A sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, fejlődésének elősegítése, hogy javuljon életminőségük, és a későbbiek folyamán könnyebben tudjanak beilleszkedni a társadalomba.**

Feladat:

- Olyan komplex (orvosi, pszichológiai, gyógypedagógiai) szakvélemények áttekintése, melyek segítségével megismerhetjük a sérülés mértékét, struktúráját, amelyek alapján tervezzük a specifikus fejlesztést.
- A hatékonyság, eredményesség, szakszerűség és célszerűség érdekében együttműködés a szaksegítőkkal – gyógypedagógus, pszichológus, logopédus, fejlesztőpedagógus.
- A sajátos nevelési igényből eredő speciális fejlesztő tevékenységek megszervezése (mozgásterápia, vizuális-, akusztikus-, taktilis észlelés, értelmi képességek fejlesztése, beszéd- és nyelvi képesség fejlesztése, megismerő folyamatok kialakítása, önállóság, szokások elsajátításának gyakoroltatása.
- Inkluzív szemlélettel a különbözőséget elfogadó viselkedés és magatartás alakítása a gyermekközösségekben, ezen belül különösen a tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátiás készségek alakítása.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülés-specifikus fejlesztése, illetve a képességeket- és készségeket befolyásoló pszichikus funkciók fejlesztése, szakemberek segítségével.
- Speciális módszerek, terápiás eljárások, technikák szakszerű megválasztása és azok alkalmazásával a kognitív képességek fejlesztése.
- Differenciált, a szükségletekhez igazodó segítségnyújtással képességfejlesztés, a hiányosan működő képességek kialakítása, fejlesztése, esetleg korrekciója valamennyi területen.
- Egyénre szabott fejlesztőprogramok készítése a sérült gyermekek részére, a szakvélemény alapján.
- Interperszonális kapcsolatok alakítása.
- Olyan modell nyújtása, amely pozitív irányba befolyásolja a sérült gyermekek fejlődését.
- Mindezekkel a harmonikus személyiségfejlődés elősegítése.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek optimális nevelésének érdekében a pedagógusok ismereteinek bővítése, elsősorban gyógypedagógia terén.
- Tárgyi feltételek biztosítása, különösen a nagymozgások fejlesztését, lateralitást, téri tájékozódását, beszédészlelés és megértés fejlesztését és a gondolkodási stratégiák támogatását szolgáló eszközök.

Alapelveink:

- Óvodánk nevelőtestületének, teljes alkalmazotti körének és partnereinek részvételével teremtjük meg a szeretetteljes óvodai légkört, melyben a gyermeket megbecsülés és szeretet övezi.
- Nyugodt, családias, biztonságot nyújtó légkört teremtünk a neveléshez, fejlesztéshez.
- A különbözőség elfogadásában és elfogadtatásában az óvoda dolgozói példát mutatnak a

szülőknek és a gyermekeknek egyaránt.

- A gyermek személyiségi jogainak tiszteletben tartása mellett végezzük nevelő, személyiségfejlesztő tevékenységünket az életkori sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.
- Nevelőmunkánk folyamatában prioritást élvez az óvodapedagógusok és alkalmazottak toleráns és elfogadó magatartása, az egyedi, másfajta értékek pozitív irányú megközelítésének érvényesülése.
- A megértő, együtt-érző, elfogadó és segítőkész gyermekszeretet a nevelés-fejlesztés minden területén jellemző az óvoda dolgozóinak emberi attitűdjére.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében is általános nevelési célkitűzéseink megvalósítására törekszünk.

Kiemelt célunk elősegíteni e gyermekek alkalmazkodó készségének, akaraterejének, önállóságának, érzelmi életének fejlődését.

- Biztosítjuk a sajátos nevelési igény szerinti környezetet, tárgyi és személyi feltételeket.
- A rehabilitációs tevékenységünket team-munkában kialakított és szervezett folyamatban valósítjuk meg. A team munkában a gyógypedagógus, gyermekpszichológus, konduktor a gyermeket nevelő óvodapedagógusok és dajkák vesznek részt.
- Rehabilitációs célú fejlesztőterápiás foglalkozások jellemzően az óvodai pedagógiai programba, így a napi óvodai életbe beágyazottan valósulnak meg, a gyermekek szakvéleményben foglalt valós igényeihez igazodóan, az óvodapedagógusok által elkészített éves „*Egyéni fejlesztési terv*” szerint. / a gyermek személyi anyagában /
- Az egyéni igényekhez igazodó foglalkoztatás megvalósulás érdekében rugalmas szervezeti kereteket alakítunk ki.
- Az elfogadás szemléletét úgy alakítjuk, hogy tartózkodunk mindazon viselkedésminták adásától, amely a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek különbözőségét hangsúlyozza.
- Munkánkkal közvetve segítjük a társadalom befogadó szemléletének kialakítását.
- Fokozott figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű gyermekek és családjaik esetében az adatvédelemmel és a személyiségjogokkal kapcsolatos szabályok betartására.

Az integrált nevelés feltételei:

- Az integrált nevelés szerepeljen az intézmény, alapító okiratában.
- A gyermek rendelkezzen szakvéleménnyel (Értelmi elmaradás, részképesség zavar, esetében – a Vármegyei Szakértői Bizottság – Beszédfogyatékoság esetében – Hallásvizsgáló Országos Szakértői Rehabilitációs Bizottság és Gyógypedagógiai Szolgáltató Központ – Budapest) - Mozgásfogyatékoság esetében (Mozgásvizsgáló Országos Rehabilitációs és

Szakértő Bizottság – Budapest)

- Az ép és sérült gyermekek szüleinek bevonása történjen meg.
- Az integrált óvodai csoportok létszáma 25 fő, amelyen belül 2 fő, a Sz. Sz. B. Vármegyei Szakértői Bizottság véleményével rendelkező gyermek kerülhet. / SNI/
- Csoporton belül az SNI gyermekek más-más fogyatékosági csoportba kell, hogy tartozzanak.

12.5.1.1. A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülésspecifikus fejlesztésének elvei, feladatai

óvodai nevelés során

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermeknél a mozgás-szervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció.

A különleges gondozási igényt meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, formája, mértéke és területe. A jelentősen eltérő kóreredet – végtagredukciós fejlődési rendellenességek és szerzett végtaghiányok; petyhüdt bénulást okozó kórformák; a korai agykárosodás utáni mozgás rendellenességek; egyéb, maradandó mozgásállapot-változást, mozgáskorlátozottságot okozó kórformák; a halmozott sérüléssel járó különböző kórformák – és károsodás miatt a mozgáskorlátozottság egyénileg is sok eltérést mutat.

Kiemelt feladat:

- a mozgásos akadályozottságból eredő hátrányok csökkentése, megszüntetése,
- a speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása,
- a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése,
- az életkornak megfelelő tapasztalatszerzés biztosítása,
- a megtanult mozgás alkalmazására nevelés,
- biztosítani a gyermek állapotához igazodó megfelelő mozgás- és étletteret (az ehhez szükséges akadálymentes környezetet, sajátos technikai eszközöket, például lejtő, kapaszkodó), mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét
- kognitív funkciókat, különböző észlelési területeket, a figyelmet, emlékezetet, téri tájékozódást stb. fejlesztése.

Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatása a napirend egészét átszövik.

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció és terápia feladatokat, valamint a mozgásnevelést az óvodai foglalkozások körébe építjük be.

A fejlesztés, nevelés során az óvodai nevelés valamennyi területét figyelembe vesszük.

Mozgásfejlesztés

- Az életkori sajátosságoknak megfelelő tartási és mozgási funkciók segítése, a hely- és helyzetváltoztatás és a manipuláció javítása a nagy- és finommozgások célirányos fejlesztésével, az írás megalapozását célzó egyéb fejlesztésekkel.
- Hangsúlyt kap a különböző önellátást, önkiszolgálást, helyváltoztatást segítő-támogató eszközök szükség szerinti használatának kialakítása.

Önellátás, önkiszolgálás fejlesztése

- A meglévő funkcióknak, a család igényeinek megfelelően és velük együttműködve az önellátási funkciók fejlesztése, az életkornak megfelelő mindennapos tevékenykedtetés,
- A sérülés függvényében az egészségüggyel való kapcsolattartásra, pl. inkontinencia kérdésének megoldásában.

Játéktevékenység

- Szükség esetén a játékhoz használt tér átalakítására, a játéktevékenység egészének, esetleg egyes részeinek adaptálására.
- Az egyes tevékenységek során a mozgáskorlátozott gyermek aktív szerepe, bekapcsolódása.

Nyelvi fejlesztés

- A gyermek bevonása minden nyelvi és kommunikációs képesség fejlesztését célzó tevékenységbe, szükség esetén sajátos fejlesztési célok kitűzése, esetleg a logopédussal való együttműködés.

Éneklés, zenei nevelés

- Artikulációs problémák, légzésproblémák kezelése, eszközhasználat segítése.
- Az ének – zene pozitív hatásának kihasználása (pl. a test ellazulásának segítése).
- Társas cselekvéssel a ritmus- és tempóérzékelés fejlesztése.
- Speciális testhelyzet felvétele, esetleg a gyermek állapota által meghatározott adaptált eszközök (hangszerek) használata.

Rajzolás, kézügyesség fejlesztése

- A kézfunkciót és a manipulatív tevékenységek segítségét célzó megfelelő testhelyzet megtalálása, a kóros izomfokozódások, együttmozgások leépítése
- A finommotorika és grafomotoros képességek célirányos fejlesztése.

A halmozottan sérült mozgáskorlátozott gyermekek esetében a mozgáskorlátozottságon kívül még más – érzékszervi, beszéd- vagy értelmi sérülés – is nehezíti a fejlesztés lehetőségét.

Fejlesztésünk döntően a mozgáskorlátozottak pedagógiája és a társuló fogyatékoság gyógypedagógiai módszereinek egyénre szabott kombinációival történik.

12.5.1.2. Látássérült gyermek

A látássérült gyermek látásteljesítménye (vízusa) az ép látáshoz (vízus: 1) viszonyítva két szemmel és korrigáltan (szemüveggel) is 0-0,33 (0-33%-os látásteljesítmény) közötti.

A látássérült gyermekek a nevelés szempontjából lehetnek: vakok, aliglátók és gyengénlátók.

A speciális, gyermekekre szabott pedagógiai program meghatározója a látásélesség mellett: a látássérülés kóroki tényezője, a látássérülés bekövetkeztének időpontja, és a látássérüléshez esetleg csatlakozó egyéb fogyatékoság, rendellenesség.

Kiemelt feladat:

- A gyermek segítése
 - a közös játékban,
 - a közösséghez való alkalmazkodásban,
 - a viselkedési formák megtanulásában és gyakorlásában,
 - a közösség előtti szereplésben,
 - az önkiszolgálás megtanítása,
 - a tárgyak és helyük megismertetése,
 - a rendszeretet,
 - a higiéné, különösen a szem és a kéz tisztántartása.

Figyelembe kell venni a látássérült gyermek fizikai terhelhetőségének korlátait, különös tekintettel az adott szembetegségre.

- Az óvodai nevelésben részesülő vak gyermekeknél (vízus: 0) is **kiemelt szerepet kap a játék**, ami tág lehetőséget ad az ép érzékszervek aktivizálásával a hallás, tapintás, szaglás, íz-érzékelés, mozgás-ritmus, tájékozódási képesség intenzív fejlesztésére.
- **Mozgásnevelésükben** kiemelten fontos a testkultúra kialakítása, a tartáshibák megelőzése, a helyes testtartás megtanítása, majd folyamatos fejlesztése.
- A vak gyermekek fejlesztésében hangsúlyos a **zenei nevelés**, mely egyszerre fejleszti a hallást és a mozgást.
- Az **önkiszolgálás terén** életkoruk és sérültségük mértéke szerinti önállóság kialakítása.
- A **környezetük valóságá-hú megismerése** széles körű érzékeltetéshez, a biztonságos téri tájékozódás támpontokhoz kötötten valósítható meg.

Az **eszközök kiválasztásánál** – színek helyett – elsődleges szempont a jól tapinthatóság biztosítása.

- A **környezet kialakításakor** tapintható jelzések alkalmazása, a bútorok lehetőség szerinti állandó rendje javasolt.
- A **számélmények** kialakulását az akusztikus minták, a mozgás és a verbális kifejezések is hatékonyabbá teszik, az óvodai foglalkozások során a hatrekeszes dobozok, gombás-, szöges táblák alkalmazása a Braille-írás-, - olvasásrendszer megtanulását készíti elő.
- Az **aliglátó gyermekek** (vízus: a fényérzéstől 10%-os látásteljesítményig) adottságaik szerint vagy a tapintó-halló vagy a látó-halló (tapintó) életmódra készíthetők fel.
- A látásukat praktikusán kismértékben használó aliglátó gyermekek (pl. fényérzékelők, színeket felismerők). A fejlesztés fő területei megegyeznek a gyengénlátó gyermekek nevelésének elveivel.
- A **gyengénlátó gyermekek** (vízus: 10%-os látásteljesítménytől 33%-ig) főleg látásuk útján tájékozódnak a világban, de az ép látásúakhoz képest sokkal közelebről, kisebb térben tudják azt használni. Nevelésük speciális optikai eszközök segítségével a vizuális megismerés útján történik, de jelentős szerep jut a nevelésben a többi, elsősorban a hallási és tapintási analízátor kompenzatív működésének is.
- Kiemelten fontos a testtartási hibák megelőzése, a helyes testtartás megtanítása, az ehhez szükséges környezet (pl. dönthető asztallap, egyéni megvilágítás) biztosítása.

A gyengénlátó gyermek fejlesztésének kiemelt területei

- A környezet vizuális megismertetése.
- Látásnevelés
 - a látás használatának megtanítása a távoli és a közeli környezetben.
- A nagymozgás fejlesztése
 - mozgáskoordináció, mozgásbiztonság.
- Térbeli tájékozódás a látás felhasználásával.
 - A finommozgás fejlesztése o a kézügyesség fejlesztése, az írás előkészítése.
- A látás-mozgáskoordináció fejlesztése
 - finommozgások és nagymozgások esetében egyaránt.

Az érzékelés egyéb területeinek fejlesztése

- A hallási figyelem és megkülönböztető képesség segíti a tájékozódást, tanulást.
- A tapintás által szerezhető információk kiegészítik a tárgyak tulajdonságairól szerzett ismereteket.

12.5.1.3. Hallássérült gyermek

Kiemelt feladatok

- **A súlyos fokban hallássérült – siket – gyermekek** (a beszédterületben mért hallásvesztés 90 dB vagy nagyobb) óvodás életkorban történő fejlesztési feladata:
 - a nyelvi kommunikáció rendszerében a hallás és a beszédértés fejlesztése,
 - a hangos beszéd aktív használatának építése,
 - a grafomotoros készségfejlesztés, - a diszfázia - prevenció.
- A kognitív funkciók és az érzelmi élet fejlesztése, alapvető önkiszolgálási szokások elsajátítása, az aktív nyelvhasználat építése.
- A beszédértés, szókincs, szájról olvasási készség fejlesztése.
- A beszédérthetőségnek kialakítására, főleg a magánhangzók esetében.
- **A nagyothalló** – gyermekeknél a beszédterületben mért hallásvesztés 30-45 dB közötti, közepes esetben 45-65 dB közötti, súlyos esetben 65-90 dB közötti hallásvesztést mutató gyermekek esetében.
 - A nyelvi kommunikáció megindítása, és/vagy fejlesztése,
 - a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése,
 - a beszédértés, a szókincsfejlesztés,
 - a szintaktikai elemek nyelvhasználatba építése,
 - a beszédérthetőség folyamatos javítása.
- **A hallássérült kisgyermek** eredményes fejlesztésének feltétele a gyermeket körülvevő környezet minden elemében
 - a nyelvi kommunikáció helyzetekhez kötött alkalmazása,
 - szükség esetén a beszédértést és a konkrét megnyilvánulást segítő egyéb eszközrendszerek használata,
 - a családi szociális háttér bekapcsolása a kommunikáció-fejlesztés rendszerébe.
- **A hallásukat műtéti úton helyreállított/létrehozott** (pl. cochlea implantált) hallássérült gyermeknél – egyik vagy mindkét oldalon végzett hallásjavító műtét után – fizikai értelemben közel ép hallás mérhető.
- Fejlesztésük stratégiája beszédértésük,
 - hangzó beszéd produkciójuk fejlődése hasonlóságot mutat a hallók beszédfejlődésével. Fejlesztésük kívánatos színtere az ép hallásúak környezetében van (többségi óvoda, szükség esetén logopédiai csoport).
 - Teljesítményüket döntően befolyásolja intellektusuk, esetleges – a pszichés fejlődés

zavara miatti – beszéd-, nyelvtanulási akadályozottságuk valamint a családi háttér, a fogadó intézmény integrációs szintje a speciális pedagógiai megsegítés.

- **A halmozottan fogyatékos hallássérült** óvodás korú gyermekek esetében a hallás különböző mértékű csökkenésén kívül még más (esetenként mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy a pszichés fejlődés zavara) fogyatékoság is súlyosbítja a fejlesztés lehetőségét.
 - A foglalkozás döntően a szurdopedagógia és a társuló fogyatékoság gyógypedagógiai módszereinek kombinációival, egyéni fejlesztési terv alapján történik.
 - Fejlesztésüket eredményesen egyéni vagy kiscsoportos formában lehet megvalósítani.
 - A beszédérthetőségének kialakítására, főleg a magánhangzók esetében.

- A halmozottan fogyatékos hallássérült óvodás korú gyermekek esetében a hallás különböző mértékű csökkenésén kívül még más (esetenként mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy a pszichés fejlődés zavara) fogyatékoság is súlyosbítja a fejlesztés lehetőségét.
- A foglalkozás döntően a szurdopedagógia és a társuló fogyatékoság gyógypedagógiai módszereinek kombinációival, egyéni fejlesztési terv alapján történik.
- Fejlesztésüket eredményesen egyéni vagy kiscsoportos formában lehet megvalósítani.

Enyhén értelmi fogyatékos gyermek

- Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek fejlesztése intézményünkben a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés során valósul meg.
- A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél.
- Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodunk a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről.
- Intézményünkben – a magas csoportlétszámok miatt – elsősorban az értelmileg enyhe fokban sérült gyermekeket tudjuk fogadni. (A diagnózist a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat és a Vármegyei Szakértői Bizottság – állítja fel).

Az Ő esetükben az ép gyermekekkel közösen történő együttnevelést tudjuk felvállalni az óvodában. A spontán tanulást, a társakkal történő együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítjük elő, számtalan élmény és minta biztosításával, amit a gyermekek a kortárs kapcsolatok során élhetnek meg.

A fejlesztés célja:

- A tankötelezettségi-kor elérésére a megfelelő iskolakészültség biztosítása, amellyel a

tanulmányokat normál általános iskolában, a tanulásban akadályozottak tanterve szerint kezdheti meg a gyermek.

Feladat:

- a gyermek szükségletei szerint folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről történő gondoskodás,
- a fejlesztés során a gyermek aktuális igényének megfelelő ismeretek, tevékenységformák, módszerek, szervezeti keretek biztosítása,
- a téri tájékozódás, a finommotorika, a figyelemkoncentráció, a kommunikáció, a szociális alkalmazkodás fejlesztése.

12.5.1.4. Beszédfogyatékos gyermek: nyelvfejlődési és beszédzavarok óvodáskorban

Beszédfogyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít.

A beszédfogyatékos gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája

- expresszív diszfázia,
- receptív diszfázia,
- kevert típusú diszfázia,
- a folyamatos beszéd zavarai,
- logofóbia,
- centrális eredetű szerzett beszédzavarok,
- orrhangzós beszéd.

A nyelvfejlődési és beszédzavarok megnyilvánulásai:

- az anyanyelvi fejlettség alacsony szintje,
- a beszédértés és észlelés nehézsége,
- kifejezőképesség nehézsége (szegényes szókincs, grammatikai fejletlenség), a beszédszerveződés nehézsége (mondatalkotási készség nehézsége, összefüggő beszéd kialakulatlansága),
- a beszédszervi működés gyengesége,
- a beszédhangok tiszta ejtésének hiánya,
- az írott nyelv elsajátításának nehézségeit előjelző kognitív képességzavar (fonológiai tudatosság, taktilis, vizuális észlelés, verbális emlékezet zavarai),
- a verbális tanulás lassú fejlődése.

A fejlesztés célja:

- A beszéd fogyatékos gyermekek sokoldalú, prevenciós fejlesztése.
- A kommunikációs szándék tudatos megvalósítására nevelés.

Feladat:

- tudatos és tervszerű fejlesztés, a beszéd állapotának felmérésétől a terápiás terv meghatározásán át a tudatos módszerválasztáson túl a komplexitás és a folyamatkövetés megvalósítása,
- módszerek célszerű alkalmazása az életkor, a pszichikai sajátosságok, a beállítódás, az értelmi képesség, a beszédhiba típusának és súlyosságának, a korrekció adott szakaszának figyelembevételével,
- a kinezteziás, a hallási, a látási, a beszédmozgási benyomások egymást erősítő fejlesztése, a gyermek motiválása beszédhibájának leküzdésére,
- anyanyelvi nevelés a mozgás, a kommunikáció, illetve a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése,
- speciális terápiák alkalmazása, szakemberek segítségével.
- ismeretszerzés biztosítása sokoldalú tapasztalatszerzéssel, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel.

Az óvodai nevelés, fejlesztés egész időtartama alatt kiemelt feladat

- az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása,
- az értelmi fejlesztés,
- a mozgás és észlelési funkciók,
- valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása,
- az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában.

A gyermek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatjuk, a gyermek fejlesztése a szülőkkal való együttműködés keretében, egyéni fejlesztési terv alapján valósulhat meg.

A beszédhibás gyermekek terápiás ellátását a Pedagógiai Szakszolgálat logopédusával közösen végezzük.

Azoknál a beszéd fogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszéd fogyatékosághoz a testi érzékszervi- és pszichés fejlődés zavara társul, az eredményes fejlesztés a logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációjával valósítjuk meg.

12.5.1.5. Autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek (pervazív zavar)

Olyan rendellenességek csoportja, melyeknek jellemzője a szocializációs és a kommunikációs képességek fejlődésének késése. Megmutatkozhat a nyelvhasználat és felfogás, a kapcsolatteremtés nehézségében, nehezen viszonyul tárgyakhoz és eseményekhez, nehezen tűrik az ismert környezet és a napi rutin változását.

Cél:

- **A szocializációs készségek fejlesztése.**
- **A kommunikációs készségek fejlesztése.**

Feladat:

- Tárgyi, személyi állandóság biztosítása.
- Megfelelő idő biztosítása a tevékenységek végzésre.
- Viselkedési szabályok, helyes viselkedési minták, énkép, önismeret, érzelmek kifejezése, önkontroll tanítása.
- A kommunikációs, szociális és kognitív rehabilitációs terápiája.
- A fejlesztésben a természetes élethelyzetek kihasználása.
- Intenzív, jól strukturált és a meglévő töredékkészségek használatát is elváró, egyénileg motiváló, speciálisan a gyermek szükségleteihez alkalmazkodó fejlesztés.

12.5.1.6. A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

- A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önjelentés képességeinek fejlődését nehezítő – részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi.
- Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárást okozta feszültségeket, a váratlan zajokat.
- Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak.
- Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicsőítést.

A fejlesztés célja:

- **Az egyénre jellemző pozitív tulajdonságokra építve a személyiség komplex fejlesztése.**
- **A kóros viselkedés kialakulásának megelőzése.**
- **Alapvető kognitív készségek, képességek alakítása.**

Feladat:

- A Sz. Sz. B. Vármegyei Szakértői Bizottsági véleményében foglaltakra alapozva, a sajátos nevelési igényt megalapozó sérülés, egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása, pedagógiailag megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával.
- A szülővel együttműködve a „különbözőség” korai felismerése, diagnosztizálása (amennyiben a probléma az óvodában realizálódik).
- A teljesítménykudarcokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulásának megelőzése.
- Megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készültséget.
- Egyénre szabott, egyéni ütemben történő fejlesztés kidolgozás, komplex kezelés biztosítása a gyermek fejlődése érdekében.
- A gyermekek alkalmazkodó képességének, önállóságának, együttműködésének fejlesztése.
- A szülő-pedagógus partneri viszony kiépítése érdekében a szülők felkészítése, segítése.
- A gyermekek egyenetlen fejlődéséből adódó teljesítménykülönbségek felismerése, differenciált tevékenységek esetenként felzárkóztatás és tehetséggondozás együttes alkalmazása.

Sérülés terület	Gyógytestnevelő	Gyógypedagógus	Logopédus	Pszihopedagógus	Nyelv és beszédfejlesztő	Drámapedagógus
Mozgás	X	X				X
Látás		X				
Hallás		X				
Értelmi		X				X
Beszéd		X	X		X	
Autizmus		X		X		
Pszichés		X		X		X

A speciális ellátás lehetőségei

Sérülés	Intézményen belül	Intézményen kívül
Mozgás	- Preventív gyógytorna és nagymozgás fejlesztés Finommotorika fejlesztés	- Gyógyúszás
Beszéd és kommunikáció	- Logopédiai terápiák	- Kiegészítő terápiák - (pl. lovaglás)

Eszterlanc Északi Óvoda Pedagógiai Programja 2025.

Értelmi akadályozottság	- Gyógypedagógiai fejlesztés	- Testi és érzékszervi terápiák
Pszichés	- Fejlesztőpedagógia - Sindelar program	Egyéb speciális igényeket ellátó terápiák
Orvosi, pszichológusi esetek	- óvodapszichológus	Szakorvosok, nevelési tanácsadó, szakértői bizottság

Személyi feltételek:

A nevelésben részt vevő személyek intézményünkben:

- óvodapedagógusok,
- gyógypedagógus,
- óvodapszichológus,
- konduktor,
- logopédus, (Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat)
- pedagógiai asszisztens,
- dajka
- szociális segítő

Fontos, hogy legyenek **speciális végzettségű óvodapedagógusok** is az intézményben, akik kiegészítik a speciális szakemberek munkáját. Ilyen végzettségű óvodapedagógusaink:

- mozgásfejlesztő óvodapedagógus,
- tanító,
- gyógypedagógiai asszisztens,
- drámapedagógiai óvodapedagógus,
- táncpedagógus,
- tanulási zavarok preventív pedagógusa,
- fejlesztőpedagógus.

Tárgyi feltételek:

A tárgyi feltételek biztosítása az eszköznorma előírásai szerint történik:

- fejlesztőszoba,
- fejlesztő játékok, részképesség területeknek és életkori sajátosságnak megfelelően,
- nagyméretű tükör,
- egyéni fejlesztéshez logopédiai tükör,
- vizuális tábla,
- mozgásfejlesztést segítő eszközök (különböző méretű labdák, hengerek, Ayres, Wesco

eszközök, trambulín),

- finommotorika fejlesztését segítő játékok, eszközök, anyagok.

12.6. Gyógypedagógus általános feladatai

- Az óvodai csoportok életének megfigyelése hospitálás keretében, különös tekintettel az óvodapedagógusok által problémásnak ítélt gyermekek ismeretében. Annak eldöntése, hogy a megfigyelt gyermek valóban gyógypedagógiai megsegítést igényel-e vagy az óvodapedagógusokat kell felkészíteni a probléma kezelésére.
- A kiszűrt gyermekek alapos, többirányú megfigyelése a csoportban tevékenység, játék, stb. közben.
- A szülő bevonása irányított kérdésekkel, anamnézis felvétele a probléma okainak tisztázására.
- Amennyiben még nem történt meg a diagnosztizálás, de a csoportban fellelhető súlyosabb problémás gyermek, azt ajánlott időben elküldeni a megfelelő szakorvosi vizsgálatra.
- A szülőket minden esetben előzetesen megfelelően tájékoztatni kell a vizsgálat céljáról és fontosságáról.
- A szakvélemény alapján kell a gyermek fejlesztését még hatékonyabban végezni.
- Minden szakvéleménnyel rendelkező gyermekről írásos anyagot kell készíteni, amely tartalmazza a megfigyeléseket, a fejlesztendő területeket, a tevékenységek anyagát és a gyermek fejlődését.
- Az óvodáskor végén a fejlesztési naplóban összegző véleményt kell készíteni, mely egyben lezárja a fejlesztést.
- A szakszolgálattal és a szakértői bizottságokkal szoros szakmai kapcsolat tartása.
- Szakmai fejlődése érdekében tegyen meg mindent.
- A kívánt cél elérésekor összegző véleményt kell készíteni, amely egyben lezárja a fejlesztést.

Az integrált nevelés során elvárt eredmény:

- Az integrált nevelés eredményeként a sérült gyermekek váljanak képessé a közösségbe való beilleszkedésre, iskolába lépésre
- Olyan szemléletformálás, mely a felnőttek és a gyermekek körében egyaránt biztosítja a „különbözőség” elfogadását, tolerálását.

12.7. Óvodapszichológusi feladatok ellátása

Intézményünkben óvodapszichológus működik.

Az óvodapszichológiai ellátás elsődleges célja:

- A gyermekek személyiségfejlesztése, lelki egészségvédelme és a nevelő munka hatékonyságának segítése.
- Tevékenységével segíti az óvodáskorú gyermekek sikeres beilleszkedését, az óvodapedagógusok munkáját és a hozzá forduló szülőket.

Ebből fakadóan munkája hármass kapcsolatrendszerben valósul meg:

- óvodáskorú gyermekek,
- óvodapedagógusok,
- szülők.

Az óvodapszichológus jogai és kötelességei az óvodában:

Az intézményben működő óvodapszichológusnak joga van ahhoz, hogy

- Önálló helyiséggel és a munkaigényeknek megfelelő bútorzattal, a minőségi munkavégzéshez szükséges eszközökkel rendelkezzen.
- Elláthassa a munkaköri leírásában rögzített feladatait, ezen belül:
 - Konzultációt kezdeményezzen az óvodapedagógussal, szülővel.
 - Pszichológiai tanácsadást nyújtson egyéni helyzetben.
 - A gyermek fejlődését segítő egyéni képességvizsgálatokat és a személyes erőforrásait feltáró személyiségvizsgálatokat végezzen, melyekkel a gyermek jobb megismerését segíti elő.

Az intézményben működő óvodapszichológusnak kötelessége

- Figyelembe venni munkavégzése során, hogy szolgáltatásai nyújtása alkalmával a gyermekek jogai és az őket gondozó szülők, pedagógusok jogai ne sérüljenek, tartsa szem előtt, hogy munkája alapvetően a bizalmon alapul.
- A Pszichológusok Szakmai Etikai Kódexe alapján szervezni munkáját, különösképpen az információk megosztásának és a titoktartásnak a kérdéseit.

Az óvodapszichológiai ellátás a hármass kapcsolatrendszer alapján irányulhat az óvodáskorú **gyermekre**, amely a tevékenység, a probléma jellegéből adódóan lehet egyéni, kiscsoportos, csoportos:

- Minden nevelési év elején a jogszabályban megfogalmazottak alapján az 5. életévüket betöltött gyermekek részképesség szűrése, az elvégzett vizsgálat alapján óvodapszichológiai vélemény készítése a megfelelő javaslatok megfogalmazásával.
- Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség feltárása, elemzése.

- Az elvégzett megfigyelés, vizsgálat, szülő és pedagóguskonzultáció függvényében további vizsgálatra való javaslatétel, a szükséges dokumentáció alkalmazásával, hospitálás:
- gyermekmegfigyelés óvodai környezetben.
- Egyéni problémakezelés, amennyiben az adott helyzet nem igényel terápiás beavatkozást.
- Kiscsoportos képességfejlesztés.
- Egyéni, ill. kiscsoportos pszichés segítségnyújtás az óvodai élettel összefüggő problémák esetén pl. szorongásos zavarok, beilleszkedési nehézségek, kapcsolati problémák.
- Az óvodapszichológiai ellátás másik fontos szereplője az **óvodapedagógus**, aki számára az óvodapszichológus közvetlen segítséget nyújt a nevelőmunkához:
- Az óvodapedagógus írásos jelzése alapján tervezi meg az óvodapszichológus az esettel kapcsolatos további teendőket.
- Konzultáció, esetmegbeszélés, szupervízió keretén belül segíti az óvodapedagógust a csoportot érintő aktualitásban.
- Értekezlet keretén belül pszichológiai ismereteket nyújt.
- Ismeretterjesztő tevékenységével segíti az óvodapedagógusok munkáját.

A **szülők** elengedhetetlen részei az óvodapszichológusi ellátásnak:

- A szülők hozzájárulása nélkül elengedhetetlen az óvodapszichológusi ellátás.
- A szülők önként is igénybe vehetik az óvodapszichológiai ellátást, amennyiben gyermekükkel kapcsolatosan nevelési nehézségekkel szembesülnek.
- A szülőkkel folyó óvodapszichológusi munka fontos eleme a szülőkonzultáció, a tanácsadás, a számukra nyújtott szülőértekezlet.
- Ismeretterjesztő tevékenységével segíti a szülőket az óvoda honlapján, faliújságján keresztül.

Mindezek mellett a jogszabályban meghatározott módon kapcsolatot tart az óvoda tagintézményeivel, kiemelten a területileg illetékes Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálattal, annak óvodapszichológusi koordinátorával.

12.8. Az óvodai konduktor feladatai

- Az intézményben kialakított pedagógiai programnak, valamint a szakértői véleményben meghatározott feladatoknak megfelelően, heti rendszerességgel, óraszámának megfelelően, komplex konduktív pedagógiai módszerrel fejleszti a kompetenciájába tartozó, sajátos nevelési igényű, mozgásukban akadályozott, illetve mozgásfejlesztést előíró szakértői véleménnyel rendelkező többségi gyerekeket. A szakértői véleményben felmerülő tanulási problémák háttérében meghúzódó (figyelemzavar, koncentrációs-, és magatartásproblémák), vagy azokra utaló mozgásproblémák alapján kijelölt mozgásfejlesztési területek, mint pl.: többek között mozgáskoordináció, nagy- és finommotorika, percepció, téri tájékozódás,

lateralitás, egyensúly fejlesztése, valamint további, ehhez kapcsolódó fejlesztendő területek feltárása, tanácsadás, idegrendszeri érés megtámogatása komplex konduktív pedagógiai szemléletű mozgásfejlesztés által.

- Tanítja a hely-, és helyzetváltoztatási módokat, kézhasználatot, önellátást.
- Tanítja az elért mozgásfunkciók gyakorlati alkalmazását az óvodában.
- Konduktív programot készít intézményi kérésre, felkészül az előtte álló napi munkára.
- A csoportokban, és személyközi vizsgálati helyzetben végzett megfigyelései alapján, a sajátos nevelési igényű, mozgásukban akadályozott, valamint mozgásfejlesztést előíró szakértői véleménnyel rendelkező gyermekek fejlődését intézményi kérésnek megfelelően dokumentálja.
- Felelősségteljesen gondoskodik a rábízott sajátos nevelési igényű, mozgásukban akadályozott, illetve mozgásfejlesztést előíró szakértői véleménnyel rendelkező többségi gyermekekről.

A gyermek nevelésével kapcsolatos feladatok

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek nevelése, tanítása. Ezzel összefüggésben az alábbi kötelességei vannak:

- A sajátos nevelési igényű, mozgásukban akadályozott, valamint mozgásfejlesztést előíró szakértői véleménnyel rendelkező gyermekek fejlődését segítse elő, kísérje figyelemmel.
- A szülő javaslataira, kérdéseire érdemi választ adjon.
- A sajátos nevelési igényű, mozgásukban akadályozott és mozgásfejlesztést előíró szakértői véleménnyel rendelkező gyermekek emberi méltóságát és jogait tartsa tiszteletben.
- Fejlesztő, nevelő tevékenysége során vegye figyelembe a sajátos nevelési igényű, mozgásukban akadályozott, illetve mozgásfejlesztést előíró szakértői véleménnyel rendelkező gyermekek egyéni képességét, tehetségét, igényeit, fejlődésük ütemét, szociokulturális helyzetét és fejlettségét, segítse képességeinek, tehetségének kibontakozását, illetve a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő gyermekek társaikhoz történő felzárkóztatását.
- A sajátos nevelési igényű, mozgásukban akadályozott gyermekek, illetve mozgásfejlesztést előíró szakértői véleménnyel rendelkező gyermekek számára az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket adja át, (amennyiben ezeket a gyerekek képesek megérteni), elsajátításukról győződjön meg. Ezzel egy időben a velük foglalkozó óvodapedagógusokat, dajkákat is tájékoztassa a fent említettekről. Amennyiben észleli, hogy

a sajátos nevelési igényű, mozgásában akadályozott gyermek balesetet szenved, vagy ennek veszélye fennáll, tegye meg a szükséges intézkedéseket.

- Működjön közre a gyermekvédelmi feladatok ellátásában, a sajátos nevelési igényű, mozgásukban akadályozott, illetve mozgásfejlesztést előíró szakértői véleménnyel rendelkező gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények feltárásában, megszüntetésében, az ilyen körülmények kialakulásának megelőzésében.
- A sajátos nevelési igényű, mozgásában akadályozott, illetve mozgásfejlesztést előíró szakértői véleménnyel rendelkező gyermekek életkorának, fejlettségének figyelembe vételével sajátítsa el a közösségi együttműködés és magatartás szabályait, törekedjen azok betartására.
- Tevékenysége során a sajátos nevelési igényű, mozgásukban akadályozott, illetve mozgásfejlesztést előíró szakértői véleménnyel rendelkező gyermekek szüleinek emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartja.
- A sajátos nevelési igényű, mozgásukban akadályozott, illetve mozgásfejlesztést előíró szakértői véleménnyel rendelkező gyermekek számára az etikus viselkedéshez szükséges ismereteket igyekezzen átadni.
- A munkafegyelem megtartása.
- A közösségi együttműködés formáinak betartása.
- A konduktornak hivatásából eredően kötelessége, hogy fejlessze szakmai és általános műveltségét, tökéletesítse pedagógiai munkáját. Ennek érdekében használja fel az önképzésben és a szervezett továbbképzésben biztosított lehetőségeket.
- Az óvodában olyan időpontban jelenjék meg, hogy munkaidejének kezdetekor munkavégzésre rendelkezésre álljon. Ha munkáját betegség vagy egyéb ok miatt nem kezdheti meg, távolmaradását jelezze vezetőjének, kollégájának, hogy helyettesítéséről időben gondoskodhassanak. Munkaidő alatt csak a házban lévő vezető engedélyével hagyhatja el az óvodát.
- A gyermekeket felnőtt felügyelet nélkül hagyni tilos! Dajkára, pedagógia asszisztensre bízni a gyerekeket csak rövid időre, indokolt esetben, a tagóvoda-vezető engedélyével lehet.
- Óvja az óvoda berendezési felszerelési tárgyait.
- Az óvoda működésével, a nevelőtestület tagjaival és munkájával, a sajátos nevelési igényű mozgásukban akadályozott gyerekek, illetve többségi gyermekek egészségügyi és családi körülményeivel kapcsolatos hivatali titkokat köteles megőrizni.

12.9. A kiemelten tehetséges gyermekek fejlesztése

Tehetséggondozás

Cél:

- **A tehetséges gyerekek felismerése, egyéni képességeinek kibontakoztatása.**
- **Az egyenlő esély biztosítása minden gyermek számára a tehetséggondozásban.**
- **A tehetségígéretes gyermekek személyiségének optimális alakítása, komplex fejlesztése az óvodai programok keretében**

Feladataink:

- Ingergazdag, motiváló környezet kialakítása, ahol a gyermekek egész nap tevékenykedhetnek, játszhatnak.
- Elfogadó, kiteljesedést segítő légkör megteremtése, ahol a gyermekek együttműködővé válhatnak.
- Az óvodába lépéstől kezdve a gyermekek teljes személyiségjellemzőinek, köztük a tehetségre utaló jeleknek a figyelemmel kísérése, spontán és célzott megfigyelések alkalmazásával.
- A szülői tapasztalatok, vélemények figyelembe vétele.
- A tehetség ígéretes gyermekek erős oldalának támogatása és az esetleges gyenge területeinek fejlesztése.
- A kevésbé motivált gyermekekben rejlő képességek felismerése és fejlesztése, hogy ők is sikerélményhez jussanak.
- Az egyénre szabott személyiségfejlesztés megvalósítása a differenciálással és innovatív tanulási módszerek alkalmazásával.
- A komplex fejlesztés megvalósítása a mindennapi játékban, a tevékenységekben megvalósuló tanulás folyamatába ágyazva a gyermek teljes személyiségének fejlesztésével.
- A gyermekek fejlesztése egyéni fejlesztési terv alapján történik.
- A gyermekek döntési szabadságának megteremtése a tapasztalat és élményszerzés gazdag lehetőségeinek biztosításával.
- A szülők tájékoztatása a gyermek fejlődéséről a vezetett dokumentumok alapján.
- A tehetséggondozás dokumentálása integrált megvalósítás esetén: A gyermeki fejlődést nyomon követő dokumentációban és a Csoportnaplóban (napirend, a nevelés tervezése, tevékenységek tervezése).
- A gyermeki fejlődést nyomon követő dokumentációban, a Csoportnaplóban. (napirend, a nevelés tervezése, tevékenységek tervezése)

A szülői igényeken alapuló tehetséggondozás gyermekek számára.

- játékos mozgás, zenés torna
- jóga

- foci
- úszásoktatás
- néphagyomány - néptánc
- zumba
- zenei képességfejlesztés
- kézműves foglalkozás
- idegen nyelv (német, angol)
- sakk
- hitélettel történő ismerkedés lehetőségének biztosítása minden óvodában.
- mediball
- részképesség fejlesztés

13. PEDAGÓGIAI MUNKA TERVEZÉSE, MÉRÉSE, ÉRTÉKELÉSE

Ovikréta

Nkt. 57. § (6)

Az óvodai nyomtatványok a tanulmányi rendszer alkalmazásával, a személyiségi, adatvédelmi és biztonságvédelmi követelmények megtartásával elektronikus úton készülnek el. A köznevelési intézmények rendeltetésszerű működésük során a köznevelésért felelős miniszter által jóváhagyott, az állam által díjmentesen biztosított tanulmányi rendszert (Ovikréta) kötelesek használni.

Az Ovikrétában kötelezően vezetett dokumentumok:

- Felvételi előjegyzési napló,
- Felvételi és mulasztási napló,
- Óvodai csoportnapló,
- Óvodai törzskönyv,
- A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció.

13.1. Felvételi és mulasztási napló

A felvételi és mulasztási napló az intézménybe felvett gyermekek nyilvántartására és mulasztásaik vezetésére szolgál.

A felvételi és mulasztási naplóban fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM azonosítóját, címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését.

A felvételi és mulasztási napló tartalmazza:

- A gyermek naplóbeli sorszámát, oktatási azonosító számát, nevét, születési helyét és idejét, állampolgárságát, nem magyar állampolgár esetén a tartózkodás jogcímét, a jogszerű tartózkodást megalapozó okirat számát, lakóhelyének, tartózkodási helyének címét, anyja születéskori nevét, apja vagy törvényes képviselője nevét,
- A felvétel időpontját.
- Az igazolt és igazolatlan hiányzások havi és éves összesítését.
- A szülők napközbeni telefonszámát, a megjegyzés rovatot.
- Amennyiben az óvoda beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vagy sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését is ellátja, a megjegyzés rovatban fel kell tüntetni a szakvéleményt kiállító szakértői bizottság nevét, címét, a szakvélemény kiállításának időpontját és számát, valamint az elvégzett felülvizsgálatok, továbbá a következő kötelező felülvizsgálat időpontját.

A gyermeket akkor lehet a felvételi és mulasztási naplóból törölni, ha az óvodai elhelyezése megszűnt.

13.2. Csoportnapló

A csoportnapló, az óvodai nevelés, a pedagógiai munka legfontosabb dokumentációja. Tükröznie kell az óvoda pedagógiai programját. A csoportnapló tartalmi kialakítása intézményi szinten a 20/2012.(VIII.31.) 30 91§ (2.), (3.) EMMI Kormányrendelet előírása szerinti, ezen felül természetesen a tagintézményi programrészhez kapcsolódóan egyéni sajátosságokat is tartalmazhat.

Az óvodai csoportnapló tartalmazza:

- Az óvodai csoportnaplóban fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM azonosítóját és címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését, a csoport óvodapedagógusait, a megnyitás és lezárás helyét és időpontját, a pedagógiai program nevét.
- A gyermekek nevét és óvodai jelét, a fiúk és lányok számának összesített adatait, ezen belül megadva a három év alatti, a három–négyéves, a négy–ötéves, az öt–hatéves a hat–hétéves gyermekek számát, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek,(SNI, BTM) valamint a HH, HHH gyermekek számát, továbbá azon gyermekek számát, akik bölcsődések voltak, (gyermekvédelmi feljegyzések).
- A nevelési évben tankötelessé váló gyermekek nevét.
- A napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket.
- Heti rendet napi bontásban.

- Nevelési feladatokat
- Szervezési feladatokat havi lebontásban.
- Feljegyzéseket a csoport életéről
- A heti tevékenységi terveket, (Külső világ tevékeny megismerése, ének, zene, énekes játék, gyermektánc, verselés, mesélés, rajzolás, festés, mintázás, kézi munka, mindennapos mozgás, reflexió).
- Egyéni fejlesztések.
- Családdal való kapcsolattartási formák tartalmát.
- Nyári tevékenységi tervet.
- Gyermekvédelemmel kapcsolatos bejegyzéseket.
- Szülői nyilatkozatokat.
- Szülői értekezletek időpontjai, feljegyzéseit.
- A hivatalos látogatásokat, az igazgató ellenőrző látogatásait, a látogatás célját, időpontját, a látogató nevét és beosztását.
- Az éves nevelő munka értékelését.

A csoportnapló vezetésével szemben támasztott elvárások:

- Legyen hatékony, és megvalósítható, építkezzen a már előzőleg megismert és megtapasztalt hagyományokra, de szerepeljen benne új, innovatív törekvés is.
- Pedagógiai szemléletünk legyen inkluzív, a gyermekek egyéni eltéréseire épülő, hátránycsökkentő és tehetséggondozó értékközvetítés.
- Valósítsuk meg a közösségre és az egyénre vonatkozó dinamikus oda- visszaható nevelésközpontú folyamatok tervezését is.
- Szerepeljen a gyermekismereten alapuló, a csoportban fellelhető aktuális fejlettségi szintekhez való alkalmazkodás, az egyenlő hozzáférés differenciált lehetősége.
- Biztosítsuk a gyermeki tevékenységek differenciált tervezését, a komplex szemléletmódot, a gyermekközpontú tapasztalatszerzést.
- A munkánk tervezése során jelenjenek meg a gyermek és szűkebb társadalmi környezetének lehetőségei, elvárásai, az óvodai élet emberi és tárgyi erőforrásai.
- Tervezetünk tartalmazza az előre átgondolt elvárásokat, módszereket, műveltségi tartalmakat, a rendszeres és tervszerű feladatokat és célokat.

Az óvodapedagógusok feladatai

Az előre átgondolt és tudatos tervezés érdekében:

- A kiindulási alap a tényezők előzetes megismerése és elemzése, a tervszerű célmeghatározás, célkitűzés, szükség esetén az újratervezés lehetőségével.

- Módszerek, eszközök, szervezeti és munkaformák, a konkrét tevékenységek átgondolása.
- Befogadási terv készítése valamennyi csoportban szeptember 01-től történik, **melyet 2 hónap után értékelünk.**
- Legalább két alkalommal történő nevelési terv készítése egy nevelési évben, amelyet értékelés kövessen. (A nevelési év augusztus 31-ig tart.)
- A tervezés különböző szintjeinek megjelenése.

A hagyományokra és az új innovatív elemekre épülő tervezés céljából:

- Rugalmas, az aktualitásokra épülő pedagógiai munka tervezése.
- A kiválasztott műveltségi anyag értékteremtő, értékátadó szerepének megőrzése.
- Az innováció, a komplexitás elemeinek és más fejlesztő eljárások lehetőségének beépítése.
- A szervezeti formák (kötetlen, kötött), munkaformák (egyéni, mikro-csoportos, frontális) és egyéb kooperatív technikák, módszerek, eszközök hatékony kiválasztása és alkalmazása.

Az inkluzív pedagógiai szemlélet érdekében:

- Hátránycsökkentő és tehetséggondozó tevékenységek tervezése minden gyermek számára, az egyenlő hozzáférés biztosításával.
- A gyermekek közötti fejlődésbeli különbségek elfogadására épülő szemléletmód megjelenése.

A gyermekismereten alapuló egyéni differenciálás céljából:

- Személyiségismeret és tudatosság a tervezőmunkánkban, vagyis a gyermekek aktuális fejlettségi szintjének ismerete és a tervezés felépítésének ehhez igazodó kialakítása.
- Folyamatos lehetőségek és választások sorozatának felkínálása, a tevékenységek sokszínű gazdagítása a gyermekek saját magukhoz viszonyított fejlődése és fejlesztése érdekében.
- Életkornak és fejlettségnek megfelelő, egyénhez és csoporthoz igazított műveltségterületek közvetítése.
- A különböző fejlettségi szintek megjelenése a dokumentációinkban.

13.3. A gyermekek fejlődésének nyomon követése

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció a gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett olyan dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát.

A következő dokumentumok vezetése minden gyermek esetében kötelező érvényűek: a gyermek megismerésének, fejlődésének nyomon követését szolgáló eszközök és módszerek, melyeket a

2024/25-ös nevelési évtől, a törvényi előírásoknak megfelelően, az OviKréta rendszerben rögzítünk.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció tartalmazza:

- a) a gyermek anamnéziséét,
- b) a gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlettségének mutatóit,
- c) a gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt,
- d) amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógus fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatát,
- e) a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait,
- f) a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket.

- **Anamnézis űrlap**

Az óvodai nevelés messzemenően támaszkodik a családi nevelésre, mellyel szoros együttműködésre törekszik.

A **szülőkkel való rendszeres kapcsolattartás** az anamnézis elkészítését követően is fontos feladat, melynek során folyamatosan tájékoztatja egymást az óvodapedagógus és a szülő a gyermekkel kapcsolatos fontos információkról, a gyermek fejlődéséről, fejlettségéről. (napi beszélgetések, információcsere, nyílt napok, fogadó órák, szülői értekezletek, családi rendezvények)

- **Értékelési szempontok**

Ennek segítségével kíséri figyelemmel a csoport mindkét óvodapedagógusa a gyermekek egyéni viselkedését a különböző napi tevékenységek során, és rendszeresen készítenek feljegyzéseket tapasztalataikról.

A szempontsor szerinti megfigyeléseket a mindennapi életben folyamatosan célszerű végezni.

- **A gyermek fejlődésének nyomon követése űrlap, melynek területei**

- A gyermek motoros fejlettsége (nagy- és finommozgás, vizuomotoros mozgás)
- A gyermek kommunikációs fejlettsége (beszédértés, beszédprodukción)
- A gyermek szociális fejlettsége (társas kapcsolatok, játék, éneklés)
- A gyermek önállóságának fejlettsége (önállóság, önszabályozás, szokások)
- A gyermek kognitív fejlettsége (megismerő funkciók)

A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a

kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.
(ONOAP)

Alapelv:

Az óvodai élet során a megismerés, a gyermek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése az óvodába lépés pillanatában kezdődik és folyamatos. Egyénileg és folyamatosan nyomon követjük óvodásaink fejlődését, hogy számukra a legoptimálisabb fejlesztő hatásokat biztosítsuk.

Minden gyermek „más”, saját kompetenciákkal rendelkezik, a gyermek fejlődését elsősorban saját magához kell mérni.

A megfigyelés, mérési eljárás az adott pillanatot értékeli, egy adott állapotot rögzíti.

A gyermek folyamatosan fejlődik, változik, az érés (lélektani folyamat) folyamatosan megy végbe.

Cél:

- Valósuljon meg a gyermek pillanatnyi fejlettségi szintjének, állapotának megismerése.
- Legyen biztosított a gyermeki szükségletek megismeréséből, az óvodapedagógus megfigyeléseiből, a vizsgálati eredmények elemzésével a fejlesztés irányvonala.
- Mutasson képet arról, hogy a gyermek önmagához képest mely területen fejlett, hol van esetleges lemaradása.
- Segítse a nevelőmunkában a fejlesztendő területek, a kimagasló képességek meghatározásával a tervezést, a legmegfelelőbb eljárások kiválasztását.
- Legyen hatékony az óvodai nevelés, melynek alappillére a gyermek személyiségének, állapotának alapos ismerete, hogy ezzel biztosítva legyen a saját képessége szerinti, saját tempójának megfelelő magasabb fejlettségi szint elérése.
-

A fejlődést nyomon követő dokumentáció vezetéséhez (méréshez) kapcsolódó feladataink:

- Az anamnézis adatlap kitöltése az Ovikréta szülői felületén, a szülők feladata, szükség esetén segítjük a kitöltést. Amennyiben a szülő nem igényli az Ovikréta oldalára való belépést, az anamnézis lapot papír alapon is kitöltheti, a pedagógus pedig feltölti a gyermek egyéni dokumentumaihoz.
- A megfigyelésekkel, mérésekkel a gyermeki személyiség képességterületeinek bemutatása (mozgás, testséma fejlettség, téri tájékozódás, értelmi képességek, finommotoros koordináció, nyelvi kifejezőképesség, szociális fejlettség, szociális érettség). A megfigyelés, mérés során keletkezett eredmények rögzítése minden gyermeknél évente kétszer, az Ovikréta felületén.
- Amennyiben szükség van rá, az egyéni fejlesztési tervben a fejlesztendő terület meghatározása, az erre irányuló célirányos feladatok, tevékenységek, játékok tervezése,

amelyek a hátránycsökkentés érdekében, vagy a kiemelkedő képességek miatt a gyermekek további fejlődését elősegítik.

- A kis- és középsős korú gyermekeknél, azokra a képességterületekre tervezünk fejlesztést, amelyek konkrét feladatokat igényelnek.
- A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki, a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.
- A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.
- SNI, BTMN-s, és kiemelten tehetséges gyermekek esetén, szakember segítségének bevonása az óvodapedagógus kompetencia – határainak ismeretében.
- A szülők rendszeres és korrekt tájékoztatása gyermekük fejlettségével kapcsolatosan (fogadóóra keretében).
- A gyermek fejlettségét bemutató dokumentáció folyamatosan elérhető a szülők számára az Ovikréta felületén.

13.4. A csoport fejlődésének értékelése

Cél:

- **A nevelés folyamatát nyomon követve a csoportok szokás- és szabályrendjének megfigyelése, mérése, elemzése, értékelése, a kapott eredmények alapján továbbfejlesztés.**
- **A csoport fejlődésének figyelemmel kíséréssel az óvodapedagógusok munkájának – „hozzáadott értékének” meghatározása.**

Intézményünkben a nevelési tevékenységhez kapcsolódó fejlesztések eredményeit sikerkritériumokhoz viszonyítva mérjük.

Méréseink:

- Minden óvodába érkező gyermek számára, az óvodakezdés előtt, anamnézis adatlap kitöltése az Ovikréta szülői felületén, a szülők feladata, szükség esetén segítjük a kitöltést. Amennyiben a szülő nem igényli az Ovikréta oldalára való belépést, az anamnézis lapot papír alapon is kitöltheti, a pedagógus pedig feltölti a gyermek egyéni dokumentumaihoz.
- A 3. és 5. életévét betöltött gyermekek beszéd és nyelvi fejlettségének szűrése, mérése logopédus közreműködésével.

- Az óvodába lépést követően minden nevelési év januárjában majd májusában végezzük az Ovikréta felületén található mérőlapok alapján, a gyermek fejlődésével kapcsolatos méréseinket.
- Részképesség-mérés (január, szükség esetén visszamérés: május)
- Gyermekek elégedettség mérése komplex képsor segítségével. (február)

Az óvodapedagógusok hozzáadott értékét jelzi a gyermekek folyamatos fejlődése, amely az óvodába lépéstől évenként az iskolába lépésig tart.

Az intézmény vezetése az előző nevelési év tapasztalatai, és ellenőrzései alapján jelöli ki a fejlesztendő területet. Ez képezi az értékelési folyamat kiinduló pontját.

A pedagógiai munka tervezése, elemzése, (heti terv reflexiói) a gyermekek egyéni megfigyelései, illetve az azokról készített dokumentumok az egyénre szabott nevelési – fejlesztési eljárások jelentik a mérés, értékelés alapjait.

Év végén az óvodapedagógusok összegző értékelést végeznek a gyermekcsoport egészére vonatkozóan és az eredményeket feltöltik az Ovikréta felület dokumentumtárába.

Az összegzett tapasztalatokra, valamint az éves mérési eredményekre épülnek a következő év, nevelési – fejlesztési tervei.

Az óvodapedagógusi munka hatékonyságát a csoport egészének neveltségi szintje mutatja. A csoporton belüli neveltségi szint személyes megfigyelésen alapul, amely a csoportban dolgozó két óvodapedagógus **mindennapi** feladata.

A gyermekek értékelése

Intézményi tervezés-, mérés-, értékelés

A pedagógiai munka tervezése, elemzése, a gyermekek egyéni megfigyelései, az egyénre szabott nevelési – fejlesztési eljárások rögzített dokumentumai jelentik a mérés, értékelés alapjait. Az egyéni fejlesztési terv - szükség esetén - az óvodák Ovikréta felületén a csoportdokumentumokban megtalálhatók. Az egyéni képességfejlesztésre a mindennapi gyakorlatban nagy hangsúlyt fektetnek az óvodapedagógusok. A gyermekek számára - a tanköteles korukat megelőző nevelési évben – egyéni fejlesztési terv készítése évente két alkalommal, amely meghatározza: a fejlesztési célokat, az elérendő kompetenciákat, az alkalmazott módszereket és értékelési szempontokat. Ezek feltöltése az Ovikréta felület dokumentumtár, gyermek csatolt irataihoz.

Minden óvodapedagógus tudja, hogy melyik gyermeket miben, mivel kell fejleszteni ahhoz, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön. Ehhez elengedhetetlen a fejlődési szakaszok nyomonkövetése, mérése, elemzése értékelése és a további fejlesztési menet meghatározása. Eredményeinkről szülői értekezleten, egyéni fogadóóra keretében a szülőket tájékoztatjuk,

Aláírásukkal igazolják, hogy részt vettek a tájékoztatáson, illetve nyilatkoznak egyetértésükről a rögzítettekkel kapcsolatban.

14. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

Az iskolába lépés elsődleges feltétele a gyermek érettsége, amely különböző életkorban alakulhat ki, ezáltal nagy egyéni eltéréseket mutatva. Mindezt figyelembe véve tárjuk fel, mikor válik stabilá a gyermek, - testileg, lelkileg, szociálisan, pszichikusan – a sikeres iskolai élet megkezdésére, illetve ehhez kapcsoljuk mindazon mutatók összességét, amelyek az óvodáskor végére a fejlődés várható jellemzőjeként jelennek meg pedagógiai munkánk eredményeként.

Programunkban kitűzött célok az optimumot tartalmazzák, melyet a gyermekek változó fejlődési üteme- és az egyéni eltérések miatt nem lehet egységesen megvalósítani.

Testi fejlődés alakulása

- az egészségesen fejlődő hatéves korú gyermek eljut az első alakváltozáshoz,
- teste arányosan fejlett, teherbíró képessége életkorának megfelelő,
- mozgása összerendezett, harmonikus, mozgáskoordinációja és finommotoros készsége fejletté válik,
- mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan tudja irányítani,
- ismeri az irányokat, jól tájékozódik a térben

Egészséges életmód szokásainak alakulása

- kialakul az igénye az egészséges életmódra, az egészségmegőrzés szokásai iránt,
- igényli a tisztaságot, ápoltságot, a rendet,
- tisztálkodási, öltözködési teendőit önállóan, szükség esetén segítséggel végzi,
- étkezési szokásaira a kulturáltság jellemző,
- az önkiszolgálás természetes igényévé válik.

Érzelmi-, erkölcsi-, értékorientált közösségi mutatók alakulása

- megfelelő önállósággal, önbizalommal és önértékelő képességgel rendelkezik,
- képes önálló problémamegoldásra, az esetleges kudarcélmény elviselésére,
- képes kapcsolatot teremteni gyermek és felnőtt viszonylatban egyaránt,

- igénye a helyes viselkedési szabályok betartása,
- tudatos figyelme kitartó (10-15 perc)
- a helyes „Én” kép kialakulásával párhuzamosan kifejlődik kritikai érzéke, képes a különbözőség iránti toleranciára,
- erkölcsi érzelme fejlett, akarata és kitartása erősödik, megszilárdulnak a pozitív akarati tényezők,
- társadalmi szerepkészítetése sokrétű,
- az egyén sikere közös élménnyé válik, a közösség sikere büszkeséggel tölti el az egyént,
- alkalmassá válik az iskolai élet elfogadására.

Értelmi fejlettség alakulása

- megfelelő ismeretekkel rendelkezik az őt körülvevő világról,
- gondolkodása érett, érdeklődés, kíváncsiság jellemzi,
- észlelésük-érzékelésük differenciált,
- kialakul a lényeglátás és a probléma-megoldási készség,
- kialakul az analógiás gondolkodás alapja,
- kialakul a fogalmi gondolkodás,
- megjelenik a szándékos bevésés és megnő annak felidézésének időtartama.

Pszichikus fejlődés alakulása

- érzékelése, észlelése differenciálódik,
- a közvetlen felidézés mellett kialakul a szándékos bevésés és felidézés,
- megjelenik a szándékos figyelem és emlékezés,
- kialakulóban van az elemi fogalmi gondolkodása,
- kreatív, önálló, tisztában van saját érkeivel, képes a konfliktusok kezelésére,
- nyitott, érdeklődő, problémamegoldó, tanulásra fogékony, alkalmas az iskolába lépésre.

Az egyes tevékenységi területek fejlődési mutatóinak alakulása

Játék

- a játék segítségével pontosabbá válik érzékelése, észlelése, kialakul szándékos figyelme,
- képes konstrukciókat előre megtervezni, majd játék végén produktumot felmutatni,
- megérti és alkalmazza a játék szabályait, képes egyszerűbb szabályok alkotására,
- igényli a társakkal való együttjátszást, képes szerepet vállalni.

Mozgás

- mozgásigénye, mozgáskedve életvitelének részévé válik,

- kialakul testsémája,
- biztonságosan mozog, mozgását képes irányítani,
- ismeri a téri irányokat,
- finommotoros fejlettsége révén felkészül az írás tanulására,
- akarata, bátorsága, önuralma, figyelme és egyéb jellembeli tényezői megerősödnek,
- betartja a szabályokat, kialakul egészséges versenyszelleme,
- mozgásos játékokat önállóan kezdeményez, esetleg szervez is.

Anyanyelv, kommunikáció, vers, mese

- a vers, mese igényéhez kapcsolódik a bábozás, dramatizálás, improvizálás, stb. ezeket önállóan kezdeményezi, szervezi,
- műalkotásokra érzékeny, befogadó, beleélő, érzelmeket-, képzeletet működtető,
- képes szorongásait feloldani, belső élményeit kiadni,
- önmagát képes jól kifejezni, gazdag szókinccsel rendelkezik, szituatív,
- megfelelő szókinccsel rendelkezik, anyanyelvi fejlettsége révén képes gondolatait, érzelmeit kifejezni,
- a kommunikatív jeleket értve és használva képes a folyamatos beszédre,
- verbális és nonverbális kifejezésmóddal is képes kommunikálni,
- művészeti értékekre érzékenyen reagál,
- életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal fejezi ki magát,
- minden szófajt használ, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat,
- viselkedéskultúrájába beépülnek az alapvető illemszabályok.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

- a vizuális eszközöket, technikákat készség szintjén kezdi alkalmazni,
- képessé válik mondanivalóját képi megjelenítésben kifejezni,
- környezete iránt igényessé-, a szép iránt nyitottá válik,
- kialakult esztétikai érzéke alapján képes a szép meglátására,
- formagazdagon építkezik, változatos eszközöket használ,
- képes szóban kifejezni véleményét a látott alkotásokról.

Ének – zene, énekes játék, gyermektánc

- felfedezi a hangok szépségét, képes másokkal együtt énekelni, dalos játékokat játszani,
- kifejlődik zenei képzelete, alkotókedve megalapozódik,
- felismeri a ritmusváltozásokat, megkülönbözteti a hangszínek árnyalatait, felismeri és megnevezi a környezet hangjait, zörejeit,

- esztétikusan, egy ütemben képes együttmozogni, változatos térformában „táncolni”,
- önállóan használja a ritmushangszereket, szívesen énekel és hallgat zenét.

Külső világ tevékeny megismerése

- pontos ismeretekkel rendelkezik önmagáról és a családjával kapcsolatos alapvető adatokról,
- képes esztétikusan hatni környezetére,
- a természetes környezethez való viszonyulását pozitív attitűd jellemzi,
- szereti és védi a természetet, növényeket, állatokat,
- rendelkezik a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez és megóvásához szükséges magatartási formákkal és szokások ismeretével,
- képes felismerni elemi matematikai ok-okozati összefüggéseket (mennyiség, nagyság, tér, forma, szín, számfogalom tekintetében)
- megkülönbözteti az irányokat, érti és helyesen használja a névutókat (alá, fölé, közé)

Munka jellegű tevékenység

- örömmel végez munkát minden olyan területen, ahol arra szükség van,
- munkavégzése igényessége tükrözi,
- kialakul feladattudata, munkavégzésében kitartó,
- segít önmagán, észreveszi, ha valamit el kell végezni.

15. AZ INTÉZMÉNYEK SAJÁTOSSÁGAI

ESZTERLÁNC ÉSZAKI ÓVODA

Épületünk egy oktatási centrum részeként: bölcsőde, három általános iskola és gimnázium szomszédságában működik. A terület nagyságából és a város szerkezetéből adódóan sajátosan jellemző ránk, hogy együtt neveljük a lakótelepen és a város szélén épült kertvárosi környezetben élő gyermekeket. A földszintes, pavilon rendszerű épületben 6 csoporttal működünk.

A gyermeklétszám és a kihasználtság igen magas. Óvodánk nevelőtestületét nagyfokú hivatástudat, az új iránti fogékonyság, a minőségre való törekvés jellemzi. Elfogadó, segítő és támogató munkahelyi légkörben neveljük a ránk bízott gyermekeket. A játszódudvaron változatos mozgásfejlesztő fajtékok, homokozók, közlekedési utak, és egy műfüves focipálya biztosítja a gyermekek játéki igényének, mozgásvágyának kielégítését. Többen rendelkeznek szakvizsgával, (tanulási zavarok preventív pedagógusa, közoktatás – vezető, tehetség gondozás-fejlesztés szakvizsga) és egyéb szakképesítéssel.

A csoportok életébe beépültek azok a sajátosságok, melyek az óvónők plusz képezéseinek birtokában a gyermekek speciális fejlesztésére irányulnak, ezáltal színesebbé, változatosabbá téve óvodánk arculatát. Óvodapedagógusaink részt vesznek a Nyíregyházi egyetem nappali és levelező tagozatos hallgatóinak gyakorlati képzésében, illetve a vizsgák lebonyolításában.

Óvodapedagógusaink figyelembe veszik a gyermekek egyéni képességét, tehetségét, fejlődési ütemét, szociokulturális háttérét, segítve a tehetség kibontakoztatását, a hátrányos helyzetűek felzárkóztatását a szükségletek és a gyermeki jogok tiszteletben tartása mellett.

Mindennapi munkánkat szakképzett dajkák, pedagógiai asszisztensek, óvoda titkárok valamint technikai dolgozók segítik. Célunk és feladatunk óvodai nevelésünk eredményessége érdekében, hogy naprakész információnyújtással, segítségadással, tanácsainkkal, pedagógiai ismereteik bővítésével elérjük az óvodapedagógus - dajka - pedagógiai asszisztens egymásra épülő, összehangolt munkáját a gyermekek eredményes nevelése – fejlesztése érdekében. Intézményünk saját főzőkonyhával rendelkezik, ahol biztosítják a különböző ételallergiás gyerekek sajátos étkeztetését is.

Óvodánk Pedagógiai Programja a **Komplex prevenciós óvodai program adaptációjaként** készült el. Tudatosan felvállalja az iskolai tanulási képességeket meghatározó funkciók fejlesztését, így a potenciális tanulási zavarok korai kiszűrését és megelőzését is. Pedagógiai programunk fő törekvése, hogy a tanulási képességek célzott

fejlesztésével minden gyermeket lehetőségeihez mérten felkészítsünk a zökkenőmentes iskolakezdésre, az iskolai beilleszkedésre.

Nevelői munkánkat különböző szakemberek segítik: óvoda pszichológus, logopédus, fejlesztő pedagógus, konduktor, gyógypedagógus. Ők hetente tartanak egyéni fejlesztést, az óvodában azoknak a gyerekeknek, akiknek erre szükségük van. Szoros együttműködésben állunk velük és a Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálattal, gyermekvédelmi intézményekkel, egészségügyi szolgáltatókkal, közművelődési intézményekkel és a szomszédos általános iskolákkal, bölcsődével.

Nevelőmunkánk **a játékra - mozgásra épül**, ezekben valósul meg, játékos módszerekkel adjuk át az új ismereteket.

Folyamatos napirendi keretben a gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése mellett, szem előtt tartjuk az egészséges életmód alakítását, az érzelmi nevelést és a szocializáció biztosítását, valamint az anyanyelvi és értelmi fejlesztés megvalósítását.

Óvodai ünnepeink:

Őszi kavalkád, Mikulás ünnepség, Anyák napja, Apák napja, Családi nap, Születés-és névnapok,,

Hagyományőrzés, népszokások:

Szüret, Márton-napi felvonulás, Lucázás, Karácsony, Farsang, Húsvét, Majális, Pünkösdőlés,

Jeles napok

Állatok világnapja, Víz világnapja, Madarak és fák napja, Föld napja.

Ezekkel az ünnepekkel, programokkal erősítjük a gyerekekben a közösségi érzést, erősítjük a családokkal kialakult jó kapcsolatot.

Együttműködünk a szülőkkel és igényeljük, hogy elmondják véleményüket, ötleteiket a munkánkkal és szolgáltatásainkkal kapcsolatban. A sikeres nevelői munkánkhoz feltétlenül fontos, hogy a szülőkkel közösen, egységes elvek alapján neveljük gyermekeinket.

Rendszeres résztvevői vagyunk a város által szervezett **kulturális és sport rendezvényeknek** (Környezetvédelmi jeles napok, néphagyományok ünneplése, Oviolimpia, Fitt-város Nyíregyháza, Nyuszi futás, Bozsikprogram, Magyar népmese napja, Hello Nyíregyháza, Ovis Karácsony, Ovi-kori).

Nagy sikert arat a 6-7 éveseink számára szervezett térítésmentes úszás és korcsolyatanulás, mely Nyíregyháza MJV Önkormányzata és a Nyírsuli Úszószakosztályának, Sportcentrum együttműködéseként valósul meg. A Nemzeti Úszóprogram segítségével a gyermekek vízhez szoktatása igen népszerű és egyre nagyobb az igény a részvételre.

A gyermekek sporttevékenységi köre, az ovikosárral bővült a gyermekek sportorvosi ellenőrzésen is átesnek.

Szülői igények alapján szervezünk:

Ovi-focit (Monbébé Alapítvány), néptánc-társastáncot, nyelvvel való ismerkedést, kézműves foglalkozást, gyermektornát, zumbát, képességfejlesztő foglalkozásokat.

A hitoktatás természetesen ingyenes, az érdeklődő gyermekek számára biztosított, heti rendszerességgel.

Kiemelt céljaink:

- Környezettudatos, természetbarát magatartás és szemléletmód kialakítása. A fenntarthatóságra nevelés megvalósítása. A természet tevékeny megismerése során a gyerekeknél a természetvédő, vizsgálódó szemlélet kialakítása, a „természeti szép” megláttatásán keresztül a természet szeretetének megalapozása, a környezethez fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása.
- A mozgás segítségével az egészségtudatos szemlélet elmélyítése, az egészséges életvitel igényének megalapozása.
- A tanulási képességek célzott fejlesztésével minden gyermek lehetőségeihez mért felkészítése a zökkenőmentes iskolakezdésre, az iskolai beilleszkedésre.
- Digitális kompetenciáink fejlesztése, digitális felhasználói tapasztalataink átadása.

Feladataink:

- Tudatosítani a gyermekekben a környezetvédelem fontosságát, a környezet szennyezés veszélyeit. A természet szépségeinek felfedeztetése. Szűkebb és tágabb környezetünk aktív megismerése. Cselekvéses megtapasztaláson alapuló programok szervezésével környezetbarát szokások megalapozása. Egyre nagyobb biztonsággal tájékozódjanak és igazodjanak el környezetükben. A természetben szervezett foglalkozások a természet szeretetéből fakadó, egész életre szóló élményt jelentsenek, kapjanak életkoruknak megfelelő magyarázatot, ismeretet. A kiválasztott témák igazodjanak a lakókörnyezet sajátosságaihoz.

- A mozgás megszerettetése, a szabadidő hasznos eltöltésére ösztönzés. Ismerkedés a sport tevékenységeket előkészítő különféle mozgásos játékokkal.
- Az oviKRÉTA naprakész vezetése és használata az aktualizás és tájékoztatás érdekében.
- Az iskolába készülő gyermekek számára biztosítani az iskola előkészítő fejlesztéseket az eredményes iskolai élet megkezdéséhez. A mese, a tánc, a játék által, az óvodások életkorának való fejlesztésben vegyenek részt a gyermekek Mozgás, testséma, percepció, anyanyelvi képességeket fejlesztő játékok beépítése a mindennapok gyakorlatába, a gyermekek tevékenységeibe.

ESZTERLÁNC ÉSZAKI ÓVODA

Posta utcai Telephelye

Az Óvoda Nyíregyháza északi részén, Sóstóhegyen található. Az épület – mely egykor gróf Keleti Géza nyári rezidenciája volt – 70 éve funkcionál óvodaként, jelenlegi formáját többszöri átalakítással nyerte el. 2019 nyarán teljes külső felújítás történt óvodánkban. 2024-ben önkormányzati Leader pályázat keretében az épület teljes belső bútorzata megújult, új padlózatot kapott az óvoda és festés is történt.

A vasút közelségét hosszan elnyúló zöldövezettel ellátott előkert kompenzálja. Az óvoda területén játszóudvar lett kialakítva. A játszóudvarok tágasak, árnyasak - fával, bokrokkal és virágokkal díszítettek. Az óvoda udvarára magaságysokat telepítettünk, ezzel megteremtve a lehetőséget a növénytermesztésre. Csoportjaink saját veteményeskertet gondoznak, ahová már a tavaszi időszak alatt, csíráztatni kezdett növényeket ültetjük ki. A gyermekek megtapasztalják a kerti munka szépségeit, a növénygondozás és a betakarítás örömét. Az óvoda előtti közterületen játszótér, valamint kis focipálya van kialakítva. Fontosnak tartjuk a gyerekek egészséges életmódra nevelését, ezért arra törekszünk, hogy minél több időt töltsünk a szabadban játékos mozgással, sporttal. Ligetes udvarunk az egész év folyamán lehetőséget ad a tiszta, jó levegőn, biztonságos környezetben való tartózkodásra.

Az óvodai férőhelyek száma 40 fő. A csoportszobák egyéni arculatát az együtt dolgozó óvodapedagógusok formálják. Dolgozóink jól képzettek, 4 óvodapedagógus és 2 szakképzett dajka foglalkozik a gyerekekkel. A fejlesztést igénylő gyerekekkel rendszeresen gyermekpszichológus, logopédus, gyógypedagógus, diszlexia prevencióos terapeuta, valamint fejlesztőpedagógus foglalkozik. Nagy figyelmet fordítunk a mozgásfejlesztésre, melyhez speciális fejlesztő játékokat, eszközöket igyekszünk biztosítani a különböző játéktevékenységekbe ágyazva.

A nevelést-oktatást közvetlenül segítő szakemberek köre, 2018 szeptemberétől kiegészült egy szociális segítővel, aki a nehézségekkel küzdő családok feltérképezésében, kapcsolattartásban nyújt sok segítséget.

A közelben található Sóstó, a Múzeumfalu, az Állatkert és a Nyírerdő Zrt. telephelye is, amely lehetőséget ad a szervezett kirándulásokra, így biztosítva a gazdag élményszerzést, a természet szeretetére és az egészséges életmódra neveléshez. A gazdag természeti élővilág számos lehetőséget biztosít a környezeti megfigyelésekre, a környezettudatos nevelés megalapozására.

Óvodánk hatékonyan együttműködő kapcsolatot alakított ki, a Szabó Lőrinc Ókoiskolával, ahová rendszeresen járunk az Állatsimogatóba, valamint az iskola könyvtárába meseelőadásokra.

ESZTERLÁNC ÉSZAKI ÓVODA

Nyitnikék Tagintézménye

Az Eszterlanc Északi Óvoda Nyitnikék Tagintézménye gyönyörű zöld, kertvárosias környezetben helyezkedik el, mely gyalogosan és autóval könnyen megközelíthető. Az intézményünk területén akadálymentes bejárat található, babakocsival könnyen megközelíthető. Az intézményünkben számos támogató szakember segíti az oktatói és nevelő munkát, melyek a családokkal és az intézménnyel közösen, az igényekhez alkalmazkodva, illetve azokat figyelembe véve állnak rendelkezésre (gyógypedagógus, pszichológus, logopédus, utazó fejlesztő pedagógus és családsegítő munkatárs).

Eszmei értéként gazdagítja egyéni arculatunkat az elnyert Zöld óvoda cím, melyet a 2025/2026-es nevelési évben kívánunk megújítani egy újabb pályázattal. Az elkezdett munkát tovább kívánjuk fejleszteni és hatékonyabbá szeretnénk tenni azzal a céllal, hogy gyermekeink még több tudással, ismerettel gazdagodjanak a környezettudatosság és környezetvédelem jegyében. Célul tűztük ki a nevelőtestületünkkel, hogy az óvodánk udvarán még több olyan természet közeli helyet alakítsunk ki a gyermekek számára, ami biztosítja érdeklődésüket, ezáltal fejlődni tud környezettudatosságuk. Fontosnak tartjuk, hogy már óvodás korban elkezdődjön a környezetünk megismerésére és a környezetvédelemre való nevelés, mellyel segítjük a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságait, a természet megismerésére való vágyát. Ennek a váagnak úgy teszünk eleget, hogy segítjük a környezetvédelemre, a környezet felfedezésére való nevelést. A mindennapi tevékenységünk során a gyermekekkel több formában megismertetjük a körülöttünk levő természet szépségeit is. Mindezeket megtapasztalhatják azokban az óvodai tevékenységekben, amiben ők is szerves részei lehetnek a természet megóvásában. Megtanulják, hogy a környezet, a természet, életünk nélkülözhetetlen részét alkotják. Próbáljuk kialakítani azt, hogy a gyermekek kötődjenek a mikro- és makro környezetünkhöz, így megismerik, megszeretik, és egyben megtanulnak harmóniában élni, az őket körülvevő környezettel. Ennek megfelelően arra törekszünk, hogy Zöld óvodaként olyan programokat és tevékenységeket szervezzünk a gyermekek részére, amivel ők is hozzájárulnak környezetük megóvásához.

A Családbarát Intézmény díjat 2024. januárjában vettük át, mely számunkra egy olyan szemlélet megvalósítását képviseli, mely értékeivel, mint a családbarát gondolkodás, környezet, a szolgáltatásrendszer kialakításával és közösségi terek innovációjával, társadalmilag pozitív üzenetet hordoz.

Az állatvédelem fontossága kiemelt téma intézményünkben, mert az óvodánk is fontos szerepet játszik ebben a kérdésben. Az óvodánk környezete kiváló lehetőséget kínál arra, hogy a gyerekek megismerjék és megértsék az állatokkal való kapcsolat fontosságát és az állatok iránti felelősségüket. Az intézményünk lehetőséget teremthet arra, hogy a gyerekek

találkozhassanak különböző állatokkal, például házi kedvencekkel, vagy akár látogatást tehetnek állatmenhelyeken. Ezek a tapasztalatok segíthetik a gyermekeket abban, hogy megértsék az állatok igényeit és érzéseit, valamint az állatokkal való tisztelettudó és felelősségteljes viselkedést. Óvodánk már második alkalommal nyújt be pályázatot az Állatbarát Óvoda címért.

Az óvodai alapítványunk (Sóstóhegyi Nyitnikék Óvoda Gyermekeiért Alapítvány) 2021-ben jött létre, azzal a céllal, hogy támogassa a Nyitnikék Óvoda óvodásainak képességfejlesztését, az óvoda környezetének rendezését, a gyermekeink óvodaikörülményeinek javítását. Mindezek mellett elkötelezett az óvoda tárgyi eszközeinek, nevelési segédeszközeinek bővítése, a gyermekeink szabadidő tevékenységének támogatása, rendezvények szervezése mellett. Alapvető fontosságú az alaptvány számára, hogy az óvodapedagógusok szakmai fejlődésének részleges, az óvoda oktatási, nevelési, fejlesztési programjának támogatása, másrészt néphagyományőrzés és ápolás. A népi eszközök, szokások megismerése által az óvodai életünk, ünnepeik színesebbé tétele, erősebb kötődés alapozása a szülőföldhöz, családjukhoz.

ESZTERLÁNC ÉSZAKI ÓVODA

Kerekerdő Tagintézménye

A Komplex Prevenció Óvodai Program és az „Így tedd rá!” program ötvözése kiváló fejlesztő hatással bír Tagintézményünkben. Óvodánkban hagyomány a népszokások felelevenítése, ápolása. A komplex megismertetés és tapasztalatszerzés során a gyermekközpontú mozgásfejlesztés elsődlegességét hangsúlyozzuk, melyek kapcsolódnak a jeles napokhoz is. Célunk a néphagyományok élményszerű közvetítése, és a nemzeti identitástudat erősítése. Hagyományőrző életmódunk szervesen kapcsolódik az ének zene, énekes játék, gyermektánc terén végzett fejlesztő tevékenységeinkkel, melyet az „Így tedd rá!” népi játékokra épülő énekes-táncos mozgásfejlesztő programmal valósítunk meg.

A módszertani program beépítése sikeresen működik intézményünkben, mivel a közös programok, népszokások, élményszerű felelevenítése során a gyermekek újra megismerik a bensőséges ünnepeket, szertartásokat, a szokásokat.

A program gyakorlati alkalmazásakor elsősorban a játékelményt helyezzük előtérbe, nem a produkciót, a módszer elemei mindemellett kiválóan integrálhatóak az aktuális pedagógiai tevékenységi területbe is, így az énekes-mozgásos játékok a mindennapok részét képezik. A gyermekközpontú módszer sok lehetőséget kínál a gyermekeknek és az óvodapedagógusoknak, hatása pedig az egész oktatási, nevelési folyamatra kiterjed.

Minden pedagógusunk az „Így tedd rá!” program referencia intézményi működéshez megfelelő továbbképzésekkel is fejleszti önmagát, és beépíti a mindennapos nevelési folyamatba.

A Kerekerdő óvodában dalban, táncban élik meg a gyerekeink a mindennapokat, mely során szülők, nagyszülők, testvérek és pedagógusok is együtt táncolnak és játszhatnak.

Családbarát intézményként, jeles ünnepeinket, ha az idő engedi, a kemencés udvaron tartjuk és több alkalommal hívunk élő zenekart.

Az Eszterlanc Északi Óvoda Kerekerdő Tagintézményben a kis „facsetetékből” értékes „fákat” nevelünk melynek,

GYÖKERE: városa szülőföldje, ahonnan a tápanyagot magába szívja,

TÖRZSE: a család, aki erős, óv, véd, biztonságot ad,

ÁGAI, GALLYAI: az óvoda, majd iskola, ahol a gyermek, mint önálló személyiség, érzelmileg gazdag leveleket hajt, s a tudás meghozza a gyümölcsét.

Tagintézményünk a 2023/24-es nevelési évtől 5 csoportos óvodaként működik, ebből egy csoport vegyes csoport, a többi homogén összetételű. Az óvoda dombra épült, lépcsőzetes, teraszos megoldással lett kialakítva. Az udvar zöld környezete, mozgástere, a gyermekbarát udvari játékok jól szolgálják a szabadban tartózkodás sokszínű tevékenységeit.

2015. május végétől az országban harmadikként, a megyében és Nyíregyházán pedig elsőként a dr. Balatoni Katalin „Így tedd rá!” elnevezésű népi játékokra épülő énekes-táncos mozgásfejlesztő módszerének a referenciaóvodája.

Hagyományőrző életmódunk szervesen kapcsolódik az ének zene, énekes játék, gyermektánc terén végzett fejlesztő tevékenységeinkkel, melyekben szerepet kap a népi játék, gyermektánc. Ezek a táncos játékok olyan pedagógiai funkcióval bírnak, melyeket tudatosan építünk be gyermekeink életébe.

A nevelőtestület teljes egyetértéssel, összefogással dolgozik azon, hogy a módszer alkalmazásával a megszerzett ismeretanyag tudatos használatával gyermekeink személyisége, kompetenciái az életkornak megfelelően fejlődjenek.

Nevelési céljaink, feladataink kiegészülnek az „Így tedd rá!” módszertani programmal, a módszer hiteles alkalmazásával, népszerűsítésével, a gyermeki fejlesztésekbe való sikeres beépítésével, a gyermektánc módszereinek gazdagításával, mely által az önfeledt játék élményét élheti át minden gyermek a népzene, a táncos mozgás, s a játékos eszköztár segítségével. Fejlesztjük a beszédkésztséget, kommunikációt, szövegértést, szókinccset. Fejlődik a gyermekek térbeli tájékozódása, számismerete, erősödik az önfegyelmük, és a társas viselkedési formák, szociális kompetenciáik.

A módszer által megvalósul a gyermekek fejlesztésének, nevelésének támogatása. A szakmai munka minden kompetencia területet felölel.

Az „Így tedd rá!” módszer az óvodánkban minden csoportban beépül a fejlesztésekbe, az óvodapedagógusok módszertani szabadságának megtartása mellett. A megfogalmazott célok, feladatok megjelennek a tervezésben, s a gyakorlati munkában egyaránt.

Az „Így tedd rá!” program célja, hogy játékokban, dalban, táncban, ünnepekben gazdag mindennapjaink legyenek az óvodában.

ESZTERLÁNC ÉSZAKI ÓVODA

Napsugár Tagintézménye

A Napsugár Óvoda épülete jó természeti és infrastrukturális környezetben, Nyíregyháza északi részén közel a Sóstói erdőhöz, a Nyíregyházi Egyetemhez és a városi Stadionhoz, egy lakótelep közepén található. Az óvoda közvetlen szomszédságában van az Apáczai Csere János Általános Iskola és a Micimackó Bölcsőde.

Óvodánk 4 csoportos, 120 gyermek befogadására alkalmas, tornaszobával felszerelt intézmény. A csoportszobák tágasak, világosak, eszközökkel, játékokkal felszereltek, melyek a gyerekek igényeit teljes mértékben kielégítik. Az épület tágas udvarhelyiséggel rendelkezik, növényzetben gazdag, rendezett, korszerű fából készült játékokkal, mászókákkal, csúszdákkal, hintákkal, homokozóval, műfüves focipályával, mozgásfejlesztő eszközökkel. A gyerekek a szabadlevegőn töltött időt aktív kikapcsolódással, mozgásigényük kielégítésével tölthetik.

Nevelőtestületünk elkötelezett híve nevelési programunknak, befogadó szemléletű, igyekszünk megfelelni a társadalmi és szakmai kihívásoknak. Folyamatos önképzéssel bővítjük szakmai ismereteinket.

Intézményünk a Nyíregyházi Egyetem óvodapedagógus szakos hallgatóinak nyújt gyakorlati helyet. Az oktató-, nevelő munkánkat óvodánk alapítványa segíti, melynek révén igyekszünk minél több pályázati lehetőséget, forrást felhasználni.

Az óvodánkban barátságos, szeretetteljes, nyugodt, családi légkör megteremtésére törekszünk. Sajátos arculatunk a **hagyományok ápolása, a mozgás, az egészséges életmódra nevelés, a fenntarthatóságra nevelés, állatbarát óvodaként az állatvédelem, állatszeretetre nevelés** hangsúlyozására.

Az arculat kialakításában nagymértékben hozzájárult a Stadion és a Sóstói erdő közelsége, amely lehetőséget, biztosít a szabadlevegőn történő mozgáshoz, edzéshez, az egészséges életmódra nevelés hatékonyságának növeléséhez. Kiemelkedőek a városi szinten elért sporteredményeink. A gyakori természetjárások, a természetben való bújázkodás a természet szépségének megláttatását, a környezet megismerését és megóvását segítik. Biztosítjuk az óvodásaink tevékenykedtetését, lehetőséget teremtve a környező világ megismerésére, alakítására a gyerekek mindennapi életében. A megismerési, tanulási folyamatot természetes közegben, életszerű körülmények között törekszünk megvalósítani. Állatbarát óvodaként fontos célunk, hogy a gyermekek elsajátítsák az állatokkal való bánásmódon keresztül a felelős, gondoskodó és empátikus viselkedés alapjait. Az állatvédelem-pedagógia hatására erősíteni kívánjuk az együttérzést, a tiszteletet és a felelősségtudatot, ezáltal hozzájárulva a pozitív személyiségfejlődéshez és a konstruktív közösségi normák elfogadásához. Az év folyamán Állatvédelmi témahetet tartunk, tanösvényeket alakítunk ki, bogárhotelt készítetünk

újrahasznosított eszközökből, állatokkal kapcsolatos programokat szervezünk, melybe a szülői közösséget is bevonjuk.

Intézményi szinten büszkék vagyunk:

- az Állatbarát óvodai címre
- jeles napok köré fonódó hagyományainkra
- a „Magyar népmese” napjához kapcsolódó rendezvénysorozatunkra
- a városi szinten elért sporteredményeinkre
- a vers és próza-mesemondó versenyen elért eredményeinkre
- rajzpályázatokon elért eredményeinkre

Szülői igényeket figyelembe véve: ovifoci, kézműves foglalkozás, zenés torna, játékos angol foglalkozásokat szervezünk.

Óvodai nevelésünk teljes cél és feladatrendszere a mozgás, a játék, a kultúraátadás hármaskeretére épül, melyen belül kiemelt jelentőségű a mozgásfejlesztés, a tájékozódó képesség fejlesztése külső világ tevékeny megismerése /a kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenység/ anyanyelvi nevelés, vizuális kultúra, zenei fejlesztés.

ESZTERLÁNC ÉSZAKI ÓVODA
Gyermekmosoly Tagintézménye

Nevelőtestületünk elkötelezett a helyi pedagógia program megvalósítása iránt. Folyamatos önképzéssel, továbbképzéseken való részvétellel igyekszünk szakmai ismereteinket bővíteni. Fontosnak érezzük, hogy megfeleljünk partnereink igényeinek, a gyermekek érdekeinek előtérbe helyezése és a szakmaiság elveinek megőrzése mellett. Munkánk során nagy hangsúlyt fektetünk a prevencióra, felzárkóztatásra és tehetséggondozásra.

A HH és HHH, SNI-s és BTMN-s gyermekek felzárkóztatásában, az iskolai életre való felkészítésében, esélyegyenlőség megteremtésében, befogadó óvodai nevelésben az óvodapedagógusok mellett, nagy szerepet vállal a gyógypedagógus, logopédus, pszichológus, és az utazó gyógypedagógus szakemberek is.

Ezen program hosszú távú megvalósítása érdekében munkaközösséget hoztunk létre, biztosítva ezzel a fenntarthatóságot. Az óvodapedagógusok egyéni döntéseik alapján, az aktualitásoktól, a gyermekek igényeitől függően határozzák meg, miként építik be a csoport tevékenységeibe, mindennapjaiba az adott témákat.

Hosszú távon fontosnak tartjuk, hogy óvodánk folyamatosan jól működjön, legyünk kellően nyitottak a társadalmi változásokra, nevelőmunkánk során érvényesüljenek az innovatív pedagógiai törekvések. Az óvodai nevelés folyamatában a tevékenységközpontúságra és a komplexitásra törekszünk. Miután a gyermek a világot nem mozaikszerűen, hanem komplex módon érzékeli, ezért az ismereteket összefüggéseiben, kölcsönhatásaiban tárjuk eléjük. Középpontba a valódi cselekedtetést, a felfedező ismeretszerzést és az egyéni tapasztalást állítjuk.

Óvodánk egyéni arculata alapján a tevékenységek szervezésének alapjául a természet körforgását, hagyományőrző ünnepeinket, és természetvédelemhez, fenntarthatósághoz kapcsolódó jeles napokat tekintjük.

Az óvodai hagyományápolással célunk, a magyarságtudat elemeinek, a népi gyermekjátékok, valamint népi kismesterségek megismertetése, megszerettetése és megtanítása a legkisebekkel. Valljuk, hogy a népi kultúra számtalan elemében hordozza a gyermeki fejlődéshez szükséges ismeretanyagot. A hagyományok, népi szokások, jeles események mind olyan tevékenységek, amelyek felkeltik a gyermekek érdeklődését, gazdagítják jellemét. Az ünnepkörökhöz tartozó jeles napok eseményei maradandó közös élményt adnak a gyermekek számára. Az óvodában a hagyományőrző szemléletben nevelt gyermekek érzelmileg gazdagabbak, értelmileg fogékonyabbak, biztonságérzetük nagyobb.

I. Olyan óvodai nevelést biztosítunk, ahol

- A ránk bízott gyermekeket befogadó és elfogadó szellemben neveljük, hogy

mindennapjaikat kiegyensúlyozottan, vidáman, otthonosan töltsék az óvodánkban,

- A kölcsönös szeretet, az egymás tiszteletben tartása, és elfogadása a közösségi szokások és szabályok, betartása biztosítja az óvoda nyugodt légkörét,
- Az óvoda nyitottságával, rugalmasságával képes a társadalmi környezet változó igényeihez alkalmazkodni, a belső értéke megtartásával,
- Kiemelten kezeljük a gyermekek saját egészségükhöz és a természeti környezethez valóviszonyának pozitív alakítását,
- A gyermekeket a játékon – mint a gyermek alapvető tevékenységén – keresztül, differenciáltan, az egyéni képességeket maximálisan figyelembe véve fejlesztjük,
- Az integrált óvodai nevelést valamennyi pedagógus felvállalja, külső szakemberek segítségével,
- A nemzetiséghez tartozó gyermekeket magyar nyelven neveljük, tiszteletben tartva kultúrájukat és elfogadva identitásukat,
- A lemorzsolódás szempontjából veszélyeztetett csoportok tanulási sikerességét elősegítjük
- Az esélyegyenlőségben, a hátránykompenzációban, a prevencióban, a segíteni és tenni akarás, a támogatás jellemzi munkánkat.

Ennek érdekében

- A gyermekekkel, szülőkkel együtt szeretnénk megélni a mindennapok élményeit, elfogadva, hogy a gyermek elsődleges nevelője a család,
- Tiszteletben tartjuk a szülői igényeket, érdemi tájékoztatást adunk gyermekeik egyéni fejlődéséről.
- Az óvodai hagyományainkat ápoljuk, a fejlődést segítő törekvésekre nyitottak vagyunk.
- A gyermekek nevelésében résztvevők az irányvonalakban megegyeznek, munkájukat koordinálják.
- Törekszünk arra, hogy az integráció az egész óvoda szellemiségét áthassa.
- Biztosítjuk a nevelést segítő feltételeket, a folyamatos korszerűsítést.
- Az óvodapedagógusok innovatív, kompetencia alapú módszerek alkalmazását, a pedagógiai kultúrájuk fejlesztését gyakorolják.
- Törekszünk az esélyegyenlőségi terv céljainak maradéktalan végrehajtására.
- Együttműködünk más nevelési-oktatási, kulturális és egyéb intézményekkel. Helyi, területi és regionális ágazatközi együttműködések kialakítását, működtetését, fenntartását szorgalmazzuk.

- Minden gyermeket önálló individuusként nevelünk, a gyermeki jogokat tiszteletben tartjuk.
- Kiemelten kezeljük az esélyegyenlőségi, gyermekvédelmi feladatainkat, törekszünk a prevencióra.

A nevelőtestületünk törekszik az általunk képviselt értékeket közvetíteni pedagógiai programunk megvalósításával.

ESZTERLÁNC ÉSZAKI ÓVODA

Homokvár Tagintézménye

Óvodánk óvodai célra épült 2 szintes, lapos tetős épület. Épületünk és udvarunk a belvárosban található, könnyen megközelíthető helyen, jó parkolási lehetőséggel. Lakótelepi lakások által körülvett, zajtól, füsttől védett helyen épült jó műszaki állapotban lévő óvoda. Földszintjén kettő, az emeleten három csoportszobával, a hozzájuk tartozó kiszolgáló helyiségekkel. Az épület részét képezi egy világos, tágas, sokrétű mozgásfejlesztő eszközökkel jól felszerelt tornaszoba is, a hozzá tartozó fejlesztőeszközök számára biztosított tároló helyiséggel. Az átfogó korszerűsítésnek köszönhetően az épület belső és külső terei fokozatosan megújultak, illetve jelenleg is folyamatban van, a fenntartó támogatásával, az óvodai udvari játékeszközök cseréje, felújítása.

Az udvar megfelelő méretű sportudvarral biztosítja a gyermekek mozgásfejlődését minden évszakban. A balesetmentes, esztétikus környezetet, a fából készült többfunkciós mozgásfejlesztő eszközök, faburkolattal szegélyezett, leányékkolt homokozók biztosítják. A fák, a bokrok, sövények, virágok esztétikai élmények hordozói, hozzájárulnak a jó közérzet kialakításához. Szemet gyönyörködtető látványa mellett számtalan pedagógiai célzatú tevékenységek végzésére ad lehetőséget. Óvodánk kertje alkalmas arra, hogy a mindennapi játék és mozgás mellett a szabadlevegőn a gyermekek felfedezéseket, megfigyeléseket tehessenek, tapasztalatokat szerezhessenek az évszakok változásáról, a természet ritmusáról, ismerkedjenek annak szépségével, titokzatosságával. A kert - és kisállat - gondozás lehetősége mellett egész éven át figyelemmel kísérhetik a környezetükben élő madarakat. Továbbá, az elmúlt években magaságások is kialakításra kerültek, így a gyermekeknek lehetőségük nyílt a kerti munkálkodásra, saját növény és fűszerkert gondozására, közelebb hozva őket a saját természeti környezetükhöz a fenntarthatóságra nevelés tekintetében. Megtanulják ezáltal a munkához való pozitív hozzáállást, önállóságot, gondozást, feladat és felelősségvállalást a környezetük alakításáért. A végeredmény nem marad el, mert a saját maguk által termelt zöldség- és gyümölcsfélét is maguk fogyasztják el.

Csoportszobáink esztétikus, barátságos berendezéssel fogadják az ide érkező gyermekeket. Az öt csoportszobából jelenleg, négy csoportszobában folyik derűs, nyugalmat adó légkörben a gyermekek ellátása. A sokféle tevékenységkínálatból válogatva, minden gyermek esélyt kap arra, hogy saját lehetőségeinek megfelelően fejlődhessen, pozitív élményeket szerezve, érzelmileg gyarapodva, fizikailag megerősödve léphessen át a következő életszakaszába. A szülők igényeit figyelembe véve, az utóbbi években azonos korosztályú, homogén csoportszervezési formában valósítjuk meg, a nevelési folyamatokat.

Felismerve napjaink felgyorsult, rohanó életritmusát (egészségtelen életmód, túlhajszoltság, a rendszertelenség az étkezésben, pihenésben stb.), a társadalmi, környezeti adottságainknak

figyelembevételével fogalmazódott meg nevelőtestületünkben, a harmóniára való törekvés gondolata, mely nemcsak a testi-lelki egészségre nevelést foglalja magában, hanem az ember és a természet megbonthatatlan egységét célozza. Így komplexen kezeljük a környezetvédelem és az egészségvédelem területeit a fenntarthatóság jegyében.

Óvodánk munkatársi közössége jól felkészült, pedagógiai kezdeményezésekre nyitott és vállalkozó. Kiemelt célunk az egészséges mozgásfejlesztés mellett a környezettudatos, egészséges életmódra nevelés, az óvodai élet minden területén és a helyes életmódminták, ételszemlélet, magatartásminták kialakítása, elfogadtatása, közvetítése a gyermekeken keresztül a tágabb környezetük felé is. Céljaink elérésében nélkülözhetetlen a hatékony együttműködés a családdal.

Környezeti nevelő munkánkkal törekvünk, hogy a hozzánk járó gyermekek naponta éljék meg a harmóniát önmagukkal és környezetükkel. Olyan környezetet teremtünk számukra, melynek rendjét képesek átlátni, amely számukra érthető, kiismerhető, barátságos világot jelent. Óvodásaink okos szeretetben, érzelmi biztonságban, nyugodt légkörben, sok szép élménnyel gazdagodva élik a nálunk töltött éveket.

Mindezt:

- Folyamatos nyugodt napirenddel.
- Kötetlen, rugalmas tevékenységi formákkal.
- A gyermekek aktivitását, tevékenységét előtérbe helyező módszerekkel.
- Érzékszervekre ható szenzitív környezetpedagógiát alkalmazva.
- Kora tavasztól késő ősziig a nap nagy részét kint töltve az udvaron, de a téli időszakban is naponta levegőzve, növelve a gyermek edzettségét.
- Gyümölcs, zöldség napi fogyasztásával.
- Egészség napok szervezésével.
- Környezetvédelmi világnapok tevékeny megünneplésével.

Kitűzött céljaink megvalósulásában segítségünkre vannak a következő programok, szervezetek:

Az óvodánk feladatul tűzte ki azon értékek, ismeretek, magatartásformák és életviteli szokások közvetítését, melyek hozzájárulnak:

- A gyermek és a környezete közötti szoros érzelmi kötődés, a környezeti problémák iránti érzékenység kialakításához,
- Alapvető ökológiai összefüggések felfedeztetéséhez. Élményszerű tevékeny tapasztalásokra épülő megismerés során az élet tiszteletéhez, a természet szeretetéhez.

- Környezetbarát, természetbarát szemléletet sugallva, közvetítve ezzel elősegítve az érzelmi-erkölcsi nevelést, szociális kompetenciák fejlesztését.

Óvodánk 2025-ben másodszor is elnyerte a „Zöld óvoda” környezetbarát címet, mely minden tekintetben hozzájárul a gyermekek környezeti, fenntarthatóságra nevelés tárházának bővítéséhez, melyet az év folyamán beépítünk mindennapi tevékenységeinkbe, és készülünk az „Örökös zöld óvoda” cím elnyerésére is.

ESZTERLÁNC ÉSZAKI ÓVODA

Gyöngyszem Tagintézménye

A Gyöngyszem tagintézmény épületét szinte teljes egészében körülöleli a játékra, felhőtlen szórakozásra és a gyermekek csillapíthatatlan mozgási igényére szolgáló füves, homokos udvar, mely többfunkciós, balesetmentes mozgásfejlesztő eszközökkel, faburkolattal szegélyezett homokozókkal van ellátva. A Bozsik Alapítvány jóvoltából egy 6x12 méteres műfüves focipályával is büszkélkedhetünk, mely maximális biztonság mellett nyújt felhőtlen mozgásélményt a gyermekek számára.

Óvodánk udvarán található változatos növényzet lehetőséget biztosít a megfigyelésre, felfedezésre, tapasztalatszerzésre az évszakok változásaival, a természet ritmusával kapcsolatban. Mindez nem csak esztétikai élményt nyújt, hanem egészségesebbé is teszi környezetünket. Kiemelt feladatunk a környezet-állatvédelem, ennek keretében csatlakoztunk a 2017-2018-as nevelési évtől a „Madár-barát” óvodai programhoz, amely program szellemében folyamatosan, minden évben folytatjuk a pedagógusi nevelő munkát, feladatok elvégzését. Ennek keretében a gyönyörű lombos fák remek lehetőséget biztosítottak a madár etetők itatók kihelyezésére. A gyermekek egész évben megfigyelhetik a környezetünkben fellelhető madarakat. Szoros kapcsolatban vagyunk a Nyíregyházi Nyírerdő Zrt. által biztosított Erdei iskola program szervezőjével. Több alkalommal veszünk részt egy nevelési évben az általuk szervezett előadásokon. Egyre nagyobb teret kap a fenntarthatóság kérdése, ennek megfelelően intézményünk is igyekszik lépést tartani az elvárásokkal.

2019. szeptemberétől minden csoportszobában szelektív hulladék gyűjtő edények lettek elhelyezve, ezzel is erősítve a gyermekekben a szelektív hulladékgyűjtés helyes módját. Folyamatosan törekszünk a minden kevesebb szemét előállításában, igyekszünk amit csak lehet újra hasznosítani, általában vizuális tevékenységek alkalmával. Az óvoda udvarán komposztáló edények vannak elhelyezve, ennek szakszerű kezelését az udvaros bácsi látja el. Az őszi időszakban, mikor megindul a levél hullás, a gyermekekkel közösen segítünk ezen komposztálok megtöltésében, ilyenkor megbeszéljük ennek a fontosságát, hasznosságát. 2021. szeptemberétől, használt olaj gyűjtő edény került elhelyezésre az óvoda udvarán, ahova a szülők is leadhatják a felesleges átszűrt étolajat. Folyamatban van az óvodában a használt elem gyűjtő kihelyezése is, bízunk benne, hogy hamarosan megérkezik és minél többen fogják ide helyezni a feleslegessé vált elemeket. Törekszünk folyamatosan figyelemmel kísérni és megvalósítani intézményünkben a fenntarthatósági innovációkat, ezeket megismertetni a gyermekekkel és a szülőkkel, és biztatni őket, hogy használják ezen lehetőségeket.

Óvodánkban több tehetséggondozó foglalkozáson vehetnek részt a gyermekek. A foglalkozásokat azok az óvodapedagógusok tartják, akik megfelelő szakképzettséggel és kiemelkedő hozzáértéssel rendelkeznek. Ebben a nevelési évben a következő foglalkozásokat

vehetik igénybe a gyerekek, melyek célja a tehetség kibontakoztatás: Kézműves foglalkozás, néptánc, angol játékos foglalkozás, gyermek jóga, Ovi-foci, mese kuckó, hittan. Ezen foglalkozásokon heti egyszer tudnak részt venni a gyermekek.

Pedagógusaink jó kapcsolatot ápolnak egymással, a folyamatos megújulás, továbbtanulási kedv jellemzi. Igyekszünk részt venni a helyi Pedagógiai Oktatási Központ által kínált továbbképzési eseményeken. A város, a helyi intézmények, szervezetek konferenciáin, rendezvényei, továbbképzésein. Rendszeresen konzultálunk, tartunk megbeszélések az információ átadás érdekében. Szükség esetén bátran fordulhatunk egymáshoz segítségért. Mindenki tisztában van képességeivel, erősségeiben igyekszik tovább adni tudását, gyengeségeiben kikérni a másik segítségét.

Minden dolgozó szem előtt tartja, hogy példaértékű magatartással járjon el a gyermekek előtt. Elfogadóak, empátikusak, segítőkészek legyenek. Az óvoda dolgozói mind törekednek kivenni részüket a mindennapi feladatokból, ennek megfelelően a nevelési év elején a munkatervben rögzítjük ki minnek lesz a felelőse. Ezen feladatok elosztásánál törekszünk arra, hogy közösen megbeszéljük, mindenkinek a képességeihez mérten a legtesthezállóbb megbízatást adni, ezzel segítve, hogy az óvoda működése gördülékenyen menjen. Természetesen év közben szükség esetén lehet változtatni ezen feladatok elosztásában, az egyenlő terhelés érdekében, segítséget nyújtunk egymásnak. Törekszünk nem csak egymást, de az Eszterlanc Északi Óvoda minden óvodáján belül segíteni, összedolgozni. Így több éve már, hogy a hallgatói képzéssel kapcsolatos munkaközösséget szervez óvodánk mentor pedagógusa.

Óvodánk több éve csatlakozott a „Boldog Óvoda” Programhoz, mely keretein belül az egyik óvodapedagógusunk rendszeresen részt vesz az ezzel kapcsolatos konferenciákon, előadásokon, rendezvényeken. Ennek a programnak a kibővítése céljából munkaközösség formájában is többet foglalkoztunk, hogy minden óvodapedagógus, minden csoportban gyakorolni tudja a Program által nyújtott Boldog Órák foglalkozásokat. A gyermekek érzékenyítése, empátikus készségük, egymás elfogadásának erősítése a fő célja, ami nagyon hasznos a gyermekek számára. Ebben sokat segít az óvoda szociális segítője.

A gyermekek, folyamatos élményszerzése érdekében rendszeresen szervezünk programokat a közelebbi környezetünkben. Erdei sétákat, piaclátogatást, erdei tornapálya, robinson domb játszóterének látogatása, színház, bábelőadások, múzeumfalú programokon való részvétel. A helyi rendezvényeken igyekszünk nagy számban megjelenni. Az intézmény által minden évben megrendezésre kerül a családi délután, tök faragás, mikulásvárás, karácsonyi ünnepség, farsang, húsvét, anyák napja, évzáró-ballagó műsorok, Gyöngyszem Hét, és az Apák napja.

Ezen események megszervezésében igyekszünk minden pályázati forrást kihasználni, az óvoda alapítványán keresztül.

Az óvoda alapítványa a Krúdy Gyula utcai Aprónép Alapítvány nevet viseli. Az alapítvány már évek óta jól működik, elnöke intézményünk egyik óvodapedagógusa. Jelenleg egy szülői segítséggel is gazdagodhatunk, aki pályázat írással foglalkozik, így minden lehetséges pályázati kiírásról tájékoztat minket, segít összeállítani az anyagokat, bízunk benne, hogy ennek a segítségnek hála több forrást tudunk szerezni, és mi is sokat tanulhatunk tőle, hogy a későbbiekben is minél több pályázatot tudjunk benyújtani, sikeresen elnyerni azokat. Ezen forrásokat minden esetben az óvoda eszköztárának, a programok megszervezésére, vagy továbbképzésekre fordítjuk. Természetesen a kiírásoknak megfelelően, és a szükséges elszámolási kötelezettségünk megtétele mellett.

Intézményünk rendelkezik kézműves kuckóval, logopédiai szobával, ahol teret tudunk biztosítani a gyermekek számára szükséges fejlesztő szakemberek befogadására, zavartalan foglalkozások tartására.

Óvodánkba heti rendszerességgel érkezik a logopédus, a gyógypedagógus, a fejlesztő pedagógus, pszichológus kollégák és még sok más szakember, akik a gyermekek fejlődése érdekében foglalkozásokat tartanak nálunk. A sajátos nevelési igényű és beilleszkedési-tanulási- magatartási nehézséggel küzdő gyermekekhez külső intézményekből is érkeznek pedagógusok. A hátrányos vagy halmozottan hátrányos gyermekek helyzetéről folyamatos feljegyzést készít a Gyermekvédelmi felelős kolléganő és beszámol a Tagintézmény igazgatónak. Szükség esetén külső partnerek segítségét kérjük, melyekkel szoros együttműködésben szoktunk dolgozni a gyermekek érdekében. A nevelt gyermek után sűrűn érdeklődik a kijelölt gyám, mindenben egymás segítségére vagyunk. A Gyermekvédelmi felelős kolléganő minden évben elkészíti a fenntartó által kért beszámolót, és részt vesz az ennek a megbeszélésére szolgáló konferencián. Itt naprakész információk, törvényi változások, elvárások, feladatok birtokában távozik az felelős, melyeknek az elkövetkezendőben igyekszünk eleget tenni, betartani azokat.

Az óvoda magas szakmai színvonalának ellenőrzése, megtartása és segítése céljából, eleget teszünk az önértékelési feladatoknak. Ezen feladatok megszervezésére, ellenőrzésére, zavartalan megvalósulása érdekében Belső Ellenőrzési Munkacsoportot hoztunk létre, melynek tagjait minden nevelési év elején közösen jelölünk ki az óvodapedagógus kollégákkal. A munkacsoport feladata az óvoda balesetvédelmi előírásainak megfelelő működés ellenőrzése, a dolgozói munkaidő betartásának megvalósulásának ellenőrzése, az önértékelési feladatok

elvégzésének teljesülése, a Pedagógiai Program megvalósulásának ellenőrzése, pozitívumok kiemelése, az esetlegesen feltárt problémák megoldásának keresése, segítése.

Kiemelt feladatunknak érezzük, ezen kollégákkal és a külső partnerekkel való szoros kapcsolattartást. A gyermekvédelmi szolgálat munkatársával, a védőnővel, az óvoda körzeti fogorvosával és gyermekorvosával rendszeresen konzultálunk személyesen és telefonon keresztül, minden segítségkérésünkre megoldást nyújtottak. Ezen szoros kapcsolatokat törekszünk a jövőbe is ápolni, fenntartani. A környező intézményekkel rendszeresen átjárunk, az iskolai nyílt tanítási napokra, a bölcsődei ballagó rendezvényre, a Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat által kínált továbbképzési lehetőségeken részt veszünk, szervezett rendezvényeiken, konferenciáikon megjelenünk. Szükség esetén helyet biztosítunk számukra a nagyobb programokhoz.

ESZTERLÁNC ÉSZAKI ÓVODA

Csillagszem Tagintézménye

Az **Eszterlanc Északi Óvoda Csillagszem Tagintézménye** a Nyírszőlősi településrész központjában a Szőlőskerti Angol Kéttannyelvű Általános Iskola szomszédságában, családi házas, tiszta levegőjű környezetben található. Óvodánk 2001-ben épült, modern megjelenésében egyedi, különleges színfoltja a városrésznek. A XXI. századi elvárásoknak megfelelő, energetikai felújításon átesett épülethez, minden igényt kielégítő tágas, parkosított udvar tartozik, díszburkolattal, dísznövényekkel, mely alkalmas a gyermekek mozgásigényének kielégítésére, egészségük védelmére.

Óvodánk 120 férőhelyes. Jelenleg 4 csoportban, 120 gyermek neveléséről 8 óvodapedagógus, 4 dajka néni gondoskodik. Az udvar tisztaságáról és az épület belső karbantartásáról 4 órában szakember gondoskodik.

Pedagógiai programunknak,- melyben megjelennek helyi sajátosságaink is - elkötelezett hívei vagyunk, igyekszünk megfelelni a társadalmi és szakmai kihívásoknak.

Folyamatos önképzéssel, továbbképzésekkel bővítjük szakmai ismereteinket.

Tagintézményünkben helyi sajátoságként jelenik meg a környezet- és természetvédelmi nevelés és az egészséges életmódra nevelés, mivel a falusias környezet sok lehetőséget biztosít a természet közeli óvodai életre, a gyermekek környezettudatos magatartásának alakítására, a 2022-es nevelési évben elnyertük a Zöld Óvoda címet. Mindezek tükrében különös hangsúlyt fektetünk a környezet megóvására, védelmére, a szelektív hulladékgyűjtésre, a természetbarát magatartás elsajátíttatására, a takarékoskodásra környezeti erőforrásainkkal, a szabadlevegőn történő mozgásra /kerékpártúrák, kirándulások, séták/ a természetben való bújázkodásra. Mindennapjainkban jelentős szerepet tölt be a környezetvédelemmel kapcsolatos jeles napok emlékeztetéssé tétele gyermekeink számára.

Célunk olyan szokások, szokásrendszerek megalapozása, olyan képességek tudatos fejlesztése, amelyek szükségesek a természetes és az ember által épített környezettel való harmonikus kapcsolat, a környezeti problémák iránti érzékenység, a helyes értékrend, a környezettudatos életvitel kialakításához.

A szomszédos iskolával minden évben a tanító néni által szervezett „Tekergő program” keretében ismerkednek nagycsoportosaink.

Tehetséggondozó tevékenységeink:

- Néptánc foglalkozások keretében népi játékokkal, népi hagyományokkal, egyszerűbb tánclépésekkel, magyar és más népek egyszerűbb táncaival ismerkednek a gyermekek.
- Ovifoci foglalkozások hozzájárulnak egészségük megőrzéséhez, kondicionális képességeik, mozgáskoordinációjuk, labdaérzékük fejlesztéséhez.

- Kézműves tevékenységek során különleges technikákkal, és anyagokkal ismerkednek és szereznek tapasztalatokat.
- **Angol** foglalkozáson Az óvodai angol foglalkozások célja az, hogy felkeltse a gyerekek érdeklődését a nyelv iránt, ráhangolja a kicsiket a későbbi nyelvtanulásra. Ebben az életkorban nagyon gyorsan tanulható az idegen nyelv. Szívesen vesznek részt a foglalkozásokon, örömmel végzik el a játékos feladatokat.

Kiemelt programjaink a környezetvédelmi jeles napokon kívül:

Őszi kavalkád- szüreti mulatság /szülőkkel, vendégekkel/, Népmese napja, Egészségét, mézes nap, egészséges ételek készítése, Barkácsolás zöldségekből, gyümölcsökből, tökf faragás, Lucázás, Karácsony, Farsang, Március 15. Húsvét, Anyák napja, Gyermekhet, Családi nap, Apák napja.

16. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A Pedagógiai Programot az igazgató, a nevelőtestület bevonásával készíti el és a fenntartó hagyja jóvá. (2011.évi. CXC tv. 26. § (1))

A Pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni. A köznevelésért felelős miniszter által kiadott és közzétett irányelvet és alapprogramot alkalmazni kell az óvoda pedagógiai programja elkészítésekor és végrehajtásakor. (2011.évi. CXC tv. 26. § (6))

Az óvoda eredményes és hatékony működéséhez szükséges további rendelkezéseket önálló szabályzatok tartalmazzák.

A hatályba lépett Pedagógiai Program megismertetése az óvoda azon dolgozóival, akik nem tagjai a nevelőtestületnek, valamint azokkal, akik kapcsolatba kerülnek az óvodával és meghatározott körben használják helyiségeit.

Felelősök:

- Igazgató
- Igazgató helyettesek
- Tagintézmény-igazgatók

A Pedagógiai Programban foglalt rendelkezések megtartása, az óvoda valamennyi alkalmazottjára kötelező érvényű, megszegése esetén az intézmény igazgatóját haladéktalanul értesíteni kell.

Kelt: Nyíregyháza, 2025. 09.18.

Magdolna Kiss Edő
igazgató

17. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

A törvényi rendelkezések szerint módosítjuk Pedagógiai Programunkat.

Érvényessége:

A fenntartó jóváhagyását követően 2025 szeptember 01.-én lép életbe és visszavonásig érvényes.

Az óvodai Pedagógiai program érvényességi ideje:

Hatályba lépés időpontja: 2025.- tól visszavonásig.

A Pedagógiai Program módosításának lehetséges indokai:

1. Jogszabályokban, törvényekben bekövetkezett változások,
2. A partneri igények változásai,
3. A program ellenőrzése során feltárt hiányosságok megszüntetése miatt.

A programmódosítás előterjesztésének szabályai:

- Írásbeli előterjesztés a fenntartónak.
- Írásbeli jegyzőkönyv a módosítás elfogadásáról.

A Pedagógiai Program nyilvános dokumentum.

Megtekinthető:

- Intézmény honlapján www.eszterlanceszakiovi.hu
- Az intézmény épületekben, feladatellátási helyein

Nyíregyháza, 2025. 06. 18.

Szilvia Kocsis
.....

igazgató

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

1. **Készítette:** az Eszterlanc Északi Óvoda **igazgatója** a **nevelőtestület** bevonásával

Nyíregyháza, 2025...06.18.....

Kehecsiné Kőrösi Editt

igazgató

2. Az Eszterlanc Északi Óvoda a módosított pedagógiai programjában foglaltakkal a – 20/2012. VIII.31. EMMI rendelet 118§ - által biztosított véleményezési jogát korlátozás nélkül gyakorolta, és a dokumentumról **szakmai véleményt** adott az intézményben működő, valamennyi **szakmai munkaközösség**.

Nyíregyháza, 2025...06.18.....

Tenkécsné M. Tóth

szakmai munkaközösség-vezető(k)

3. Az Eszterlanc Északi Óvoda módosított Pedagógiai programjában foglaltakról az intézmény **nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő** alkalmazottai a részletes tájékoztatást megkapták.

Nyíregyháza, 2025...06.18.....

Barabás V. Erzsébet

a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő
alkalmazottak nevében

4. Az Eszterlanc Északi Óvoda módosított Pedagógiai programjában megfogalmazott helyi egészségfejlesztési programot, az igazgató és a nevelőtestület (20/2012 évi (VIII.31.) EMMI rendelet 118.§ értelmében) az **iskola-egészségügyi szolgálat** közreműködésével készítette.

Nyíregyháza, 2025...06.18.....

Ormosi Zoltán

iskola-egészségügyi szolgálat/védőnő

Eszterlanc Északi Óvoda Pedagógiai Programja 2025.

5. A helyi egészségfejlesztési és prevenció programok elkészítésénél az Eszterlanc Északi Óvoda igazgatója és nevelőtestülete beszerezte az **óvodapszichológus** véleményét (20/2012. (VIII.31) 128. § (8).

Nyíregyháza, 2025.06.18.....

.....
Szabó Eszter

Óvodapszichológus

Ph

6. Az Eszterlanc Északi Óvoda módosított Pedagógiai programját az **Nkt. 26. §(1) bekezdése, valamint a 83. § (2) bekezdés g) pontja** alapján a **Köznevelési, Kulturális és Ifjúsági Bizottság** a/2025.(VI.23.) számú határozatával elfogadta.

Nyíregyháza, 2025.....

.....

A fenntartó nevében aláírás

Ph